

Tento dokument slouží výhradně k informačním účelům a nemá žádný právní účinek. Orgány a instituce Evropské unie nenesou za jeho obsah žádnou odpovědnost. Závazná znění příslušných právních předpisů, včetně jejich právních východisek a odůvodnění, jsou zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie a jsou k dispozici v databázi EUR-Lex. Tato úřední znění jsou přímo dostupná přes odkazy uvedené v tomto dokumentu

► **B****DOHODA O PARTNERSTVÍ**

mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsaná v Cotonou dne 23. června 2000

(Úř. věst. L 317, 15.12.2000, s. 3)

Ve znění:

		Úřední věstník		
		Č.	Strana	Datum
► <u>M1</u>	Decision No 1/2003 of the ACP-EC Council of Ministers of 16 May 2003 (*)	L 141	25	7.6.2003
► <u>M2</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-ES č. 2/2004 ze dne 30. června 2004	L 297	18	22.9.2004
► <u>M3</u>	Agreement in the form of an exchange of letters between the European Community and Barbados, Belize, the Republic of Congo, Fiji, the Cooperative Republic of Guyana, the Republic of Côte d'Ivoire, Jamaica, the Republic of Kenya, the Republic of Madagascar, the Republic of Malawi, the Republic of Mauritius, the Republic of Suriname, Saint Christopher and Nevis, the Kingdom of Swaziland, the United Republic of Tanzania, the Republic of Trinidad and Tobago, the Republic of Uganda, the Republic of Zambia and the Republic of Zimbabwe on the accession of the Republic of Mozambique to Protocol No 3 on ACP sugar of Annex V to the ACP-EC Partnership Agreement (*)	L 356	2	1.12.2004
► <u>M4</u>	Dohoda, kterou se mění Dohoda o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsaná v Cotonou dne 23. června 2000	L 209	27	11.8.2005
► <u>M5</u>	Rozhodnutí č. 1/2006 Rady ministrů AKT-ES ze dne 2. června 2006	L 247	22	9.9.2006
► <u>M6</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-ES č. 4/2007 ze dne 20. prosince 2007	L 25	11	30.1.2008
► <u>M7</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-ES č. 1/2008 ze dne 13. června 2008	L 171	63	1.7.2008
► <u>M8</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-ES č. 3/2008 ze dne 15. prosince 2008	L 352	59	31.12.2008
► <u>M9</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-ES č. 1/2009 ze dne 29. května 2009	L 168	48	30.6.2009
► <u>M10</u>	Dohoda, kterou se podruhé mění Dohoda o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsaná v Cotonou dne 23. června 2000 a poprvé pozměněná v Lucemburku dne 25. června 2005.	L 287	3	4.11.2010
► <u>M11</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-EU č. 1/2012 ze dne 15. června 2012	L 174	27	4.7.2012

(*) Tento akt nebyl nikdy publikován v češtině.

► <u>M12</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-EU č. 1/2013 ze dne 7. června 2013	L 173	67	26.6.2013
► <u>M13</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-EU č. 1/2014 ze dne 20. června 2014	L 196	40	3.7.2014
► <u>M14</u>	Rozhodnutí Výboru velvyslanců AKT-EU č. 3/2016 ze dne 12. července 2016	L 192	77	16.7.2016
► <u>M15</u>	Rozhodnutí Rady ministrů AKT-EU č. 1/2018 ze dne 31. května 2018	L 148	7	13.6.2018

DOHODA O PARTNERSTVÍ

mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy na jedné straně
a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé,
podepsaná v Cotonou dne 23. června 2000

OBSAH

PREAMBULE

ČÁST 1: OBECNÁ USTANOVENÍ

Hlava I Cíle, zásady a aktéři

Kapitola 1: Cíle a zásady

Kapitola 2: Aktéři partnerství

Hlava II Politický rozměr

ČÁST 2: INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

ČÁST 3: STRATEGIE SPOLUPRÁCE

Hlava I Rozvojové strategie

Kapitola 1: Obecný rámec

Kapitola 2: Oblasti podpory

Oddíl 1: Hospodářský rozvoj

Oddíl 2: Sociální a lidský rozvoj

Oddíl 3: Regionální spolupráce a integrace

Oddíl 4: Tematické a průřezové otázky

Hlava II Hospodářská a obchodní spolupráce

Kapitola 1: Cíle a zásady

Kapitola 2: Nové obchodní dohody

Kapitola 3: Spolupráce na mezinárodních fórech

Kapitola 4: Obchod službami

Kapitola 5: Oblasti související s obchodem

Kapitola 6: Spolupráce v ostatních oblastech

ČÁST 4: ROZVOJOVÁ FINANČNÍ SPOLUPRÁCE

Hlava I Obecná ustanovení

Kapitola 1: Cíle, zásady, pokyny a způsobilost

Kapitola 2: Rozsah a povaha financování

Hlava II Finanční spolupráce

Kapitola 1: Finanční prostředky

Kapitola 2: Podpora v zadluženosti a podpora strukturálních úprav

▼B

Kapitola 3:	Podpora v případě vnějších otřesů
Kapitola 4:	Podpora odvětvových politik
Kapitola 5:	Mikroprojekty a decentralizovaná spolupráce
Kapitola 6:	Humanitární pomoc, pomoc při mimořádných událostech a následná pomoc
Kapitola 7:	Podpora investic a rozvoje soukromého sektoru
Hlava III	Technická spolupráce
Hlava IV	Postupy a systémy řízení
ČÁST 5:	OBEČNÁ USTANOVENÍ PRO NEJMÉNĚ ROZVINUTÉ, VNITROZEMSKÉ A OSTROVNÍ STÁTY AKT
Kapitola 1:	Obecná ustanovení
Kapitola 2:	Nejméně rozvinuté státy AKT
Kapitola 3:	Vnitrozemské státy AKT
Kapitola 4:	Ostrovní státy AKT
ČÁST 6	ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

▼B**PREAMBULE**

S OHLEDEM na Smlouvu o založení Evropského společenství na jedné straně a na dohodu z Georgetownu, zakládající skupinu afrických, karibských a tichomořských států (AKT) na straně druhé;

POTVRZUJÍCE svůj závazek společně pracovat na dosažení cílů vymýcení chudoby, udržitelného rozvoje a postupné integrace států AKT do světové ekonomiky;

PROHLAŠUJÍCE své rozhodnutí formou spolupráce podstatně přispět k hospodářskému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji států AKT a k většímu blahobytu jejich obyvatel, pomoci jim čelit výzvám globalizace a upevnit partnerství AKT-EU ve snaze dát procesu globalizace silnější sociální rozměr;

ZNOVU POTVRZUJÍCE svou ochotu oživit svůj zvláštní vztah a provádět souhrnný a integrovaný přístup k posílenému partnerství založenému na politickém dialogu, rozvojové spolupráci a hospodářských a obchodních vztazích;

UZNÁVAJÍCE, že politické prostředí zaručující mír, bezpečnost a stabilitu, úctu k lidským právům, demokratickým zásadám a právnímu státu, a řádnou správu věcí veřejných je nedílnou součástí dlouhodobého rozvoje; uznávající, že odpovědnost za vybudování takového prostředí spočívá zejména na zúčastněných zemích;

UZNÁVAJÍCE, že zdravá a udržitelná hospodářská politika je předpokladem rozvoje;

S ODVOLÁNÍM na zásady Charty Organizace spojených národů a připomínající Všeobecnou deklaraci lidských práv, závěry Vídeňské konference o lidských právech z roku 1993, úmluvy o občanských a politických právech a hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluvu o právech dítěte, Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen, Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace, Ženevské úmluvy z roku 1949 a další nástroje mezinárodního humanitárního práva, Úmluvu o právním postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954, Ženevskou úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorský protokol o právním postavení uprchlíků z roku 1967;

S OHLEDEM na úmluvu Rady Evropy na ochranu lidských práv a základních svobod, Africkou chartu o ochraně lidských práv a práv národů a Americkou úmluvu o lidských právech jako pozitivní regionální příspěvky k dodržování lidských práv v Evropské unii a státech AKT;

▼M4

ZNOVU POTVRZUJÍCE, že nejzávažnější zločiny, které znepokojují mezinárodní společenství, nesmějí být ponechávány bez trestu a že jejich účinné stíhání musí být zajištěno přijetím opatření na vnitrostátní úrovni a zlepšením celosvětové spolupráce;

MAJÍCE NA VĚDOMÍ, že zřízení a účinné fungování Mezinárodního trestního soudu představuje významný prvek vývoje směrem k míru a mezinárodní spravedlnosti;

▼ M10

PŘIPOMÍNÁJÍCE prohlášení hlav států a předsedů vlád států AKT z následných vrcholných schůzek;

MAJÍCE NA VĚDOMÍ, že rozvojové cíle tisíciletí vycházející z prohlášení přijatého Valným shromážděním Organizace spojených národů v roce 2000 u příležitosti Summitu tisíciletí, zejména vymýcení extrémní chudoby a hladu, a rovněž rozvojové cíle a zásady dohodnuté na konferencích Organizace spojených národů poskytují jasnou vizi a musí být oporou spolupráce AKT-EU v rámci této dohody; uznávající, že EU a státy AKT musí společně usilovat o urychlení pokroku při plnění rozvojových cílů tisíciletí;

ZTOTOŽŇUJÍCE SE s programem efektivní pomoci, zahájeným na fóru v Římě, potvrzeným v Paříži a dále rozvinutým v akčním programu z Akkry;

VĚNUJÍCE zvláštní pozornost příslibům učiněným a cílům schváleným na významných konferencích OSN a dalších mezinárodních konferencích a uznávající potřebu podniknout další kroky pro dosažení cílů a provádění akčních programů, jež byly na těchto fórech vypracovány;

VĚDOMY SI významných celosvětových ekologických problémů, jež přináší změna klimatu, a hluboce znepokojeny tím, že nejzranitelnější obyvatelstvo žije v rozvojových zemích, především v nejméně rozvinutých zemích a v malých ostrovních státech AKT, kde jsou životní podmínky a udržitelný rozvoj ohrožovány jevy spojenými s klimatem, jako je zvyšování hladiny moří, eroze pobřeží, povodně, sucha a desertifikace;

▼ B

ODHODLÁNY dodržovat základní pracovní práva, s přihlédnutím k zásadám stanoveným v příslušných úmluvách Mezinárodní organizace práce;

PŘIPOMÍNÁJÍCE závazky v rámci Světové obchodní organizace,

SE ROZHODLY UZAVŘÍT TUTO DOHODU:

ČÁST I OBECNÁ USTANOVENÍ

HLAVA I CÍLE, ZÁSADY A AKTÉŘI

KAPITOLA 1

Cíle a zásady

Článek 1

Cíle partnerství

Společenství a jeho členské státy na jedné straně a státy AKT na straně druhé (dále jen „strany“) uzavírají tuto dohodu s cílem podpořit a urychlit hospodářský, kulturní a sociální rozvoj států AKT, s cílem přispět k míru a bezpečnosti a podpořit stabilní a demokratické politické prostředí.

▼B

Partnerství se zaměří na cíl omezení a případného vymýcení chudoby v souladu s cíli udržitelného rozvoje a postupné integrace států AKT do světové ekonomiky.

▼M10

Tyto cíle a mezinárodní závazky stran, včetně rozvojových cílů tisíciletí, jsou zdrojem všech rozvojových strategií a dosahuje se jich prostřednictvím integrovaného přístupu, současně s ohledem na politické, hospodářské, sociální, kulturní a environmentální aspekty rozvoje. Partnerství poskytuje souvislý podpůrný rámec pro rozvojové strategie, přijaté každým státem AKT.

Součástí tohoto rámce je udržení ekonomického růstu, rozvoj soukromého sektoru, zvýšení zaměstnanosti a zlepšení přístupu k výrobním prostředkům. Podporuje se úcta k právům jednotlivce a uspokojování základních potřeb, povzbuzování sociálního rozvoje a podmínek rovného rozdělování plodů růstu. Povzbuzují a podporují se regionální a subregionální integrační procesy, které napomáhají integraci zemí AKT do světového hospodářství v oblasti obchodu a soukromých investic. Nedílnou součástí tohoto přístupu je budování kapacit účastníků v oblasti rozvoje a zlepšování institucionálního rámce nutného pro sociální soudržnost, pro fungování demokratické společnosti a tržního hospodářství a pro zrod aktivní a organizované občanské společnosti. Systematická pozornost se věnuje situaci žen a otázkám rovnosti mužů a žen ve všech oblastech - politické, ekonomické a sociální. Zásady udržitelného rozvoje přírodních zdrojů a životního prostředí, včetně změny klimatu, se uplatňují a integrují na všech úrovních partnerství.

*Článek 2**Hlavní zásady*

Spolupráce AKT-ES, založená na právně závazném systému a existenci společných orgánů, se řídí mezinárodně schváleným programem efektivní pomoci týkajícím se vlastnictví, sbližování, harmonizace, řízení pomoci zaměřeného na výsledky a vzájemné odpovědnosti, uskutečňovaným v souladu s těmito hlavními zásadami:

- rovnost partnerů a vlastnictví v rozvojových strategiích: pro účely provádění cílů partnerství určují státy AKT rozvojové strategie pro své ekonomiky a společnosti s veškerou svrchovaností a s náležitým zřetelem k podstatným a základním prvkům uvedeným v článku 9; partnerství podporuje vlastnictví dotyčných zemí a obyvatel v rozvojových strategiích; rozvojoví partneři EU uvedou své programy do souladu s těmito strategiemi,
- účast: kromě ústřední vlády jako hlavního partnera je partnerství otevřeno parlamentům a místním orgánům států AKT, jakož i různým ostatním účastníkům s cílem podpořit integraci všech složek společnosti, včetně soukromého sektoru a organizací občanské společnosti, do hlavního proudu politického, hospodářského a společenského života,

▼ M10

- klíčová úloha dialogu a plnění vzájemných závazků a odpovědnost: závazky přijaté stranami v rámci jejich dialogu jsou ústředním bodem jejich vztahů partnerství a spolupráce; strany úzce spolupracují při určování a provádění potřebných procesů sbližování a harmonizace mezi dárci s cílem zajistit v těchto procesech klíčovou úlohu států AKT,
- diferenciaci a regionalizaci: dohody o spolupráci a priority spolupráce se liší podle úrovně rozvoje partnera, jeho potřeb, výsledků a dlouhodobé rozvojové strategie. Nejméně rozvinutým zemím se poskytuje zvláštní zacházení. Přihlédne se ke zranitelnosti vnitrozemských a ostrovních států. Zvláštní důraz se klade na regionální integraci, a to i na kontinentální úrovni.

▼ B*Článek 3***Dosažení cílů této dohody**

Strany podniknou, každá do té míry, do jaké je zapojena v rámci této dohody, veškerá vhodná opatření, obecná či konkrétní, k zajištění plnění závazků vyvstávajících z této dohody a k usnadnění dosažení jejích cílů. Zdrží se všech opatření, která by mohla tyto cíle ohrozit.

KAPITOLA 2**Aktéři partnerství****▼ M10***Článek 4***Obecný přístup**

Státy AKT určují rozvojové zásady, strategie a modely svých ekonomik a společností s veškerou svrchovaností. Se Společenstvím zakládají programy spolupráce podle této dohody. Strany však uznávají doplňkovou úlohu nestátních účastníků, národních parlamentů států AKT a místních decentralizovaných orgánů a jejich potenciál přispět k procesu rozvoje, především na státní a regionální úrovni. Za tímto účelem a za podmínek stanovených v této dohodě – nestátní účastníci, národní parlamenty států AKT a místní decentralizované orgány tam, kde je to vhodné:

- jsou zapojeni a informováni o konzultacích týkajících se politik a strategií spolupráce, o prioritách spolupráce, zejména v oblastech, které se jich týkají nebo je přímo ovlivňují, a o politickém dialogu,
- obdrží podporu v oblasti budování kapacit v kritických oblastech s cílem jednak posílit kapacity těchto účastníků, zejména pokud jde o organizaci a zastupování a zřizování konzultačních mechanismů zahrnujících komunikační kanály a dialog, a jednak podpořit strategická spojení.

▼ M10

Tam, kde je to vhodné, nestátní účastníci a místní decentralizované orgány:

- obdrží finanční prostředky za podmínek stanovených v této dohodě s cílem podpořit místní rozvojové procesy,
- jsou zapojeni do provádění projektů a programů spolupráce v oblastech, které se jich týkají nebo ve kterých mají tito účastníci komparativní výhodu.

▼ B*Článek 5***I n f o r m a c e**

Spolupráce podporuje operace pro poskytování více informací a vytváření větší informovanosti o základních rysech partnerství AKT-EU. Spolupráce rovněž:

- povzbuzuje partnerství a buduje vazby mezi aktéry AKT a EU,
- posiluje síťovou spoluprací a výměnu zkušeností mezi aktéry.

*Článek 6***D e f i n i c e****▼ M10**

1. K účastníkům spolupráce patří:

- a) státní (místní, regionální a celostátní) účastníci, včetně národních parlamentů států AKT;
- b) regionální organizace států AKT a Africká unie; Pro účely této dohody zahrnuje pojem „regionální organizace či úroveň“ také subregionální organizace či úrovně;
- c) nestátní účastníci:
 - soukromý sektor,
 - hospodářští a sociální partneři, včetně odborových organizací,
 - občanská společnost ve všech svých podobách podle vnitrostátní charakteristiky.

▼ B

2. Uznání ►**M10** nestátních účastníků ◀ stranami závisí na rozsahu, ve kterém řeší potřeby obyvatel, na jejich specifických schopnostech a na tom, zda jsou organizováni a řízeni demokraticky a transparentně.

▼B*Článek 7***Budování kapacit**

Příspěvek občanské společnosti k rozvoji lze zvýšit posílením komunitních organizací a neziskových nevládních organizací ve všech oblastech spolupráce. To vyžaduje:

- povzbuzení a podporu vytváření a rozvoje takových organizací,
- tvorbu režimů pro zapojení těchto organizací do navrhování, provádění a hodnocení rozvojových strategií a programů.

HLAVA II**POLITICKÝ ROZMĚR****▼M10***Článek 8***Politický dialog**

1. Strany se pravidelně účastní komplexního, vyváženého a hlubokého politického dialogu vedoucího k závazkům na obou stranách.

2. Cílem tohoto dialogu je výměna informací, podpora vzájemného porozumění a usnadnění zavádění dohodnutých priorit a společných agend, zejména uznáváním existujících vazeb mezi různými aspekty vztahů mezi stranami a různými oblastmi spolupráce stanovenými v této dohodě. Dialog usnadňuje konzultace mezi stranami a posiluje jejich spolupráci na mezinárodních fórech a dále prosazuje a podporuje systém účinného multilateralismu. Cíle dialogu rovněž zahrnují předcházení vzniku situací, ve kterých by jedna strana mohla považovat za nutné využít konzultační postupy podle článků 96 a 97.

3. Dialog zahrnuje veškeré cíle stanovené v této dohodě, stejně jako otázky společného, obecného nebo regionálního zájmu včetně záležitostí týkajících se regionální a kontinentální integrace. Prostřednictvím dialogu strany přispívají k míru, bezpečnosti a stabilitě a podporují stabilní a demokratické politické prostředí. Dialog zahrnuje strategie spolupráce, včetně programu účinnosti pomoci, stejně jako globální a odvětvové politiky, zahrnující i životní prostředí, změnu klimatu, rovnost mužů a žen, migraci a otázky související s kulturním dědictvím. Zabývá se rovněž globálními a odvětvovými politikami obou stran, jež by mohly ovlivnit plnění cílů rozvojové spolupráce.

4. Dialog se mimo jiné zaměřuje na specifické politické problémy společného zájmu nebo obecného významu pro dosažení cílů této dohody, jako je obchod se zbraněmi, nadměrné vojenské výdaje, drogy, organizovaný zločin, dětská práce nebo jakákoli diskriminace, založená například na rase, barvě pleti, pohlaví, jazyku, náboženském vyznání, politických či jiných názorech, národním nebo sociálním původu, majetku, rodu nebo jiném postavení. Dialog rovněž zahrnuje pravidelné posouzení vývoje dodržování lidských práv, demokratických zásad, právního státu a řádné správy věcí veřejných.

▼ M10

5. Vedoucí úlohu v tomto dialogu hrají široce založené politiky na podporu míru a předcházení, zvládání a řešení násilných konfliktů, jakož i potřeba brát při vymezování prioritních oblastí spolupráce plně v úvahu cíle, jimiž jsou mír a demokratická stabilita. V této souvislosti se tam, kde je to vhodné, do dialogu plně zapojí příslušné regionální organizace států AKT a Africká unie.

6. Dialog je veden pružně. Dialog je podle potřeby formální nebo neformální a je veden uvnitř nebo vně institucionálního rámce včetně skupiny AKT, Společného parlamentního shromáždění, ve vhodném formátu a na vhodné úrovni včetně úrovně vnitrostátní, regionální, kontinentální nebo úrovně celé skupiny AKT.

7. K tomuto dialogu se přidružují regionální organizace a zástupci organizací občanské společnosti a dále tam, kde je to vhodné, národní parlamenty států AKT.

8. Za účelem předcházení vzniku situací, v nichž by jedna strana mohla považovat za nezbytné využít konzultační postup podle článku 96, je případně dialog zahrnující podstatné prvky systematický a formalizovaný v souladu s postupy uvedenými v příloze VII.

▼ B*Článek 9***▼ M4**

Podstatné prvky týkající se lidských práv, demokratických zásad a právního státu a základní prvek týkající se dobrého vládnutí

▼ B

1. Spolupráce se orientuje na udržitelný rozvoj zaměřený na člověka, jenž je hlavním protagonistou a příjemcem rozvoje; to zahrnuje dodržování a podporu veškerých lidských práv.

Dodržování veškerých lidských práv a základních svobod, včetně dodržování základních sociálních práv, demokracie založené na právním státu a transparentní a odpovědné správě věcí veřejných, je nedílnou součástí udržitelného rozvoje.

2. Strany se odvolávají na své mezinárodní závazky ohledně dodržování lidských práv. Znovu vyjadřují svou hlubokou oddanost lidské důstojnosti a lidským právům, jež jsou legitimním cílem jednotlivců i národů. Lidská práva jsou univerzální, nedělitelná a vzájemně spolu souvisí. Strany se zavazují podporovat a chránit veškeré základní svobody a lidská práva, ať už občanská a politická, nebo hospodářská, sociální a kulturní. V tomto kontextu strany znovu zdůrazňují rovnost mužů a žen.

▼B

Strany znovu zdůrazňují, že demokratizace, rozvoj a ochrana základních svobod a lidských práv spolu vzájemně souvisí a posilují se. Demokratické zásady jsou univerzálně uznávanými zásadami, na nichž je založena organizace státu k zajištění legitimacy jeho autority, zákonnost jeho činnosti odrážející se v jeho ústavním, právním a správním systému, a existence participačních mechanismů. Na základě univerzálně uznávaných zásad každá země rozvíjí svou demokratickou kulturu.

Struktura vlády a působnost různých složek státní moci jsou založeny na právním státu, který zejména zahrnuje účinné a dostupné prostředky právní nápravy, nezávislý právní systém zaručující rovnost před zákonem, a výkonnou moc, jež je plně podřízena zákonu.

Dodržování lidských práv, demokratických zásad a právního státu, které jsou základem partnerství AKT-EU, jsou základem domácích a mezinárodních politik stran a představují podstatné prvky této dohody.

3. V kontextu politického a institucionálního prostředí, které podporuje lidská práva, demokratické zásady a právní stát, znamená řádná správa věcí veřejných transparentní a odpovědné řízení lidských, přírodních, hospodářských a finančních zdrojů pro účely spravedlivého a udržitelného rozvoje. Zahrnuje jasné rozhodovací postupy na úrovni orgánů veřejné moci, transparentní a odpovědné instituce, nadřazenost práva při řízení a distribuci zdrojů, a budování kapacit pro tvorbu a provádění opatření, jejichž cílem je zejména předcházení korupci a její potírání.

▼M10

Řádná správa věcí veřejných, která je základem partnerství AKT-EU, je základem domácích a mezinárodních politik stran a představuje základní prvek této dohody. Strany se dohodly, že vážné případy korupce včetně úplatkářství vedoucího k takové korupci představují porušení tohoto prvku, jak je uvedeno v článku 97.

▼B

4. Partnerství aktivně podporuje lidská práva, demokratizační procesy, konsolidaci právního státu a řádnou správu věcí veřejných.

Tyto oblasti budou významným tématem politického dialogu. V kontextu tohoto dialogu přikládají strany obzvláštní význam probíhající změnám a kontinuitě dosaženého pokroku. Toto pravidelné posuzování bere v úvahu hospodářský, sociální, kulturní a historický kontext každé země.

Tyto oblasti budou rovněž cílem podpory pro rozvojové strategie. Společenství poskytuje podporu politickým, institucionálním a právním reformám a budování kapacit veřejných a soukromých aktérů a občanské společnosti v rámci strategií společně dohodnutých mezi dotyčným státem a Společenstvím.

▼ M10

Zásady, na nichž stojí podstatné prvky a základní prvek, jak je vymezuje tento článek, se vztahují stejným způsobem na všechny státy AKT na jedné straně a na Evropskou unii a její členské státy na straně druhé.

▼ B*Článek 10**Ostatní prvky politického prostředí*

1. Strany považují za prvky přispívající k uchování a konsolidaci stabilního a demokratického politického prostředí tyto prvky:

— udržitelný a spravedlivý rozvoj, zahrnující mimo jiné přístup k výrobním prostředkům, podstatným službám a spravedlnosti,

▼ M10

— větší zapojení národních parlamentů států AKT, místních decentralizovaných orgánů tam, kde je to vhodné, a aktivní a organizované občanské společnosti a soukromého sektoru.

▼ B

2. Strany uznávají, že zásady ►**M10** tržního hospodářství ◀, podporované transparentními pravidly hospodářské soutěže a zdravými hospodářskými a sociálními politikami, přispívají k dosahování cílů partnerství.

▼ M10*Článek 11**Politika budování míru, předcházení konfliktům a jejich řešení, reakce na nestabilní situace*

1. Strany uznávají, že bez rozvoje a bez snižování chudoby nemůže být dosaženo udržitelného míru a bezpečnosti, a že bez míru a bezpečnosti nemůže být dosaženo udržitelného rozvoje. V rámci partnerství strany sledují aktivní, komplexní a integrovanou politiku zaměřenou na budování míru a předcházení konfliktům a jejich řešení a na bezpečnost obyvatel a zabývají se nestabilními situacemi. Tato politika se zakládá na zásadě vlastní odpovědnosti a soustřeďuje se zejména na budování vnitrostátních, regionálních a kontinentálních kapacit a na předcházení násilným konfliktům v raném stadiu cíleným řešením jejich základních příčin, včetně chudoby, a vhodnou kombinací veškerých dostupných nástrojů.

Strany uznávají, že je nutné se zabývat novými či zhoršujícími se bezpečnostními hrozbami, jako je organizovaný zločin, pirátství a nelegální obchod, zejména s lidmi, drogami a zbraněmi. Je třeba rovněž zohlednit následky celosvětových problémů, jako jsou otřesy na mezinárodních finančních trzích, změna klimatu a pandemie.

Strany zdůrazňují význam úlohy regionálních organizací při budování míru a předcházení konfliktům a jejich řešení a v boji s novými či zhoršujícími se bezpečnostními hrozbami v Africe, a zásadní význam Africké unie v této oblasti.

▼ **M10**

2. Vzájemná závislost bezpečnosti a rozvoje zahrnuje činnosti v oblasti budování míru, předcházení konfliktům a jejich řešení, jež kombinují krátkodobý a dlouhodobý přístup; tyto činnosti zahrnují oblast zvládání krizí a přesahují ji. Činnosti v oblasti boje s novými či zhoršujícími se bezpečnostními hrozbami podporují mimo jiné vymáhání práva, včetně spolupráce při hraničních kontrolách, zvyšování bezpečnosti mezinárodního dodavatelského řetězce a zlepšování bezpečnostních záruk letecké, námořní a pozemní dopravy.

Činnosti v oblasti budování míru, předcházení konfliktům a jejich řešení zahrnují zejména podporu vyvažování politických, hospodářských, sociálních a kulturních příležitostí mezi všemi segmenty společnosti, posilování demokratické legitimacy a účinnosti správy věcí veřejných, zřizování účinných mechanismů mírového řešení skupinových zájmů, aktivního zapojení žen, překonávání hranic mezi různými segmenty společnosti, stejně jako podporu aktivní a organizované občanské společnosti. V tomto ohledu se věnuje obzvláštní pozornost vývoji systémů včasného varování a mechanismů budování míru, jež přispějí k předcházení konfliktů.

3. Příslušné činnosti rovněž mimo jiné zahrnují podporu snah o zprostředkování, vyjednávání a usmiřování, účinnou regionální správu sdílených vzácných přírodních zdrojů, demobilizace a opětovného začlenění bývalých bojovníků do společnosti a řešení problému dětských vojáků a násilí páchaného na ženách a dětech. Budou přijata vhodná opatření pro stanovení rozumných limitů vojenských výdajů a obchodu se zbraněmi, včetně podpory používání dohodnutých norem a kodexů chování, stejně jako pro boj s činnostmi, jež jsou zdrojem konfliktů.

3a. Zvláštní důraz se klade na boj proti protipěchotním minám a zbytkům vojenských výbušnin a také na řešení nedovolené výroby, přepravy, šíření a hromadění ručních palných zbraní a lehkých zbraní a nábojů do nich, včetně jejich nekontrolovaného šíření a nedostatečně zabezpečených a špatně spravovaných zásob a skladů.

Strany se dohodly, že budou koordinovat, sledovat a plně uplatňovat své závazky v rámci všech příslušných mezinárodních úmluv a nástrojů a za tímto účelem se zavazují spolupracovat na vnitrostátní, regionální a kontinentální úrovni.

3b. Strany se rovněž zavazují spolupracovat při předcházení žoldněřským aktivitám v souladu se svými závazky v rámci všech příslušných mezinárodních úmluv a nástrojů a svých příslušných právních předpisů.

4. Strany si vyměňují informace a usnadňují preventivní opatření tak, aby se nestabilní situace řešily strategickým a účinným způsobem, a využívají při tom soudržným způsobem diplomatické, bezpečnostní a rozvojové nástroje. Dohodnou se na způsobech, jak nejlépe posílit schopnosti států plnit své základní funkce a stimulovat politickou vůli k reformě při současném respektování zásady vlastní odpovědnosti. Za nestabilních situací je obzvláště důležitý politický dialog, který bude dále rozvíjen a posilován.

▼ M10

5. V situacích násilných konfliktů činí strany veškeré vhodné kroky k tomu, aby zabránily nárůstu násilí, omezily jeho územní rozšíření a usnadnily mírové řešení stávajících sporů. Zvláštní pozornost je věnována zajištění toho, aby finanční zdroje pro spolupráci byly užívány v souladu se zásadami a cíli partnerství a aby se předcházelo zneužívání prostředků pro válečné účely.

6. V situacích po skončení konfliktu strany přijmou veškerá vhodná opatření ke stabilizaci situace v období přechodu tak, aby byl usnadněn návrat k nenásilné, stabilní a demokratické situaci. Strany zajistí vytvoření všech nezbytných vazeb mezi krizovými opatřeními, rehabilitací a rozvojovou spoluprací.

7. Při podpoře posilování míru a mezinárodní spravedlnosti strany znovu potvrzují své odhodlání:

- sdílet zkušenosti při přijímání právních úprav potřebných pro umožnění ratifikace a provádění Římského statutu Mezinárodního trestního soudu a
- bojovat proti mezinárodnímu zločinu v souladu s mezinárodním právem, s patřičným ohledem na Římský statut.

Strany usilují o přijetí kroků směřujících k ratifikaci a provádění Římského statutu a souvisejících nástrojů.

▼ M4*Článek 11a***Boj proti terorismu**

Strany opakují své pevné odsouzení všech teroristických činů a zavazují se bojovat proti terorismu prostřednictvím mezinárodní spolupráce v souladu s Chartou OSN a mezinárodním právem, příslušnými úmluvami a nástroji a zejména úplným provedením rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1373 (2001) a 1456 (2003) a ostatních příslušných rezolucí OSN. Za tímto účelem strany souhlasí s výměnou:

- informací o teroristických skupinách a jejich podpůrných sítích, a
- názorů na prostředky a metody boje proti teroristickým činům, mimo jiné v technických oblastech a odborné přípravě, a zkušeností souvisejících s předcházením terorismu.

*Článek 11b***Spolupráce v boji proti šíření zbraní hromadného ničení**

1. Strany mají za to, že šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů do rukou státních i nestátních subjektů představuje jednu z nejzávažnějších hrozeb mezinárodní stabilitě a bezpečnosti.

▼ **M4**

Strany proto souhlasí s tím, že budou spolupracovat a přispívat k boji proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů prostřednictvím úplného dodržování a vnitrostátního provádění svých stávajících závazků podle mezinárodních smluv a dohod o odzbrojení a nešíření zbraní hromadného ničení a ostatních příslušných mezinárodních závazků.

Strany souhlasí s tím, že toto ustanovení představuje podstatný prvek této dohody.

2. Strany dále souhlasí s tím, že budou spolupracovat a přispívat k cíli nešíření zbraní hromadného ničení:

- přijetím kroků k podpisu či ratifikaci veškerých ostatních příslušných mezinárodních nástrojů nebo případně přistoupení k nim a k jejich plnému provádění,
- vytvořením účinného systému vnitrostátních kontrol vývozu, v jehož rámci budou probíhat kontroly vývozu a tranzitu zboží souvisejícího se zbraněmi hromadného ničení, včetně kontrol koncového použití technologií dvojího použití, pokud jde o zbraně hromadného ničení, a který bude zahrnovat účinné sankce za porušení kontrol vývozu.

Finanční a technická pomoc v oblasti spolupráce v boji proti šíření zbraní hromadného ničení bude financována zvláštními nástroji, odlišnými od nástrojů určených na financování spolupráce AKT — ES.

3. Strany souhlasí se zavedením pravidelného politického dialogu, který bude doprovázet a upevňovat jejich spolupráci v této oblasti.

4. Pokud se strana po vedení posíleného politického dialogu domnívá, a to zejména na základě zpráv Mezinárodní agentury pro atomovou energii (IAEA), Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW) a dalších příslušných mnohostranných institucí, že druhá strana nesplnila povinnost, která vyplývá z odstavce 1, předá s výjimkou zvláště naléhavých případů druhé straně, Radě ministrů AKT a Radě ministrů ES příslušné informace, které jsou nezbytné pro důkladné prošetření situace, aby bylo nalezeno pro strany přijatelné řešení. Za tímto účelem vyzve druhou stranu ke konzultacím, které se zaměří na opatření, která dotyčná strana přijala nebo hodlá přijmout pro nápravu situace.

5. Konzultace jsou vedeny na takové úrovni a takovou formou, které se pro nalezení řešení považují za nejvhodnější.

Konzultace začnou nejpozději do 30 dnů po výzvě a budou pokračovat po dobu stanovenou vzájemnou dohodou podle povahy a závažnosti porušení povinností. V žádném případě netrvá dialog v rámci konzultačního postupu déle než 120 dnů.

6. Nevedou-li konzultace k řešení přijatelnému pro obě strany, jsou-li konzultace odmítnuty nebo ve zvláště naléhavých případech mohou být přijata vhodná opatření. Tato opatření se zruší, jakmile pominou důvody, které vedly k jejich přijetí.

▼ M10*Článek 12***Soudržnost politik Společenství a jejich dopad na provádění této dohody**

Strany se zavázaly zabývat se soudržností politik ve prospěch rozvoje cílenějším a strategičtějším způsobem více zaměřeným na partnerství, zahrnujícím zesílení dialogu o otázkách soudržnosti politik ve prospěch rozvoje. Evropská unie uznává, že rozvojové priority států AKT mohou být v souladu s cíli této dohody podporovány také dalšími politikami Unie kromě rozvojové politiky. Evropská unie proto za účelem plnění cílů této dohody zvýší soudržnost těchto politik.

Aniž je dotčen článek 96, v případě, že Společenství hodlá při výkonu svých pravomocí přijmout opatření, které by mohlo mít vliv na zájmy států AKT, pokud jde o cíle této dohody, skupině AKT své záměry včas oznámí. Za tímto účelem Komise pravidelně informuje sekretariát skupiny AKT o plánovaných návrzích a současně oznámí svůj návrh takových opatření. Tam, kde je to nezbytné, může být rovněž z podnětu států AKT vznesena žádost o informace.

Na žádost těchto států se budou neprodleně konat konzultace tak, aby bylo možné před přijetím jakéhokoli konečného rozhodnutí vzít v úvahu jejich obavy ohledně dopadu těchto opatření.

Kromě toho mohou po ukončení těchto konzultací státy AKT a skupina AKT co nejdříve písemně oznámit Společenství své případné obavy a předložit návrhy změn, jimiž by bylo možné jejich obavy odstranit.

Pokud Společenství návrhy států AKT nepřijme, co nejdříve je informuje s uvedením důvodů.

Skupina AKT rovněž obdrží přiměřené informace o vstupu takových rozhodnutí v platnost, a to předem, kdykoli to bude možné.

▼ B*Článek 13***Migrace**

1. Problém migrace je v rámci partnerství AKT-EU předmětem prohloubeného dialogu.

Strany znovu potvrzují své stávající závazky v rámci mezinárodního práva zajistit dodržování lidských práv a odstranit veškeré formy diskriminace založené zejména na původu, pohlaví, rase, jazyce a náboženství.

2. Strany mají za to, že partnerství v souvislosti s migrací znamená spravedlivé zacházení se státními příslušníky třetích států, kteří se legálně zdržují na jejich území, integrační politiku zaměřenou na to, aby jim byla poskytnuta práva a povinnosti srovnatelné s právy a povinnostmi jejich občanů, posilování nediskriminace v hospodářském, sociálním a kulturním životě, a rozvoj opatření proti rasismu a xenofobii.

▼B

3. Zacházení poskytované každým členským státem pracovníkům států AKT legálně zaměstnaným na jeho území bude prostý jakékoli diskriminace založené na státní příslušnosti, pokud jde o pracovní podmínky, odměňování a propouštění, ve srovnání s jeho vlastními státními příslušníky. V tomto ohledu dále každý stát AKT poskytne srovnatelné nediskriminační zacházení pracovníkům, kteří jsou státními příslušníky členského státu.

4. Strany se domnívají, že strategie zaměřené na snížení chudoby, zlepšení životních a pracovních podmínek, vytváření pracovních míst a rozvoj odborné přípravy dlouhodobě přispívají k normalizaci migračních toků.

Strany v rámci rozvojových strategií a vnitrostátního a regionálního programování vezmou v úvahu strukturální omezení spojená s migračními toky za účelem podpory hospodářského a sociálního rozvoje regionů, ze kterých pocházejí migranti, a snížení chudoby.

Společenství prostřednictvím vnitrostátních a regionálních programů spolupráce podporuje odbornou přípravu státních příslušníků států AKT v zemi jejich původu, v jiném státě AKT nebo v členském státě Evropské unie. Pokud jde o odbornou přípravu ve členském státě, strany zajistí, aby tato činnost byla zaměřena na odbornou integraci státních příslušníků států AKT v jejich zemích původu.

Strany rozvíjejí programy spolupráce pro usnadnění přístupu studentů ze států AKT ke vzdělávání, zejména prostřednictvím použití nových komunikačních technologií.

5. a) V rámci politického dialogu přezkoumá Rada ministrů problémy způsobené nedovoleným přistěhovalectvím, s cílem vytvořit ve vhodných případech prostředky preventivní politiky.
- b) V tomto kontextu se strany zejména dohodly zajistit dodržování práv a respektování důstojnosti jednotlivců při všech postupech zahajovaných pro návrat ilegálních imigrantů do zemí jejich původu. V této souvislosti jim příslušné orgány poskytnou správné prostředky nezbytné pro jejich návrat.
- c) Strany se dále dohodly, že:
 - i) každý členský stát Evropské unie akceptuje návrat a zpětné přebírání kterýchkoli svých státních příslušníků, kteří se ilegálně zdržují na území státu AKT, na žádost tohoto státu a bez dalších formalit;

každý ze států AKT akceptuje návrat a zpětné přebírání kterýchkoli svých státních příslušníků, kteří se ilegálně zdržují na území členského státu Evropské unie, na žádost tohoto členského státu a bez dalších formalit.

Pro tyto účely členské státy a státy AKT poskytnou svým státním příslušníkům vhodné doklady totožnosti.

▼B

Pokud jde o členské státy Evropské unie, závazky v tomto odstavci se použijí pouze u osob, které se mají považovat za jejich státní příslušníky pro účely Společenství podle prohlášení č. 2 ke Smlouvě o založení Evropského společenství. Pokud jde o státy AKT, závazky v tomto odstavci se použijí pouze u osob, které jsou považovány za jejich státní příslušníky podle jejich příslušného právního systému;

- ii) na žádost jedné ze stran budou zahájena jednání se státy AKT s cílem uzavřít v dobré víře a s náležitým ohledem na příslušná pravidla mezinárodního práva dvoustranné dohody upravující specifické závazky při zpětném přebírání a navracení jejich státních příslušníků. V případě, že to některá ze stran bude považovat za nutné, budou tyto dohody rovněž obsahovat režim zpětného přebírání státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti. Tyto dohody stanoví podrobnosti o kategoriích osob podléhajících tomuto režimu, stejně jako opatření pro jejich zpětné přebírání a navracení.

Státům AKT bude pro provádění těchto dohod poskytována přiměřená pomoc;

- iii) pro účely tohoto písmene c) se pojmem „strany“ rozumí Společenství, kterýkoli jeho členský stát a kterýkoli stát AKT.

ČÁST 2

INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

▼M10*Článek 14*

Společné orgány

1. Společnými orgány této dohody jsou Rada ministrů, Výbor velvyslanců a Společné parlamentní shromáždění.

2. Aniž jsou dotčena příslušná ustanovení stávajících či budoucích dohod o hospodářském partnerství, vynasnaží se společné orgány a orgány ustavené v rámci dohod o hospodářském partnerství zajistit koordinaci, soudržnost a doplňkovost, jakož i výměnu informací.

Článek 14a

Setkání hlav států a předsedů vlád

Strany se setkávají na úrovni hlav států a předsedů vlád, a to na základě společné dohody a v odpovídajícím složení.

▼B*Článek 15***Rada ministrů**

1. Rada ministrů se skládá ze členů Rady Evropské unie a členů Komise Evropských společenství na jedné straně a člena vlády každého státu AKT na straně druhé.

Úřad předsedy Rady ministrů zastává střídavě člen Rady Evropské unie a člen vlády státu AKT.

▼M10

Rada ministrů se zpravidla schází z podnětu předsedy jednou ročně a kdykoli je to nezbytné v podobě a geografickém složení odpovídajícím problémům, které mají být řešeny. Tato setkání umožní vedení konzultací na vysoké úrovni o záležitostech, jež jsou pro strany obzvláště důležité, a doplní tak činnost smíšeného ministerského výboru pro obchod podle článku 38 a Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES podle článku 83, jež slouží k přípravě každoročních setkání Rady ministrů.

▼B

2. Rada ministrů má za úkol:

a) vést politický dialog;

b) přijímat politické pokyny a rozhodnutí nezbytná pro provádění ustanovení této dohody, zejména pokud jde o rozvojové strategie ve specifických oblastech stanovených touto dohodou, nebo v jakékoli jiné oblasti, která se ukáže relevantní, a pokud jde o postupy;

c) přezkoumat a vyřešit jakýkoli problém, který by mohl zabránit účinnému a účelnému provádění této dohody, nebo který by mohl představovat překážku v dosažení jejích cílů;

d) zajistit hladké fungování konzultačních mechanismů.

3. Rada ministrů přijímá rozhodnutí společnou dohodou stran. Řízení Rady ministrů je platné pouze v případě, že je přítomna polovina členů Rady Evropské unie, jeden člen Komise a dvě třetiny členů zastupujících vlády států AKT. Každý člen Rady ministrů, který se nemůže zúčastnit, se může nechat zastoupit. Zástupce vykonává veškerá práva tohoto člena.

▼M10

Rada ministrů může v průběhu pravidelných každoročních setkání nebo písemným postupem přijímat rozhodnutí závazná pro strany, rámcová usnesení, doporučení a stanoviska. Rada předkládá každý rok Společnému parlamentnímu shromáždění zprávu o provádění této dohody. Přezkoumává a bere v úvahu usnesení a doporučení přijatá Společným parlamentním shromážděním.

▼B

Rada ministrů vede pokračující dialog se zástupci sociálních a hospodářských partnerů a ostatních aktérů občanské společnosti v AKT a EU. Za tímto účelem se mohou souběžně s jejími zasedáními konat konzultace.

▼B

4. Rada ministrů může delegovat pravomoci na Výbor velvyslanců.
5. Rada ministrů přijme svůj jednací řád do šesti měsíců od vstupu této dohody v platnost.

*Článek 16***V ý b o r v e l v y s l a n c ů**

1. Výbor velvyslanců tvoří stálí zástupci každého členského státu při Evropské unii a zástupce Komise na jedné straně a vedoucí mise každého státu AKT při Evropské unii na straně druhé.

Úřad předsedy Výboru velvyslanců zastává střídavě stálý zástupce členského státu určený Společenstvím, a vedoucí mise zastupující stát AKT, určený státy AKT.

2. Výbor je Radě ministrů nápomocen při plnění jejich úkolů a plní jakýkoli mandát, který mu Rada svěří. V tomto kontextu sleduje provádění této dohody a pokrok při dosahování cílů v ní stanovených.

Výbor velvyslanců se schází pravidelně, zejména s cílem připravit se na zasedání Rady, a kdykoli je to nezbytné.

3. Výbor přijme svůj jednací řád do šesti měsíců od vstupu této dohody v platnost.

*Článek 17***S p o l e č n é p a r l a m e n t n í s h r o m á ž d ě n í**

1. Společné parlamentní shromáždění se skládá ze stejného počtu zástupců EU a AKT. Členy Společného parlamentního shromáždění jsou na jedné straně členové Evropského parlamentu a na straně druhé členové parlamentu nebo, pokud to není možné, zástupci určení parlamentem, každého ze států AKT. Za neexistence parlamentu podléhá účast zástupce dotyčného státu AKT předchozímu souhlasu Společného parlamentního shromáždění.

2. Úlohou Společného parlamentního shromáždění jako poradního orgánu je:

- podporovat demokratické procesy prostřednictvím dialogu a konzultací,
- usnadnit lepší porozumění mezi národy Evropské unie a národy států AKT a zlepšit veřejnou informovanost o rozvojových problémech,

▼M10

- projednávat otázky související s rozvojem a s partnerstvím AKT-EU, včetně dohod o hospodářském partnerství, dalších obchodních dohod, Evropského rozvojového fondu a strategických dokumentů o zemích a regionech. Za tímto účelem Komise předá tyto strategické dokumenty pro informaci Společnému parlamentnímu shromáždění,

▼ M10

— projednávat výroční zprávu Rady ministrů o provádění této dohody a přijímat usnesení a vydávat doporučení pro Radu ministrů za účelem dosažení cílů této dohody,

— prosazovat institucionální rozvoj a budování kapacit národních parlamentů v souladu s čl. 33 odst. 1 této dohody.

3. Společné parlamentní shromáždění se schází dvakrát ročně na plenárním zasedání, střídavě v Evropské unii a v jednom ze států AKT. S cílem posílit regionální integraci a podpořit spolupráci mezi národními parlamenty se sjednávají schůzky mezi členy parlamentů z EU a AKT na regionální úrovni.

Tyto schůzky na regionální úrovni se organizují v souladu s cíli stanovenými v čl. 14 odst. 2 této dohody.

▼ B

4. Společné parlamentní shromáždění přijme svůj jednací řád do šesti měsíců od vstupu této dohody v platnost.

ČÁST 3**STRATEGIE SPOLUPRÁCE***Článek 18*

Strategie spolupráce jsou založeny na rozvojových strategiích a hospodářské a obchodní spolupráci, jež jsou vzájemně propojeny a vzájemně se doplňují. Strany zajistí, aby se snahy podnikané v obou uvedených oblastech vzájemně posilovaly.

HLAVA I**ROZVOJOVÉ STRATEGIE****KAPITOLA 1****Obecný rámec***Článek 19***Zásady a cíle**

1. Ústředním cílem spolupráce AKT-ES je snížení chudoby a nakonec její vymýcení; udržitelný rozvoj a postupná integrace států AKT do světové ekonomiky. V tomto kontextu jsou rámec a zaměření spolupráce přizpůsobeny individuálním okolnostem každého státu AKT, podporují místní vlastnictví hospodářských a sociálních reforem a integraci aktérů soukromého sektoru a občanské společnosti do rozvojového procesu.

▼ M10

2. Spolupráce vychází ze závěrů konferencí OSN a ze záměrů, cílů a akčních programů sjednaných na mezinárodní úrovni a z jejich pokračování, jakožto základu pro zásady rozvoje. Spolupráce rovněž vychází z cílů mezinárodní rozvojové spolupráce a přikládá zvláštní význam

▼ M10

realizaci kvalitativních a kvantitativních ukazatelů pokroku. Strany společně usilují o urychlení pokroku při plnění rozvojových cílů tisíci-letí.

▼ B

3. Vlády a nestátní aktéři v každém státě AKT iniciují konzultace ohledně rozvojových strategií země a jejich komunitní podpory.

*Článek 20**Přístup***▼ M10**

1. Cíle rozvojové spolupráce AKT-ES se uskutečňují pomocí integrovaných strategií, které zahrnují hospodářské, sociální, kulturní, environmentální a institucionální prvky, které musí být v místním vlastnictví. Spolupráce tak poskytuje soudržný rámec podpory vlastních rozvojových strategií AKT a zajišťuje doplňkovost a interakci mezi různými prvky, zejména na vnitrostátní a regionální úrovni a mezi nimi. V tomto kontextu a v rámci rozvojových politik a reforem prováděných státy AKT se strategie spolupráce AKT-ES na národní, případně regionální úrovni zaměřují na:

a) dosahování rychlého a udržovaného hospodářského růstu, který vytváří pracovní místa, rozvoj soukromého sektoru, zvyšování zaměstnanosti, zlepšování přístupu k výrobním hospodářským činnostem a zdrojům;

aa) podporu regionální spolupráce a integrace;

▼ B

b) podporu lidského a sociálního rozvoje, jenž napomůže zajistit široké a spravedlivé využívání plodů růstu a podpoří rovnost mužů a žen;

c) podporu kulturních hodnot společenství a specifických interakcí s hospodářskými, politickými a sociálními prvky;

d) podporu institucionálních reforem a rozvoje, posilování institucí nezbytných pro konsolidaci demokracie, řádnou správu věcí veřejných, a pro účinné a konkurenceschopné tržní ekonomiky; budování kapacit pro rozvoj a partnerství a

e) podporu udržitelného životního prostředí, regenerace a nejlepší praxe, a zachování základny přírodních zdrojů.

▼ M10

2. Systematická pozornost se věnuje těmto tematickým nebo průřezovým tématům s cílem integrovat je do všech oblastí spolupráce: lidská práva, rovnost mužů a žen, demokracie, řádná správa věcí veřejných, udržitelnost životního prostředí, změna klimatu, přenosné a nepřenosné choroby a institucionální rozvoj a budování kapacit. Tyto oblasti jsou rovněž způsobilé pro podporu Společenství.

▼B

3. Podrobné texty ohledně cílů a strategií rozvojové spolupráce, zejména odvětvových politik a strategií, jsou začleněny do kompendia poskytujícího provozní pokyny ve specifických oblastech nebo odvětvích spolupráce. Rada ministrů může tyto texty přezkoumat a/nebo pozměnit na základě doporučení Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES.

KAPITOLA 2

Oblasti podpory

ODDÍL 1

Hospodářský rozvoj

Článek 21

Investice a rozvoj soukromého sektoru

1. Spolupráce podporuje nezbytné hospodářské a institucionální reformy a politiky na vnitrostátní a/nebo regionální úrovni s cílem vytvořit příznivé prostředí ►**M10** pro investice ◀ a rozvoj dynamického, životaschopného a konkurenceschopného soukromého sektoru. Spolupráce dále podporuje:

- a) povzbuzování dialogu a spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem;
- b) rozvoj podnikatelských dovedností a podnikatelské kultury;
- c) privatizaci a reformu podniků a
- d) rozvoj a modernizaci systémů zprostředkování a rozhodčího řízení.

2. Spolupráce rovněž podporuje zlepšování jakosti, dostupnosti a přístupnosti formálních i neformálních finančních a nefinančních služeb soukromým podnikům pomocí:

- a) urychlení a směřování toků soukromých domácích i zahraničních úspor do financování soukromých podniků podporou politik rozvoje moderního finančního odvětví včetně kapitálového trhu, finančních institucí a udržitelných mikrofinančních operací;
- b) rozvoje a posilování obchodních institucí a zprostředkovatelských organizací, sdružení, obchodních komor a místních poskytovatelů ze soukromého sektoru, poskytujících podnikům podporu a nefinanční služby, jako jsou odborné, technické, řídicí a školicí služby a služby obchodní podpory a
- c) podpory institucí, programů, činností a iniciativ, které přispívají rozvoji a přenosu technologií a know-how a nejlepší praxe ve všech aspektech obchodního řízení.

▼B

3. Spolupráce podporuje rozvoj obchodu prostřednictvím poskytování financí, záručních prostředků a technické podpory s cílem povzbudit a podpořit tvorbu, zřizování, rozšiřování, diverzifikaci, obnovu, restrukturalizaci, modernizaci nebo privatizaci dynamických, životaschopných a konkurenceschopných podniků ve všech hospodářských odvětvích, stejně jako finančních zprostředkovatelů, jako jsou instituce poskytující rozvojové financování a rizikový kapitál a leasingové společnosti, prostřednictvím:

- a) tvorby a/nebo posilování finančních nástrojů ve formě investičního kapitálu;
- b) zlepšování přístupu k základním vstupům, jako jsou obchodní informace a poradenské a konzultační služby nebo služby technické pomoci;
- c) zvyšování vývozních aktivit, zejména prostřednictvím budování kapacit ve všech oblastech souvisejících s obchodem a
- d) povzbuzování vazeb, sítí a spolupráce mezi podniky, včetně těch, které zahrnují přenos technologie a know-how na úrovni vnitrostátní, regionální a AKT-ES, a partnerství se soukromými zahraničními investory, slučitelná s cíli a pokyny rozvojové spolupráce AKT-ES.

4. Spolupráce podporuje rozvoj mikropodniků prostřednictvím lepšího přístupu k finančním a nefinančním službám; vhodné politiky a regulačního rámce pro jejich rozvoj; a poskytuje odbornou přípravu a informační služby o nejlepší praxi v mikrofinancování.

▼M10

5. Podpora investic a rozvoje soukromého sektoru integruje akce a iniciativy na makroekonomické, mezeconomické a mikroekonomické úrovni a pomáhá při hledání inovativních mechanismů financování, včetně kombinování a posilování potenciálu veřejných a soukromých zdrojů pro financování rozvoje.

6. Spolupráce podporuje investice veřejného sektoru do základní infrastruktury, zaměřené na rozvoj soukromého sektoru, hospodářský růst a vymýcení chudoby.

▼B*Článek 22***Makroekonomické a strukturální reformy a politiky**

1. Spolupráce podporuje úsilí AKT provádět:

- a) makroekonomický růst a stabilizaci prostřednictvím disciplinovaných fiskálních a měnových politik, které vedou ke snížení inflace a zlepšují vnější a fiskální bilanci, prostřednictvím posílení fiskální disciplíny, zvyšování rozpočtové transparentnosti a účinnosti, zlepšování jakosti, spravedlnosti a složení fiskální politiky a

▼ M10

- b) strukturální politiky zaměřené na posílení úlohy různých účastníků, zejména soukromého sektoru, a ke zlepšení prostředí pro zvýšenou mobilizaci domácích zdrojů a růst obchodu, investic a zaměstnanosti, jakož i na:

▼ B

- i) liberalizaci obchodních a devizových režimů a směnitelnost běžného účtu s ohledem na zvláštní okolnosti každé země;
- ii) posílení pracovních a produktových reforem;
- iii) povzbuzení reforem finančních systémů, jež napomáhají rozvoji životaschopných bankovních a nebankovních systémů, kapitálových trhů a finančních služeb, včetně mikrofinancí;
- iv) zlepšení jakosti soukromých a veřejných služeb a
- v) povzbuzení regionální spolupráce a postupné integrace makroekonomických a měnových politik.

2. Návrhy makroekonomických politik a programů strukturálního přizpůsobení odrážejí sociálně-politické pozadí a institucionální kapacity dotyčných zemí, zajišťují kladný dopad na snižování chudoby a přístup k sociálním službám, a vycházejí z těchto zásad:

- a) státy AKT nesou primární odpovědnost za analýzu problémů, které mají být řešeny, za návrh a provádění reforem;
- b) podpůrné programy se přizpůsobují různým situacím v každém státě AKT a jsou citlivé k sociálním podmínkám, kultuře a životnímu prostředí těchto států;
- c) je uznáváno a respektováno právo států AKT určit směr a načasování svých rozvojových strategií a priorit;
- d) tempo reforem je realistické a slučitelné s kapacitami a zdroji každého ze států AKT a
- e) posilují se komunikační a informační mechanismy pro obyvatele ohledně hospodářských a sociálních reforem a politik.

▼ M10*Článek 23***Rozvoj hospodářského odvětví**

Spolupráce podporuje udržitelnou politiku a institucionální reformy a investice nutné pro spravedlivý přístup k hospodářským činnostem a výrobním prostředkům, zejména:

▼ M10

- a) rozvoj systémů školení, které napomáhají zvyšovat produktivitu ve formálních i neformálních sektorech;
- b) kapitál, úvěry, půdu, zejména pokud jde o vlastnická práva a užívání;
- c) rozvoj strategií venkova zaměřených na vybudování rámce pro participační decentralizované plánování a rozdělování a řízení zdrojů;
- d) rozvoj strategií zaměřených na zvyšování zemědělské produkce a produktivity ve státech AKT, zejména zajištěním potřebného financování výzkumu, vstupů a služeb v zemědělství a podpůrné infrastruktury ve venkovských oblastech, a snižováním a řízením rizik. Podpora zahrnuje veřejné a soukromé investice do zemědělství, podporu tvorby zemědělských politik a strategií, posilování organizací v zemědělství a soukromém sektoru, řízení přírodních zdrojů a rozvoj a fungování zemědělských trhů. Strategie zemědělské produkce posílí vnitrostátní a regionální politiky bezpečnosti potravin a regionální integraci. V této souvislosti spolupráce podpoří úsilí AKT zvýšit konkurenceschopnost vývozních komodit a přizpůsobit své strategie vývozu komodit vývoji obchodních podmínek.
- e) udržitelný rozvoj vodních zdrojů, založený na integrovaných zásadách řízení vodních zdrojů, zajišťující spravedlivé a udržitelné rozdělení společných vodních zdrojů mezi různé uživatele;
- f) udržitelný rozvoj rybolovu a akvakultury, který zahrnuje vnitrozemský rybolov i mořské zdroje v rámci výlučných hospodářských zón států AKT.
- g) hospodářská a technologická infrastruktura a služby včetně dopravy, telekomunikačních systémů, sdělovacích služeb a rozvoje informační společnosti;
- h) rozvoj konkurenceschopných odvětví průmyslu, těžby a energetiky, při povzbuzování účasti a rozvoje soukromého sektoru;
- i) rozvoj obchodu, včetně podpory poctivého obchodu;
- j) rozvoj podnikání, financí a bankovníctví a jiných sektorů služeb;
- k) rozvoj cestovního ruchu;
- l) rozvoj vědecké, technologické a výzkumné infrastruktury a služeb; včetně zlepšování, přenosu a vstřebávání nových technologií;
- m) posilování kapacit ve výrobních oblastech, zejména ve veřejném a soukromém sektoru;

▼ M10

- n) podpora tradičních vědomostí a
- o) rozvoj a provádění konkrétních strategií přizpůsobení zabývajících se důsledky eroze preferencí, případně včetně činností uvedených výše v bodech a) až n).

*Článek 23a***Rybolov**

Protože se uznává skutečnost, že rybolov a akvakultura hrají v zemích AKT zásadní úlohu, mají pozitivní vliv na vytváření pracovních míst, tvorbu příjmů, bezpečnost potravin a životní podmínky venkovských a pobřežních komunit, a tím snižují chudobu, zaměří se spolupráce na další rozvoj odvětví rybolovu a akvakultury v zemích AKT tak, aby došlo k udržitelnému zvýšení souvisejících sociálních a hospodářských výhod.

Programy a činnosti spolupráce podpoří mimo jiné rozvoj a provádění udržitelných strategií rozvoje a plánů řízení odvětví rybolovu a akvakultury v zemích a regionech AKT; začlenění rybolovu a akvakultury do vnitrostátních a regionálních rozvojových strategií; rozvoj infrastruktury a technického know-how potřebných pro to, aby mohly země AKT získat ze svého rybolovu a akvakultury nejvyšší možnou udržitelnou hodnotu; budování kapacit zemí AKT na překonání vnějších problémů, jež jim brání plně využívat jejich rybolovné zdroje; a podpora a rozvoj společných podniků pro investice do odvětví rybolovu a akvakultury v zemích AKT. Jakákoli dohoda o rybolovu, která bude sjednávána mezi Společenstvím a státy AKT, musí být konzistentní s rozvojovými strategiemi v této oblasti.

Na základě společné dohody a s cílem rozvíjet, zlepšovat nebo posilovat rozvojovou spolupráci mezi EU a AKT pro udržitelný rybolov a akvakulturu se mohou konat konzultace na vysoké úrovni, včetně ministerské úrovně.

▼ B*Článek 24***Cestovní ruch**

Spolupráce se zaměří na udržitelný rozvoj odvětví cestovního ruchu ve státech a subregionech AKT, přičemž se uznává jeho rostoucí význam pro růst odvětví služeb ve státech AKT a pro rozšíření jejich celkového obchodu, jeho schopnost stimulovat ostatní odvětví hospodářské činnosti, a úloha, kterou může sehrát při potírání chudoby.

Programy a projekty spolupráce podporují úsilí států AKT vybudovat a zlepšit svůj právní a institucionální rámec a zdroje pro rozvoj a provádění politik a programů udržitelného cestovního ruchu, stejně jako, mimo jiné, zlepšování soutěžního postavení odvětví, zejména malých a středních podniků (MSP), investiční podporu, vývoj produktů

▼B

včetně rozvoje původních kultur ve státech AKT, a posilování vazeb mezi cestovním ruchem a ostatními odvětvími hospodářské činnosti.

*ODDÍL 2****Sociální a lidský rozvoj****Článek 25***Rozvoj sociálního sektoru**

1. Spolupráce podporuje úsilí států AKT při rozvoji obecných a odvětvových politik a reform, které zlepšují pokrytí, jakost a přístup k základní sociální infrastruktuře a službám, berou v úvahu místní potřeby a specifické požadavky nejzranitelnějších a nejvíce znevýhodněných, a snižují tak nerovnost přístupu k těmto službám. Zvláštní pozornost je věnována zajištění přiměřené úrovně veřejných výdajů v sociálním sektoru. V tomto kontextu se spolupráce zaměřuje na:

▼M10

- a) zlepšování vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních, úsilí o dosažení uznávání vysokoškolských kvalifikací, vytvoření systémů pro zajištění kvality vzdělávání, včetně vzdělávání a odborné přípravy probíhajících on-line nebo nekonvenčními metodami, a budování technických kapacit a dovedností;
- b) zlepšování systémů zdravotnictví, zejména zajištění rovného přístupu ke komplexní a kvalitní zdravotní péči a zlepšování výživy, odstranění hladu a podvýživy, zajištění přiměřených dodávek a bezpečnosti potravin, a to mimo jiné prostřednictvím podpory bezpečnostních sítí;

▼B

- c) integraci problémů souvisejících s obyvatelstvem do rozvojových strategií s cílem zlepšit reprodukční zdraví, primární zdravotní péči a plánované rodičovství; a předcházení mrzačení ženských genitálií;

▼M4

- d) podporu boje proti:

— HIV/AIDS, při zajištění ochrany pohlavního a reprodukčního zdraví a práv žen,

— jiným nemocem souvisejícím s chudobou, zejména malárii a tuberkulóze;

▼B

- e) zvyšování bezpečnosti vody v domácnostech a zlepšování přístupu k bezpečné vodě a přiměřené hygieně;
- f) zlepšování nabídky cenově dostupných a přiměřených obydlí pro každého prostřednictvím podpory nízkonákladových a nízkopříjmových stavebních programů a zlepšování rozvoje měst a

▼ B

g) podporu participačních metod sociálního dialogu, stejně jako dodržování základních lidských práv.

2. Spolupráce rovněž podporuje budování kapacit v sociálních oblastech, jako jsou programy odborné přípravy pro navrhování sociálních politik a moderních metod řízení sociálních projektů a programů; politiky vedoucí k technologickým inovacím a výzkumu; budování místních odborných zkušeností a podpora partnerství; a diskuse u kulatého stolu na vnitrostátní a/nebo regionální úrovni.

3. Spolupráce povzbuzuje a podporuje rozvoj a provádění politik a systémů sociální ochrany a zabezpečení s cílem zvýšit sociální soudržnost a podpořit svépomoc a komunitní solidaritu. Podpora je mimo jiné zaměřena na rozvíjející se iniciativy založené na hospodářské solidaritě, zejména zakládáním fondů sociálního rozvoje přizpůsobených místním potřebám a aktérům.

*Článek 26***Problémy mládeže**

Spolupráce rovněž podporuje tvorbu souvislé a souhrnné politiky pro uplatňování potenciálu mládeže, aby se lépe integrovala do společnosti a dosáhla svého plného potenciálu. V tomto kontextu spolupráce podporuje politiky, opatření a operace zaměřené na:

- a) ochranu práv dětí a mládeže, zejména dívek;
- b) podporu dovedností, činnosti, inovací a potenciálu mládeže s cílem zvýšit jejich hospodářské, sociální a kulturní příležitosti a rozšířit jejich pracovní příležitosti v produktivním sektoru;

▼ M4

- c) pomoc společenským institucím s cílem poskytnout dětem příležitost rozvíjet svůj fyzický, psychologický, sociální a hospodářský potenciál;
- d) znovuzачlenění dětí v postkonfliktních situacích do společnosti prostřednictvím rehabilitačních programů; a
- e) podporu aktivní účasti mladých občanů na veřejném životě a podporu studentských výměn a vzájemných vazeb mezi mládežnickými organizacemi AKT a EU.

▼ B*Článek 27***▼ M10****Kultura a vzdělávání****▼ B**

Spolupráce v oblasti kultury se zaměřuje na:

- a) integraci kulturního rozměru do všech úrovní rozvojové spolupráce;

▼ B

- b) uznání, zachování a podporu kulturních hodnot a identit pro umožnění mezikulturního dialogu;

▼ M10

- c) uznání, zachování a podporu hodnoty kulturního dědictví; podporu rozvoje kapacit v tomto sektoru;

▼ B

- d) rozvoj kulturních odvětví a zvyšování příležitostí přístupu kulturního zboží a služeb na trh;

▼ M10

- e) uznání a podporu úlohy účastníků a sítí v oblasti kultury a jejich příspěvku k udržitelnému rozvoji;
- f) podporu kulturního rozměru vzdělávání a účasti mládeže na kulturních aktivitách.

▼ B*ODDÍL 3**Regionální spolupráce a integrace***▼ M10***Článek 28**Obecný přístup*

1. Spolupráce AKT a EU poskytuje účinnou pomoc při plnění cílů a priorit, jež si státy AKT stanovily v rámci regionální spolupráce a integrace.

2. V souladu s obecnými cíli uvedenými v článcích 1 a 20 se spolupráce mezi AKT a EU zaměřuje na:

- a) podporu míru a stability, jakož i předcházení a řešení konfliktů;
- b) posilování hospodářského rozvoje a zlepšování hospodářské spolupráce prostřednictvím budování rozsáhlejších trhů, volného pohybu osob, zboží, služeb, kapitálu, pracovních sil a technologií mezi zeměmi AKT, urychlené diverzifikace ekonomik států AKT, podpory a rozšíření obchodování mezi zeměmi AKT a třetími zeměmi a postupného začleňování států AKT do světového hospodářství;
- c) podporu překonávání problémů nadnárodního rozměru souvisejících s udržitelným rozvojem, mimo jiné pomocí koordinace a harmonizace politik regionální spolupráce.

3. Za podmínek stanovených v článku 58 spolupráce rovněž podporuje meziregionální spolupráci a spolupráci v rámci AKT, zahrnující například:

- a) jednu či více regionálních organizací AKT, včetně těch na kontinentální úrovni;

▼ M10

- b) evropské zámořské země a území a nejvzdálenější regiony;
- c) rozvojové země, které nepatří mezi AKT.

*Článek 29***Spolupráce AKT a EU při podpoře regionální spolupráce a integrace**

1. V oblasti stability, míru a předcházení konfliktům se spolupráce zaměřuje na:

- a) podporu a rozvoj regionálního politického dialogu v oblastech předcházení konfliktům a jejich řešení; lidská práva a demokratizaci; výměny, síťové spolupráce a podporu mobility mezi různými účastníky rozvoje, zejména v občanské společnosti;
- b) podporu regionálních iniciativ a politik v bezpečnostních otázkách, zahrnujících kontrolu zbraní, boj proti drogám, organizovanému zločinu, praní peněz, úplatkářství a korupci.

2. V oblasti regionální hospodářské integrace spolupráce podporuje:

- a) účast nejméně rozvinutých zemí ze států AKT na budování regionálních trhů a jejich společném využívání;
- b) provádění odvětvových hospodářských reformních politik na regionální úrovni;
- c) liberalizaci obchodu a plateb;
- d) zahraniční i domácí přeshraniční investice a jiné regionální nebo subregionální iniciativy hospodářské integrace;
- e) zmírňování následků čistých přechodných nákladů regionální integrace na rozpočtové příjmy a platební bilanci;
- f) infrastrukturu, zejména dopravy a spojů a jejich bezpečnosti a služeb, včetně rozvoje regionálních příležitostí v oblasti informačních a komunikačních technologií.

3. V oblasti regionálních politik udržitelného rozvoje podporuje spolupráce priority regionů AKT, zejména:

- a) životní prostředí a udržitelné řízení přírodních zdrojů, včetně vody a energie, a řešení změny klimatu;
- b) bezpečnost potravin a zemědělství;

▼ M10

- c) zdravotnictví, vzdělávání a odbornou přípravu;
- d) výzkum a technologický rozvoj a
- e) regionální iniciativy pro připravenost na katastrofy, zmírňování jejich následků a obnovu po katastrofách.

*Článek 30***Budování kapacit na podporu regionální spolupráce a integrace v AKT**

Spolupráce za účelem dosažení účinnosti a efektivy regionálních politik rozvíjí a posiluje kapacity:

- a) regionálních integračních institucí a organizací, jež zřídily státy AKT, a regionálních integračních institucí a organizací, jichž se státy AKT účastní, které podporují regionální spolupráci a integraci;
- b) národních vlád a parlamentů v záležitostech regionální integrace;
- c) nestátních subjektů včetně soukromého sektoru.

▼ B*ODDÍL 4****Tematické a průřezové problémy****Článek 31***Problémy rovnosti mužů a žen**

Spolupráce napomáhá posilování politik a programů, které zlepšují, zajišťují a rozšiřují rovnou účast mužů a žen ve všech oblastech politického, hospodářského, sociálního a kulturního života. Spolupráce pomáhá zlepšovat přístup žen ke všem zdrojům nezbytným k plnému uplatnění jejich základních práv. Spolupráce konkrétně vytváří příslušný rámec pro:

- a) integraci přístupu citlivému k rovnosti mužů a žen na všech úrovních rozvojové spolupráce včetně makroekonomických politik, strategií a operací a
- b) podporu přijímání specifických pozitivních opatření ve prospěch žen, jako je:
 - i) účast na vnitrostátní a místní politice;
 - ii) podpora ženských organizací;
 - iii) přístup k základním sociálním službám, zejména ke vzdělání a odborné přípravě, zdravotní péči a plánovanému rodičovství;

▼B

- iv) přístup k výrobním prostředkům, zejména k pozemkům a úvěrům a na trh práce a
- v) zvláštní zohlednění žen během pomoci při mimořádných událostech a operací obnovy.

▼M10*Článek 31a***HIV/AIDS**

Spolupráce podporuje snahy států AKT rozvinout a posílit všechny odvětvové politiky a programy zaměřené na to, jak vyřešit pandemii HIV/AIDS a zabránit jí v omezování rozvoje. Podporuje snahy států AKT o urychlené dosažení a udržení všeobecné dostupnosti prevence HIV/AIDS, léčby, péče a podpory a zaměřuje se zejména na:

- a) podporu vývoje a provádění souhrnných odvětvových strategií a plánů týkajících se HIV/AIDS jakožto prioritní složky národních a regionálních rozvojových plánů;
- b) zapojení všech souvisejících rozvojových odvětví do reakcí států na HIV/AIDS a zajištění široké mobilizace účastníků na všech úrovních;
- c) zlepšování systémů zdravotnictví a řešení nedostatku lidských zdrojů ve zdravotnictví jako základu pro zajištění všeobecné dostupnosti a účinné integrace prevence HIV/AIDS, léčby a péče a jiné zdravotní péče;
- d) řešení otázky nerovného postavení mužů a žen, násilí a zneužívání páchaného na základě pohlaví jakožto stimulů pandemie HIV/AIDS, dále zvýšení úsilí o zabezpečení práv žen a dívek, vytváření účinných programů a služeb pro ženy a dívky, které se týkají HIV/AIDS a zohledňují genderové aspekty, mimo jiné i sexuální a reprodukční zdraví, a úsilí o podporu plného zapojení žen do plánování a rozhodování v oblasti strategií a programů zaměřených na HIV/AIDS;
- e) vyvinout podpůrné právní a politické rámce a odstranit represivní zákony, politiky, praxe, stigmata a diskriminaci, jež narušují lidská práva, zvyšují zranitelnost vůči HIV/AIDS a omezují dostupnost prevence HIV/AIDS, léčby, péče a podpory v této nemoci včetně léků, komodit a služeb pro osoby nakažené HIV/AIDS a nejohroženější skupiny obyvatel;

▼ M10

- f) zvýšení rozsahu přístupnosti souvislé prevence HIV/AIDS založené na důkazech, jež se zabývá místními stimuly epidemie a specifickými potřebami žen, mladých lidí a nejohroženějších skupin obyvatel, a
- g) zajištění všeobecného a spolehlivého přístupu k bezpečným, kvalitním a cenově dostupným lékům a zdravotnickým pomůckám, včetně zboží z oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví.

▼ B*Článek 32***Životní prostředí a přírodní zdroje**

1. Spolupráce při ochraně životního prostředí a udržitelném využívání a řízení přírodních zdrojů je zaměřena na:

- a) začlenění udržitelnosti životního prostředí do všech aspektů rozvojové spolupráce a podporu programů a projektů prováděných různými aktéry;
- b) budování a/nebo posilování vědeckých a technických, lidských a institucionálních kapacit pro řízení životního prostředí u všech aktérů zapojených do ochrany životního prostředí;
- c) podporu specifických opatření a programů zaměřených na řešení kritických problémů udržitelného řízení a týkajících se rovněž současných a budoucích regionálních a mezinárodních závazků ohledně nerostných a přírodních zdrojů, jako jsou:
 - i) tropické lesy, vodní zdroje, pobřeží, mořské a rybolovné zdroje, planě rostoucí rostliny a volně žijící živočichové, půdy, biologická rozmanitost,
 - ii) ochrany křehkých ekosystémů (např. korálové útesy),
 - iii) obnovitelné zdroje energie, zejména solární energie, a energetická účinnost,
 - iv) udržitelný rozvoj venkova a měst,
 - v) desertifikace, sucho a odlesňování,
 - vi) rozvoj inovativních řešení problémů životního prostředí ve městech a
 - vii) podpora udržitelného cestovního ruchu;
- d) zohlednění problémů spojených s přepravou a zneškodňováním nebezpečných odpadů.

2. Spolupráce rovněž vezme v úvahu:

- a) zranitelnost malých ostrovních států AKT, zejména vůči hrozbě změn klimatu;
- b) zhoršování problémů sucha a desertifikace, zvláště v nejméně rozvinutých a vnitrozemských státech a
- c) institucionální rozvoj a budování kapacit.

▼ **M10***Článek 32a***Změna klimatu**

Strany uznávají, že změna klimatu přináší významné ekologické problémy po celém světě a představuje hrozbu dosažení rozvojových cílů tisíciletí, takže její zvládnutí vyžaduje odpovídající, předvídatelnou a včasnou finanční podporu. Z těchto důvodů, a v souladu s ustanoveními článku 32, a zejména odst. 2 písm. a) tohoto článku, spolupráce:

- a) uznává ohrožení států AKT, jež především pro malé ostrovy a státy AKT nacházející se v malé nadmořské výšce představují jevy spojené s klimatem, jako jsou eroze pobřeží, cyklony, povodně a ekologicky motivované přesídlování obyvatel, a zejména pro nejméně rozvinuté a vnitrozemské státy AKT vzrůstající rozsah povodní, sucha, odlesňování a desertifikace;
- b) posiluje a podporuje politiky a programy na zmírnění a přizpůsobení následkům a hrozbám změny klimatu, mimo jiné prostřednictvím institucionálního rozvoje a budování kapacit;
- c) zvyšuje kapacitu států AKT v rozvoji celosvětového trhu s uhlíkem a jejich účasti na něm a
- d) je zaměřena na tyto činnosti:
 - i) na integraci změny klimatu do rozvojových strategií a do snah o snižování chudoby,
 - ii) na zvyšování politického významu, jež má změna klimatu v rozvojové spolupráci, mimo jiné vhodným politickým dialogem,
 - iii) na pomoc státům AKT při přizpůsobování změně klimatu v příslušných odvětvích, jako je zemědělství, vodohospodářství a vodní infrastruktura, například pomocí transferů a přijímání vhodných a ekologických technologií,
 - iv) na podporu snižování rizik katastrof, což odráží skutečnost, že se změnou klimatu je spojeno stále více katastrof,
 - v) na poskytování finanční a technické podpory pro činnosti států AKT na zmírňování dopadů v souladu s cíli snižování chudoby a udržitelného rozvoje, mimo jiné pomocí snižování emisí z odlesňování a poškozování lesů a snižování emisí v zemědělství,
 - vi) na zlepšení kvality informací a předpovědí o počasí a klimatu a systémů včasného varování a
 - vii) na podporu obnovitelných zdrojů energie a nízkouhlíkových technologií, jež prospívají udržitelnému rozvoji.

▼B*Článek 33***Institucionální rozvoj a budování kapacit**

1. Spolupráce věnuje systematickou pozornost institucionálním aspektům a v tomto kontextu podporuje snahy států AKT rozvíjet a posilovat struktury, instituce a postupy napomáhající:

- a) podporovat a udržovat demokracii, lidskou důstojnost, sociální spravedlnost a pluralismus s plným respektem pro rozmanitost v rámci společností a mezi nimi;
- b) podporovat a udržovat univerzální a plné respektování, dodržování a ochranu veškerých lidských práv a základních svobod;
- c) rozvíjet a posilovat právní stát; zlepšovat přístup ke spravedlnosti při současném zaručení odbornosti a nezávislosti soudních systémů a
- d) zajišťovat transparentní a odpovědnou správu věcí veřejných ve všech veřejných institucích.

2. Strany společně bojují proti úplatkářství a korupci ve všech svých společnostech.

3. Spolupráce podporuje úsilí států AKT rozvíjet své veřejné instituce jako pozitivní síly růstu a rozvoje, a dosahovat významných zlepšení účinnosti veřejných služeb při ovlivňování života občanů. V tomto kontextu spolupráce napomáhá reformě, racionalizaci a modernizaci veřejného sektoru. Podpora spolupráce se specificky zaměřuje na:

- a) reformu a modernizaci státní služby;
- b) právní a soudní reformy a modernizaci soudních systémů;

▼M10

- c) zlepšování a posilování správy veřejných financí a fiskálního řízení s cílem rozvinout hospodářské aktivity v zemích AKT a zvýšit jejich daňové příjmy, a přitom plně respektovat svrchovanost států AKT v této oblasti.

Opatření mohou zahrnovat:

- i) zvyšování kapacit pro řízení domácích příjmů, včetně budování účinného, účelného a udržitelného daňového systému,
- ii) podporu účasti v mezinárodních strukturách a procesech daňové spolupráce za účelem usnadnění dalšího rozvoje mezinárodních norem a skutečné shody s nimi,
- iii) podporu uplatňování osvědčených mezinárodních postupů v daňových záležitostech, včetně zásady transparentnosti a výměny informací, v těch státech AKT, které se je zavázaly dodržovat;

▼B

- d) urychlení reform bankovního a finančního sektoru;
- e) zlepšování správy veřejného majetku a reformy postupů veřejných zakázek a

▼B

- f) politickou, správní, hospodářskou a finanční decentralizaci.
4. Spolupráce rovněž napomáhá obnovit a/nebo zvyšovat nejdůležitější kapacity veřejného sektoru a podporovat nezbytné podpůrné instituce tržního hospodářství, zejména podporovat:
- a) rozvoj právních a regulatorních schopností nezbytných pro zvládnutí provozu tržního hospodářství včetně politiky hospodářské soutěže a spotřebitelské politiky;
 - b) zlepšování kapacit pro analýzu, plánování, formulování a provádění politik, zejména v oblasti hospodářské, sociální, oblasti životního prostředí, výzkumu, vědy a techniky a inovace;
 - c) modernizaci, posilování a reformu finančních a měnových institucí a zlepšování postupů;
 - d) budování kapacit na místní a komunální úrovni, nezbytných pro provádění politiky decentralizace a zvýšení účasti obyvatel na rozvojovém procesu a
 - e) rozvoj kapacit v jiných kritických oblastech, jako jsou:
 - i) mezinárodní jednání a
 - ii) řízení a koordinace vnější podpory.
5. Spolupráce pokrývá všechny oblasti a odvětví spolupráce s cílem podpořit vznik nestátních aktérů a rozvoj jejich kapacit; a posílit struktury vzájemné informovanosti, dialogu a konzultací mezi nimi a vnitrostátními orgány, včetně regionální úrovně.

HLAVA II

HOSPODÁŘSKÁ A OBCHODNÍ SPOLUPRÁCE

KAPITOLA 1

Cíle a zásady

Článek 34

Cíle

1. Hospodářská a obchodní spolupráce se zaměřuje na podporu hladké a postupné integrace států AKT do světové ekonomiky, s náležitým ohledem k jejich politickým volbám a prioritám rozvoje, a podněcuje tak jejich udržitelný rozvoj a přispívá k vymýcení chudoby ve státech AKT.

▼M10

2. Konečným cílem hospodářské a obchodní spolupráce je umožnit státům AKT plné uplatnění v mezinárodním obchodu. V tomto ohledu se zvláštní pozornost věnuje potřebě států AKT aktivně se účastnit mnohostranných obchodních jednání. Při současné úrovni rozvoje zemí AKT je hospodářská a obchodní spolupráce zaměřena na to, aby státy AKT mohly zvládnout výzvu globalizace a postupně se přizpůsobit novým podmínkám mezinárodního obchodu a tím usnadnit svůj přechod

▼ M10

k liberalizovanému světovému hospodářství. V této souvislosti je třeba věnovat bedlivou pozornost zranitelnosti mnoha zemí AKT v důsledku jejich závislosti na komoditách nebo jen několika klíčových produktech, včetně zemědělsko-průmyslových produktů s přidanou hodnotou, a riziku eroze preferencí.

3. Za tímto účelem se hospodářská a obchodní spolupráce zaměřuje prostřednictvím vnitrostátních a regionálních rozvojových strategií podle hlavy I na zvyšování výrobních, dodavatelských a obchodních kapacit zemí států AKT, stejně jako jejich schopnosti přilákat investice. Dále se zaměřuje na vytváření nové obchodní dynamiky mezi stranami, posilování obchodních a investičních politik států AKT, snižování jejich závislosti na komoditách, podporu diverzifikovanějšího hospodářství a zlepšování kapacit států AKT pro zvládnutí veškerých problémů spojených s obchodem.

4. Hospodářská a obchodní spolupráce je prováděna v plném souladu s ustanoveními Světové obchodní organizace (WTO), včetně zvláštního a diferencovaného zacházení, s ohledem na vzájemné zájmy stran a jejich příslušné úrovně rozvoje. Rovněž se zcela souladu s mnohostrannými závazky zabývá následky eroze preferencí.

▼ B*Článek 35**Z á s a d y***▼ M10**

1. Hospodářská a obchodní spolupráce je založena na spolehlivém, pevném a strategickém partnerství. Dále je založena na komplexním přístupu, vybudovaném na kladech a výsledcích předchozích úmluv AKT-ES.

2. Hospodářská a obchodní spolupráce je budována na regionálních integračních iniciativách států AKT. Spolupráce při podpoře regionální spolupráce a integrace, jak je vymezuje hlava I, a hospodářská a obchodní spolupráce se vzájemně posilují. Hospodářská a obchodní spolupráce se zabývá zejména řešením nabídkových a poptávkových omezení, zvláště propojenosti infrastruktury, diverzifikace ekonomik a opatřeními pro rozvoj obchodu jakožto prostředky zvyšování konkurenceschopnosti států AKT. Odpovídající opatření tudíž budou mít příslušnou důležitost v rámci rozvojových strategií států a regionů AKT, které Společenství podporuje, zejména prostřednictvím zajištění pomoci na podporu obchodu.

▼ B

3. Hospodářská a obchodní spolupráce bere v úvahu různé potřeby a úrovně rozvoje států a regionů AKT. V tomto kontextu strany znovu potvrzují svůj závazek zajišťovat zvláštní a diferencované zacházení pro všechny státy AKT, udržovat zvláštní zacházení pro nejméně rozvinuté země AKT, a brát náležitě v úvahu zranitelnost malých, vnitrozemských a ostrovních států.

▼B

KAPITOLA 2

Nové obchodní dohody

▼M10*Článek 36*

Formy

1. S ohledem na výše uvedené cíle a zásady se strany dohodly přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zajistily uzavření nových dohod o hospodářském partnerství, slučitelných s pravidly Světové obchodní organizace (WTO), odstraňující postupně překážky jejich vzájemného obchodu a zlepšující spolupráci ve všech oblastech souvisejících s obchodem.

2. Jakožto rozvojové nástroje mají dohody o hospodářském partnerství za cíl podpořit hladkou a postupnou integraci států AKT do světové ekonomiky, zejména plným využitím potenciálu regionální integrace a obchodu mezi jižními zeměmi (Jih–Jih).

3. Strany se dohodly, že tato nová obchodní opatření se budou zavádět postupně.

Článek 37

Postupy

1. Během vyjednávání dohod o hospodářském partnerství je v souladu s ustanoveními hlavy I a článku 35 zajištěno budování kapacit ve veřejném a soukromém sektoru států AKT, včetně opatření ke zvyšování konkurenceschopnosti, k posilování regionálních organizací a k podpoře regionálních iniciativ obchodní integrace tam, kde je to vhodné, s pomocí při úpravách rozpočtu a fiskální reformě, jakož i k modernizaci a rozvoji infrastruktury a podpoře investic.

2. Strany pravidelně přezkoumávají pokrok v jednání, jak to předpokládá článek 38.

3. Jednání o dohodách o hospodářském partnerství budou pokračovat se zeměmi AKT, které je dle své úvahy budou schopny vést na úrovni, kterou považují za vhodnou, a v souladu s postupy dohodnutými skupinou AKT za účelem podpory procesů regionální integrace v rámci AKT.

4. Jednání o dohodách o hospodářském partnerství se zaměří zejména na stanovení harmonogramu postupného odstraňování překážek obchodu mezi stranami v souladu s příslušnými pravidly WTO. Na straně Společenství se liberalizace obchodu zakládá na *acquis* a zaměřuje se na zlepšování současného přístupu na trh pro země AKT, mimo jiné přezkumem pravidel původu. Jednání berou v úvahu úroveň rozvoje a společensko-ekonomický dopad obchodních opatření na země AKT a jejich schopnost přizpůsobit se a upravit svá hospodářství podle procesu liberalizace. Jednání budou proto co nejpružnější při stanovení

▼ M10

doby trvání dostatečného přechodného období, konečného zahrnutí produktů, vezmou v úvahu citlivá odvětví a stupeň asymetrie v rámci časového plánu pro odstranění cel, při zachování souladu s aktuálně platnými pravidly WTO.

5. Strany úzce spolupracují v rámci WTO s cílem vysvětlit a odůvodnit dosažených ujednání, zejména s ohledem na stupeň možné pružnosti.

6. Strany nadále projednávají, jakým způsobem zjednodušit a přezkoumat pravidla původu, včetně ustanovení o kumulaci, jež se vztahují na jejich vývozy.

7. Jakmile státy AKT uzavřou dohodu o hospodářském partnerství, mohou k ní státy, jež nejsou stranami dané dohody, kdykoli přistoupit.

8. V kontextu spolupráce AKT a EU při podpoře regionální spolupráce a integrace, jak ji uvádí hlava I a v souladu s článkem 25, strany věnují obzvláštní pozornost potřebám, jež vznikly v důsledku provádění dohod o hospodářském partnerství. Použijí se zásady uvedené v článku 1 přílohy IV k této dohodě. Za tímto účelem strany schvalují využití stávajících nebo nových regionálních mechanismů financování, jež mohou nasměrovat zdroje z víceletých finančních rámců spolupráce a další zdroje.

*Článek 37a**Jiné obchodní dohody*

1. Vzhledem k současným trendům obchodní politiky, zaměřeným na větší liberalizaci obchodu, se EU a státy AKT mohou účastnit vyjednávání a provádění dohod vedoucích k další liberalizaci mnohostranného a dvoustranného obchodu. Liberalizace může vést k erozi preferencí poskytnutých státům AKT a ovlivnit jejich soutěžní postavení na trhu EU i jejich rozvojové úsilí, které EU hodlá podporovat.

2. V souladu s cíli hospodářské a obchodní spolupráce se EU vynasnaží provádět nadále opatření, jež mají pomoci zvládnout případné negativní dopady liberalizace, aby mohl být pokud možno co nejdéle zachován významný preferenční přístup států AKT v rámci mnohostranného obchodu, a zajistit, aby bylo jakékoli nevyhnutelné omezení preferencí rozloženo na co nejdelší období.

▼ B*Článek 38**Smišený ministerský výbor pro obchod*

1. Zřizuje se smíšený ministerský výbor pro obchod AKT-ES.

▼ M10

2. Ministerský výbor pro obchod projednává veškeré záležitosti související s obchodem, jež se týkají států AKT, a zejména pravidelně sleduje jednání o dohodách o hospodářském partnerství a jejich provádění. Věnuje zvláštní pozornost aktuálním mnohostranným obchodním jednáním a přezkoumává dopad iniciativ širší liberalizace na obchod AKT-ES a rozvoj ekonomik AKT. S cílem zvýšit výhody obchodních dohod AKT-ES vydává výbor zprávy a nezbytná doporučení Radě ministrů, jež se týkají také veškerých podpůrných opatření.

▼B

3. Ministerský výbor pro obchod se schází nejméně jednou ročně. Jeho jednací řád stanoví Rada ministrů. Skládá se ze zástupců států AKT a Společenství.

▼M10*Článek 38a***K o n z u l t a c e**

1. V případě, že by nová opatření nebo opatření stanovená v programech přijatých Společenstvím pro sbližování právních a správních předpisů s cílem usnadnit obchod mohla ovlivnit zájmy jednoho nebo více států AKT, informuje o tom Společenství před přijetím těchto opatření sekretariát skupiny AKT a příslušné státy AKT.

2. Aby Společenství mohlo přihlédnout k zájmům skupiny AKT, budou se na její žádost konat konzultace podle ustanovení článku 12 této dohody tak, aby mohlo být dosaženo uspokojivého řešení.

3. V případě, že stávající pravidla nebo předpisy Společenství přijaté s cílem usnadnit obchod ovlivní zájmy jednoho nebo více států AKT, nebo v případě, že tyto zájmy jsou ovlivněny výkladem, používáním či prováděním takových pravidel nebo předpisů, budou se v souladu s ustanoveními článku 12 na žádost příslušných států AKT konat konzultace s cílem dosáhnout uspokojivého řešení.

4. Za účelem nalezení uspokojivého řešení mohou strany rovněž upozornit smíšený ministerský výbor pro obchod na jakékoli jiné problémy týkající se obchodu, které by případně mohly vzniknout v důsledku opatření přijatých nebo plánovaných členskými státy Evropské unie.

5. Aby byla zajištěna efektivnost konzultací, strany se o těchto opatřeních vzájemně informují.

6. Strany se dohodly, že konzultace a poskytování informací v rámci orgánů dohody o hospodářském partnerství týkající se záležitostí, které spadají do oblasti působnosti takových dohod, rovněž splňuje ustanovení tohoto článku a článku 12, pokud všechny potenciálně zasažené státy AKT podepsaly dohodu o hospodářském partnerství, v jejímž rámci byly tyto konzultace vedeny nebo tyto informace poskytnuty.

▼B**KAPITOLA 3****Spolupráce na mezinárodních fórech***Článek 39***O b e c n á u s t a n o v e n í**

1. Strany zdůrazňují význam své aktivní účasti ve WTO, stejně jako v jiných relevantních mezinárodních organizacích, tím, že se stávají členy těchto organizací a úzce sledují jejich agendu a činnost.

▼B

2. Strany souhlasí, že budou úzce spolupracovat při určování a prosazování svých společných zájmů v mezinárodní hospodářské a obchodní spolupráci, zejména ve WTO, včetně účasti na stanovení a provádění agendy budoucích mnohostranných obchodních jednání. V tomto kontextu je zvláštní pozornost věnována zlepšení přístupu na trhy Společenství a ostatní trhy pro produkty a služby pocházející ze států AKT.

3. Strany se rovněž shodují na významu pružnosti pravidel WTO za účelem zohlednění úrovně rozvoje států AKT, stejně jako obtíží, se kterými se tyto státy setkávají při plnění svých povinností. Strany se dále dohodly na potřebě technické pomoci, která má státům AKT umožnit provádění jejich závazků.

4. Společenství souhlasí, že bude v souladu s ustanoveními uvedenými v této dohodě státům AKT nápomocno v jejich úsilí stát se aktivními členy těchto organizací rozvíjením jejich nezbytné kapacity pro vyjednávání, efektivní účast, sledování a provádění těchto dohod.

*Článek 40***K o m o d i t y**

1. Strany uznávají potřebu zajistit lepší fungování mezinárodních komoditních trhů a zvýšit transparentnost trhů.

2. Potvrzují svou ochotu zintenzívnit vzájemné konzultace na mezinárodních fórech a v organizacích zabývajících se komoditami.

3. Za tímto účelem se na žádost kterékoli ze stran uskuteční výměna stanovisek:

— ohledně fungování stávajících mezinárodních dohod nebo specializovaných mezivládních pracovních skupin s cílem zlepšit je a zvýšit jejich efektivitu v souladu s tržními trendy,

— v případě, že je navrhováno uzavření nebo obnovení mezinárodní dohody nebo zřízení mezivládní pracovní skupiny.

Cílem těchto výměn stanovisek je vzít v úvahu příslušné zájmy každé ze stran. V případě nutnosti se mohou konat v rámci ministerského výboru pro obchod.

KAPITOLA 4**Obchod službami***Článek 41***O b e c n á u s t a n o v e n í**

1. Strany zdůrazňují vzrůstající význam služeb v mezinárodním obchodu a jejich velký přínos hospodářskému a sociálnímu rozvoji.

▼B

2. Strany znovu potvrzují své příslušné závazky podle Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS) a zdůrazňují potřebu zvláštního a diferencovaného zacházení s poskytovateli služeb z AKT.

3. V rámci jednání o postupné liberalizaci obchodu a služeb podle článku XIX GATS se Společenství zavazuje příznivě posoudit priority států AKT pro zlepšení v seznamu ES s cílem vyhovět jejich specifickým zájmům.

4. Strany se v rámci dohod o hospodářském partnerství, poté, co získají určité zkušenosti v používání doložky nejvyšších výhod (DNV) podle GATS, dále dohodly na cíli rozšíření svého partnerství tak, aby zahrnovalo liberalizaci služeb v souladu s ustanoveními GATS a zejména s ustanoveními týkajícími se účasti rozvojových zemí na liberalizačních dohodách.

▼M10

5. Společenství podporuje prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, snahy států AKT posílit kapacity pro poskytování služeb. Zvláštní pozornost je věnována službám souvisejícím s pracovními silami, podnikáním, distribucí, financemi, cestovním ruchem, kulturou a výstavbou a souvisejícími inženýrskými službami, v zájmu zvýšení jejich konkurenceschopnosti a tím i zvýšení jejich hodnoty a objemu jejich obchodu zbožím a službami.

▼B*Článek 42***Námořní doprava**

1. Strany uznávají význam účelných a nákladově efektivních služeb námořní dopravy v bezpečném a čistém mořském prostředí jako hlavního způsobu dopravy usnadňujícího mezinárodní obchod a představujícího tak jednu ze sil stojících za hospodářským rozvojem a rozvojem obchodu.

2. Zavazují se podporovat liberalizaci námořní dopravy a za tímto účelem účinně používat zásadu neomezeného přístupu k trhu mezinárodní námořní dopravy na nediskriminačním a obchodním základě.

3. Každá ze stran mimo jiné poskytne lodím provozovaným státními příslušníky nebo společnostmi druhé strany a lodím registrovaným na území druhé strany ohledně přístupu do přístavů, užívání infrastruktury a pomocných námořních služeb těchto přístavů, stejně jako souvisejících poplatků, celních zařízení a přidělení přístavišť a zařízení pro nakládku a vykládku zacházení ne méně výhodné, než jaké poskytuje svým vlastním lodím.

▼ M10

4. Společenství v zájmu zvýšení účasti subjektů ze států AKT v mezinárodních přepravních službách podporuje prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, snahy států AKT rozvíjet a povzbuzovat nákladově účinné a účelné služby námořní dopravy ve státech AKT.

▼ B*Článek 43*

Informační a komunikační technologie a informační společnost

1. Strany uznávají významnou úlohu informačních a komunikačních technologií, stejně jako aktivní účasti na informační společnosti, jako předpoklad úspěšné integrace států AKT do světové ekonomiky.

2. Proto znovu potvrzují své příslušné závazky v rámci stávajících mnohostranných dohod, zejména přílohy o jednáních o základních telekomunikačních připojení ke GATS, a vyzývají ty státy AKT, které dosud nejsou členy těchto dohod, aby k nim přistoupily.

3. Dále souhlasí s tím, že se budou plně a aktivně účastnit veškerých budoucích mezinárodních jednání, která mohou být vedena v této oblasti.

4. Strany proto přijmou opatření, která obyvatelům států AKT umožní snadný přístup k informačním a komunikačním technologiím, mimo jiné prostřednictvím těchto opatření:

- rozvoj a podpora užívání dostupných obnovitelných zdrojů energie,
- rozvoj a využívání širších nízkonákladových bezdrátových sítí,

▼ M4

- rozvoj a podpora využívání místního obsahu pro informační a komunikační technologie.

▼ M10

5. Strany se rovněž dohodly na urychlení vzájemné spolupráce v oblasti informačních a komunikačních technologií a informační společnosti. Tato spolupráce prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, se zejména zaměří na vyšší slučitelnost a harmonizaci komunikačních systémů na vnitrostátní, regionální a mezinárodní úrovni a jejich přizpůsobení novým technologiím.

▼ B

KAPITOLA 5

Oblasti související s obchodem

Článek 44

Obecná ustanovení

1. Strany uznávají rostoucí význam nových oblastí souvisejících s obchodem při usnadňování postupné integrace států AKT do světové ekonomiky. Proto se dohodly posílit svou spolupráci v těchto oblastech pomocí plné a koordinované účasti na relevantních mezinárodních fórech a dohodách.

▼ M10

2. Prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, Společenství podporuje úsilí států AKT posílit své kapacity pro zvládnutí všech oblastí souvisejících s obchodem, případně i včetně zlepšování a podpory institucionálního rámce.

▼ B*Článek 45***Politika hospodářské soutěže**

1. Strany se dohodly, že zavedení a provádění účinných a zdravých politik a pravidel hospodářské soutěže má zásadní význam pro zlepšení a zabezpečení prostředí příznivého pro investice, udržitelný proces industrializace a transparentnost přístupu k trhům.

2. Aby odstranily narušení zdravé hospodářské soutěže a s náležitým ohledem k různým úrovním rozvoje a hospodářských potřeb každého ze států AKT, zavazují se provádět vnitrostátní nebo regionální pravidla a politiky včetně kontroly a za určitých okolností zákazu dohod mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání podniků ve vzájemné shodě, jejichž cílem nebo důsledkem je předcházení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže. Strany se dále shodly zakázat zneužívání dominantního postavení na společném trhu Společenství nebo na území států AKT jedním nebo více podniky.

▼ M10

3. Strany se rovněž dohodly, že s přihlédnutím k formulování a podpoře účinných politik hospodářské soutěže zesílí spolupráci v této oblasti s příslušnými vnitrostátními agenturami pro hospodářskou soutěž, které postupně zajišťují účinné vymáhání pravidel hospodářské soutěže ze strany soukromých i státních podniků. Spolupráce v této oblasti zahrnuje zejména, prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, pomoc při navrhování příslušného právního rámce a jeho správního prosazování se zvláštním ohledem na zvláštní postavení nejméně rozvinutých zemí.

▼ B*Článek 46***Ochrana práv duševního vlastnictví**

1. Aniž je dotčeno postavení stran v mnohostranných jednáních, uznávají strany potřebu zajistit přiměřenou a účinnou úroveň ochrany práv duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví a ostatních práv zahrnutých v TRIPS, včetně ochrany zeměpisných označení, v souladu s mezinárodními normami a s cílem snížit narušení a překážky dvoustranného obchodu.

2. V tomto kontextu zdůrazňují význam dodržování Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), Dohody o WTO a Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD).

▼B

3. Rovněž se dohodly na potřebě přistoupit ke všem relevantním mezinárodním úmluvám o duševním, průmyslovém a obchodním vlastnictví uvedeným v části I dohody TRIPS v souladu s jejich úrovní rozvoje.

4. Společenství, jeho členské státy a státy AKT mohou považovat uzavření dohod zaměřených na ochranu ochranných známek a zeměpisných označení produktů za zvláštní zájem každé ze stran.

5. Pro účely této dohody zahrnuje duševní vlastnictví zejména autorská práva včetně autorských práv k počítačovým programům a práva příbuzná, včetně uměleckých návrhů, a průmyslové vlastnictví zahrnující užité vzory, patenty včetně patentů na biotechnologické vynálezy a odrůdy rostlin nebo jiné účinné systémy *sui generis*, průmyslové vzory, zeměpisná označení včetně označení původu, ochranné známky zboží a služeb, topografie integrovaných obvodů, stejně jako právní ochranu databází a ochranu proti nekalé hospodářské soutěži podle čl. 10a Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví a ochranu nezveřejněných důvěrných informací o know-how.

▼M10

6. Strany se dále dohodly na posílení své spolupráce v této oblasti. Na vyžádání, za vzájemně dohodnutých podmínek a prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, se spolupráce mimo jiné rozšíří na tyto oblasti: příprava právních předpisů na ochranu a vymáhání práv duševního vlastnictví, předcházení zneužívání těchto práv jejich držiteli a porušování těchto práv soutěžiteli, zřízení a posílení státních a regionálních úřadů a jiných agentur včetně podpory regionálních organizací duševního vlastnictví zapojených do vymáhání a ochrany práv, včetně odborné přípravy personálu.

▼B*Článek 47***Normalizace a certifikace**

1. Strany se dohodly, že budou těsněji spolupracovat na poli normalizace, certifikace a zabezpečování jakosti s cílem odstranit zbytečné technické překážky, snížit vzájemné rozdíly v těchto oblastech a usnadnit tak obchodování.

V tomto kontextu znovu potvrzují svůj závazek v rámci Dohody o technických překážkách obchodu, připojené k Dohodě o WTO (dohoda TBT).

▼M10

2. Spolupráce při normalizaci a certifikaci prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, se zaměří na podporu systémů slučitelných mezi stranami a zejména zahrnuje:

▼B

- opatření v souladu s dohodou TBT na podporu většího využívání mezinárodních technických předpisů, norem a postupů posuzování shody, včetně specifických odvětvových opatření, v souladu s úrovní hospodářského rozvoje států AKT,
- spolupráci v oblasti řízení a zabezpečování jakosti ve vybraných odvětvích důležitých pro státy AKT,
- podporu iniciativ pro budování kapacit ve státech AKT v oblasti posuzování shody, metrologie a normalizace,
- rozvoj funkčních vazeb mezi institucemi pro normalizaci, posuzování shody a certifikaci v AKT a Evropě.

3. Strany se zavazují náležitě zvážit vyjednání dohod o vzájemném uznávání v odvětvích společného hospodářského zájmu.

*Článek 48***Hygienická a rostlinolékařská opatření**

1. Strany uznávají právo každé ze stran přijímat nebo vynucovat hygienická a rostlinolékařská opatření nezbytná k ochraně života nebo zdraví lidí, zvířat nebo rostlin, za předpokladu, že tato opatření obecně nepředstavují prostředek svévolné diskriminace nebo skrytého omezování obchodu. Za tímto účelem strany znovu potvrzují své závazky v rámci Dohody o používání hygienických a rostlinolékařských opatření, připojené k Dohodě o WTO (dohoda SPS), s ohledem na svou příslušnou úroveň rozvoje.

2. Dále se strany zavazují posílit koordinaci, konzultace a informovanost ohledně oznamování a používání navrhovaných hygienických a rostlinolékařských opatření v souladu s dohodou SPS, kdykoli by tato opatření mohla ovlivnit zájmy jedné ze stran. Dohodly se rovněž na předběžných rozhovorech a koordinaci v rámci *Codex Alimentarius*, Mezinárodního úřadu pro nákazy zvířat a Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin s cílem prosazovat své společné zájmy.

▼M10

3. Strany se dohodly, že posílí svou spolupráci prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, v zájmu posílení kapacit státního a soukromého sektoru v zemích AKT v této oblasti.

▼B*Článek 49***Obchod a životní prostředí****▼M10**

1. Strany znovu potvrzují svůj závazek podporovat rozvoj mezinárodního obchodu tak, aby zajistily udržitelnou a zdravou péči o životní prostředí v souladu s mezinárodními úmluvami a závazky v této oblasti a s přihlédnutím k jejich příslušné úrovni rozvoje. Strany se dohodly, že

▼ M10

by při navrhování a provádění opatření, která se týkají životního prostředí, měly přihlížet ke zvláštním potřebám a požadavkům států AKT, včetně těch, jež souvisejí s ustanoveními článku 32a.

▼ B

2. Majíce na mysli zásady z Ria a s cílem posílit vzájemnou podporu obchodu a životního prostředí, se strany dohodly na zlepšení své spolupráce v této oblasti. Spolupráce se zejména zaměřuje na zřízení soudržných vnitrostátních, regionálních a mezinárodních politik, posílení kontrol jakosti zboží a služeb ve vztahu k životnímu prostředí, a zlepšování výrobních metod šetrných k životnímu prostředí v příslušných odvětvích.

▼ M10

3. Strany souhlasí s tím, že by environmentální opatření neměla být využívána k ochrannářským účelům.

▼ B*Článek 50***Obchod a pracovní normy**

1. Strany znovu potvrzují svůj závazek dodržovat mezinárodně uznávané základní pracovní normy definované v příslušných úmluvách Mezinárodní organizace práce (MOP), zejména svobodu sdružování a právo na kolektivní vyjednávání, zrušení nucené práce, odstranění nejhorších forem dětské práce a nediskriminaci s ohledem na zaměstnávání.

2. Strany se dohodly v této oblasti zlepšit spolupráci, zejména v těchto oblastech:

- výměna informací o příslušných právních a pracovních předpisech,
- formulování vnitrostátních pracovněprávních předpisů a posílení stávajících právních předpisů,
- programy vzdělávání a zvyšování informovanosti,
- vynucování vnitrostátních právních a pracovních předpisů.

▼ M10

3. Strany se dohodly, že pracovněprávní normy by neměly být užívány k ochrannářským účelům.

▼ B*Článek 51***Spotřebitelská politika a ochrana zdraví spotřebitelů**

1. Strany se dohodly urychlit vzájemnou spolupráci v oblasti spotřebitelské politiky a ochrany zdraví spotřebitelů, přičemž se bere náležitý ohled na domácí právní předpisy k zamezení překážkám obchodu.

▼ M10

2. Spolupráce se zaměřuje prostřednictvím národních a regionálních rozvojových strategií, jak je vymezuje hlava I a v souladu s článkem 35, zejména na zlepšování institucionálních a technických kapacit v této oblasti, na zavádění systémů včasné výstrahy pro vzájemnou informovanost o nebezpečných výrobcích, na výměnu informací a zkušeností ohledně zřizování a provádění následného tržního dozoru nad výrobky a bezpečností výrobků, na zlepšování informovanosti spotřebitelů o cenách, charakteristikách nabízených výrobků a služeb, na podporu rozvoje nezávislých sdružení spotřebitelů a kontaktů mezi zástupci zájmů spotřebitelů, na zvyšování slučitelnosti spotřebitelských politik a systémů, na oznamování vynucování práva a podporování spolupráce při šetření škodlivých nebo nekalých obchodních postupů a na uplatňování zákazů vývozu v obchodu mezi stranami ohledně zboží a služeb, jejichž uvádění na trh bylo v zemi jejich produkce zakázáno.

▼ B*Článek 52***Doložka o vyjmutí daní**

1. Aniž jsou dotčena ustanovení článku 31 přílohy IV, zacházení v rámci doložky nejvyšších výhod poskytované v souladu s ustanoveními této dohody nebo jakýkoli jiný režim přijatý podle této dohody se nepoužije na daňové výhody, které strany poskytují nebo by mohly v budoucnosti poskytovat na základě dohod o zamezení dvojího zdanění nebo jiných daňových režimů nebo domácích daňových předpisů.

2. Žádné ustanovení této dohody ani kteréhokoli režimu přijatého podle této dohody nelze vykládat jako ustanovení bránící přijetí nebo vynucování jakéhokoli opatření s cílem zamezit vyhýbání se daňové povinnosti nebo daňovým únikům podle daňových ustanovení dohod o zamezení dvojího zdanění nebo jiných daňových režimů nebo vnitrostátních daňových předpisů.

3. Žádné ustanovení této dohody ani kteréhokoli režimu přijatého podle této dohody nelze vykládat jako ustanovení bránící stranám rozlišovat při používání příslušných ustanovení svých daňových předpisů mezi plátcí daně, kteří nejsou ve stejné situaci, zejména s ohledem na jejich místo pobytu nebo s ohledem na místo, kde je investován jejich kapitál.

KAPITOLA 6**Spolupráce v ostatních oblastech***Článek 53***Dohody o rybolovu**

1. Strany prohlašují svou ochotu vyjednat dohody o rybolovu s cílem zaručit udržitelné a vzájemně uspokojivé podmínky pro rybolovné činnosti ve státech AKT.

▼B

2. Při uzavírání nebo provádění takových dohod státy AKT neprovádějí diskriminaci proti Společenství nebo mezi členskými státy, aniž jsou dotčeny zvláštní režimy mezi rozvojovými státy v rámci stejné zeměpisné oblasti včetně vzájemných dohod o rybolovu, a rovněž Společenství neprovádí diskriminaci proti státům AKT.

*Článek 54***Bezpečnost potravin**

1. S ohledem na dostupné zemědělské produkty se Společenství zavazuje zajistit, aby bylo možné pro všechny státy AKT předem stanovit vývozní náhrady pro rozsah produktů určený podle potravinových požadavků, které tyto státy oznámí.

2. Stanovení náhrad předem kryje jeden rok a použije se každý rok po celou dobu platnosti této dohody, přičemž se rozumí, že úroveň náhrady se určí v souladu s metodami, které obvykle používá Komise.

3. Je možné uzavírat specifické dohody s těmi státy AKT, které o to požádají v kontextu svých politik bezpečnosti potravin.

4. Specifické dohody uvedené v odstavci 3 neohrozí produkci a obchodní toky v regionech AKT.

ČÁST 4**ROZVOJOVÁ FINANČNÍ SPOLUPRÁCE****HLAVA I****OBEČNÁ USTANOVENÍ****KAPITOLA 1****Cíle, zásady, pokyny a působnost***Článek 55***C í l e**

Cílem rozvojové finanční spolupráce je prostřednictvím poskytování přiměřených finančních prostředků a vhodné technické pomoci a na základě společného zájmu a v duchu vzájemné závislosti podporovat úsilí států AKT o dosažení cílů stanovených v této dohodě.

*Článek 56***Z á s a d y****▼M10**

1. Spolupráce při financování rozvoje se provádí na základě rozvojových cílů, strategií a priorit stanovených státy AKT a je s nimi v souladu, a to na státní a regionální úrovni i na úrovni AKT. Přihlíží se k zeměpisným, sociálním a kulturním rysům jednotlivých států i k

▼ M10

jejich konkrétnímu potenciálu. Spolupráce se řídí mezinárodně schváleným programem efektivní pomoci a je založena na vlastnictví, sbližování, koordinaci a harmonizaci dárců, řízení zaměřeném na výsledky a vzájemné odpovědnosti. Spolupráce především:

- a) podporuje místní vlastnictví na všech úrovních rozvojového procesu;
- b) odráží partnerství založené na vzájemných právech a povinnostech;
- c) zdůrazňuje význam předvídatelnosti a bezpečnosti toků prostředků, poskytovaných trvale za vysoce liberálních podmínek;
- d) je pružná a přiměřená situaci v každém státě AKT a přizpůsobená konkrétní povaze dotyčného projektu nebo programu a
- e) zajišťuje účinnost, koordinaci a konzistenci.

▼ B

2. Spolupráce zajišťuje zvláštní zacházení pro nejméně rozvinuté země AKT a bere náležitě v úvahu zranitelnost vnitrozemských a ostrovních států AKT. Kromě toho jsou řešeny i specifické potřeby postkonfliktních zemí.

*Článek 57**P o k y n y*

1. Operace financované v rámci této dohody provádí státy AKT a Společenství v úzké spolupráci, přičemž se uznává rovnost partnerů.

2. Státy AKT odpovídají za:

- a) definování cílů a priorit, na nichž jsou založeny orientační programy;
- b) volbu projektů a programů;
- c) přípravu a předkládání dokumentace projektů a programů;
- d) přípravu, vyjednání a uzavření zakázek;
- e) provádění a řízení projektů a programů a
- f) udržování projektů a programů.

3. Aniž jsou dotčena výše uvedená ustanovení, způsobilí nestátní aktéři mohou rovněž odpovídat za navrhování a provádění programů a projektů v oblastech, které se jich týkají.

4. Státy AKT a Společenství společně odpovídají za:

- a) vypracování pokynů pro rozvojovou finanční spolupráci v rámci společných orgánů;
- b) přijetí orientačních programů;
- c) hodnocení projektů a programů;

▼ B

- d) zajištění rovných podmínek účasti v nabídkových řízeních a na zakázkách;
 - e) sledování a hodnocení účinků a výsledků projektů a programů a
 - f) zajištění řádného, rychlého a účinného provádění projektů a programů.
5. Společenství odpovídá za rozhodnutí ohledně financování projektů a programů.
6. Nestanoví-li tato dohoda jinak, všechna rozhodnutí, která vyžadují souhlas jedné ze stran, se schvalují nebo považují za schválená do 60 dnů od oznámení druhou stranou.

▼ M4*Článek 58**Způsobilost pro financování*

1. Pro finanční podporu poskytovanou podle této dohody jsou způsobilé tyto subjekty nebo orgány:

- a) státy AKT;

▼ M10

- b) regionální nebo mezistátní orgány, k nimž patří jeden nebo více států AKT, včetně Africké unie nebo jiných orgánů, jejichž členy jsou i státy, které nepatří ke státům AKT, a které jsou těmito státy AKT zmocněny a

▼ M4

- c) společné orgány založené státy AKT a Společenstvím pro plnění určitých zvláštních cílů.

2. S výhradou souhlasu dotyčného státu nebo států AKT jsou pro finanční podporu způsobilé rovněž:

- a) státní a/nebo regionální veřejné či poloveřejné agentury a útvary států AKT včetně parlamentů, a zejména jejich finanční instituce a rozvojové banky;
- b) společnosti, podniky a jiné soukromé organizace a soukromé hospodářské subjekty států AKT;
- c) podniky členského státu Společenství, kterým má kromě jejich vlastního příspěvku podpora umožnit provádění podnikatelských projektů na území státu AKT;

▼ M10

- d) finanční zprostředkovatelé AKT nebo Společenství, kteří poskytují, podporují a financují soukromé nebo veřejné investice ve státech AKT;

▼ M4

- e) místní decentralizované orgány ze států AKT a ze Společenství a

▼ M10

- f) rozvojové země, které nejsou součástí skupiny AKT, pokud se podílí na společné iniciativě nebo regionální organizaci se státy AKT v souladu s článkem 6 přílohy IV této dohody.

▼M4

3. Nestátní subjekty ze států AKT a ze Společenství, kteří mají místní charakter, jsou způsobilé pro finanční podporu poskytovanou podle této dohody v souladu s pravidly dohodnutými v celostátních a regionálních indikativních programech.

▼B

KAPITOLA 2

Rozsah a povaha financování*Článek 59*

V rámci priorit stanovených dotyčným státem nebo státy AKT na vnitrostátní i regionální úrovni je možné poskytnout podporu projektům, programům a jiným formám činností přispívajících k cílům stanoveným v této dohodě.

*Článek 60***Rozsah financování**

Rozsah financování může mimo jiné zahrnovat, v závislosti na potřebách a druzích činností považovaných za nejvhodnější, podporu:

- a) opatření, která přispívají ke zmírnění břemene zadluženosti a problémů platební bilance států AKT;
- b) makroekonomických a strukturálních reforem a politik;

▼M10

- c) zmírnění nepříznivých krátkodobých následků vlivů vnějších otřesů na hospodářské a sociální reformy a politiky, včetně nestability příjmů z vývozu;

▼B

- d) odvětvových politik a reforem;
- e) institucionálního rozvoje a budování kapacit;
- f) programů technické spolupráce a

▼M10

- g) humanitární pomoc a pomoc při mimořádných událostech včetně pomoci uprchlíkům a vysídleným osobám, zásahů v krizových situacích nebo situacích následujících po krizi, spojujících krátkodobé úlevy a obnovu s dlouhodobým vývojem, a připravenosti na katastrofy.

▼B*Článek 61***Povaha financování**

- 1. Povaha financování mimo jiné zahrnuje:
 - a) projekty a programy;
 - b) úvěrové linky, záruční programy a kapitálovou účast;

▼B

- c) rozpočtovou podporu, buď přímou pro státy AKT, jejichž měny jsou směnitelné a volně převoditelné, nebo nepřímou z doplňkových fondů vytvořených pomocí různých nástrojů Společenství;
- d) lidské a materiální zdroje nezbytné pro efektivní správu a dohled nad projekty a programy;
- e) odvětvové a obecné programy podpory dovozu, které mohou nabývat podoby:
 - i) odvětvových dovozních programů prostřednictvím přímých zakázek včetně financování vstupů do výrobního systému a dodávek ke zlepšení sociálních služeb,
 - ii) odvětvových dovozních programů ve formě deviz uvolňovaných ve splátkách na financování odvětvových dovozů a
 - iii) obecných dovozních programů ve formě deviz uvolňovaných ve splátkách na financování obecných dovozů zahrnujících široké spektrum produktů.

▼M10

2. Přímá rozpočtová pomoc na podporu makroekonomických nebo odvětvových reforem se poskytuje v případě, že:

- a) jsou zavedeny nebo se uplatňují dobře definované národní strategie či odvětvové strategie, zaměřené na snižování chudoby;
- b) existuje nebo se zavádí dobře definovaná makroekonomická nebo odvětvová politika zaměřená na stabilitu, vytvořená samotnou zemí a kladně hodnocená jejími hlavními dárči, případně i příslušnými mezinárodními finančními institucemi;
- c) řízení veřejných financí je dostatečně transparentní, odpovědné a efektivní.

Společenství harmonizuje systémy a postupy specifické pro každou zemi AKT, spolu danou partnerskou zemí bude kontrolovat její rozpočtovou podporu a bude podporovat úsilí partnerských zemí o zvýšení vnitrostátní odpovědnosti, parlamentního dohledu, auditorské kapacity a přístupu veřejnosti k informacím.

▼B

3. Podobná přímá rozpočtová pomoc se poskytuje postupně odvětvovým politikám jako náhrada za jednotlivé projekty.

4. Výše definované nástroje dovozních programů nebo rozpočtové podpory lze rovněž použít k podpoře způsobilých států AKT, provádějících reformy zaměřené na vnitroregionální hospodářskou liberalizaci, které vytvářejí čisté transformační náklady.

▼M10

5. V rámci dohody budou pro financování projektů, programů a jiných forem činností přispívajících k dosažení cílů této dohody využívány prostředky vyčleněné v rámci víceletého finančního rámce spolupráce, vlastní prostředky Evropské investiční banky (dále jen „banka“), a tam, kde to bude vhodné, jiné prostředky čerpané z rozpočtu Evropského společenství.

▼B

6. Prostředky poskytované dle této dohody mohou být použity pro krytí celkových nákladů místních i zahraničních výdajů na projekty a programy, včetně financování opakovaných nákladů.

HLAVA II FINANČNÍ SPOLUPRÁCE

KAPITOLA 1 Finanční prostředky

Článek 62 Celková částka

1. Pro účely uvedené v této dohodě jsou celková částka finanční pomoci Společenství a podrobné podmínky financování uvedeny v přílohách k této dohodě.
2. Pokud jeden ze států AKT tuto dohodu neratifikuje nebo ji vypoví, strany upraví částky poskytovaných prostředků uvedené v příloze I finančního protokolu. Úprava finančních prostředků se rovněž použije na:
 - a) přistoupení nových států AKT, které se neúčastnily vyjednávání této dohody, k této dohodě a
 - b) rozšíření Společenství.

Článek 63 Způsoby financování

Způsoby financování každého projektu nebo programu určují společně dotýčný stát nebo státy AKT a Společenství s ohledem na:

- a) úroveň rozvoje, zeměpisnou situaci a hospodářské a finanční okolnosti těchto států;
- b) povahu projektu nebo programu, jeho hospodářskou a finanční návratnost, stejně jako jeho sociální a kulturní dopad a
- c) v případě půjček faktory zaručující jejich dluhovou službu.

Článek 64 Půjčování vypůjčených peněz

1. Finanční pomoc může být zpřístupněna dotýčným státům AKT nebo jejich prostřednictvím nebo, s výhradou podmínek této dohody, prostřednictvím způsobilých finančních institucí nebo přímo jakémukoli jinému způsobilému příjemci. Tam, kde se finanční pomoc poskytuje konečnému příjemci prostřednictvím zprostředkovatele nebo přímo konečnému příjemci v soukromém sektoru:
 - a) jsou podmínky, ze kterých může být pomoc zpřístupněna prostřednictvím zprostředkovatele konečnému příjemci nebo přímo konečnému příjemci v soukromém sektoru, stanoveny v dohodě o financování nebo v úvěrové smlouvě a

▼B

b) jakýkoli finanční přínos vzniklý zprostředkovateli z transakce půjčování vypůjčených peněz nebo vyplývající z přímých půjček konečnému příjemci v soukromém sektoru se použije na rozvojové účely za podmínek uvedených v dohodě o financování nebo úvěrové smlouvě, po započtení správních nákladů, devizového a finančního rizika a nákladů na technickou pomoc poskytnutou konečnému příjemci.

2. Tam, kde financování probíhá prostřednictvím subjektu půjčujícího vypůjčené peníze, usazeného a/nebo podnikajícího ve státech AKT, zodpovídá tento subjekt za výběr a hodnocení jednotlivých projektů a za správu prostředků, jež má k dispozici, za podmínek stanovených v této dohodě a na základě vzájemné dohody mezi stranami.

*Článek 65***Spolufinancování**

1. Na žádost států AKT mohou být finanční prostředky stanovené v této dohodě použity na spolufinancování prováděné zejména rozvojovými agenturami a institucemi, členskými státy Společenství, státy AKT, třetími zeměmi nebo mezinárodními či soukromými finančními institucemi, podniky nebo vývozními úvěrovými agenturami.

2. Zvláštní pozornost je věnována možnosti spolufinancování v případech, kdy účast Společenství povzbudí účast jiných zdrojů financování a kdy toto financování může pro dotyčný stát AKT vytvořit výhodný finanční balíček.

3. Spolufinancování může probíhat v podobě společného nebo paralelního financování. V každém případě se dává přednost řešení, které je vhodnější z hlediska efektivnosti nákladů. Navíc jsou přijímána opatření pro koordinaci a harmonizaci činnosti Společenství a ostatních spolufinancujících subjektů, s cílem minimalizovat počet postupů, které státy AKT provádějí, a tyto postupy zpružnit.

4. Proces konzultace a koordinace s ostatními dárci a spolufinancujícími subjekty by měl být posílen a rozvinut tam, kde je to možné, prostřednictvím uzavírání rámcových dohod o spolufinancování, a politiky a postupy spolufinancování by měly být kontrolovány pro zajištění efektivnosti a nejlepších možných podmínek.

KAPITOLA 2**Zadluženost a podpora strukturálního přizpůsobení***Článek 66***Podpora úlev v zadluženosti****▼M10**

1. S cílem zmírnit břemeno zadluženosti států AKT a problémy jejich platební bilance se strany dohody využít prostředky stanovené v rámci víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody k příspěvku na iniciativy pro promíjení dluhů ve prospěch států AKT, schválené na mezinárodní úrovni. Společenství se dále zavazuje přezkoumat, jak by

▼ M10

pro podporu mezinárodně schválených iniciativ pro promíjení dluhů bylo možné v dlouhodobém výhledu mobilizovat jiné zdroje Společenství.

▼ B

2. Na žádost jednoho ze států AKT může Společenství poskytnout:

- a) pomoc při studiu a hledání praktických řešení zadluženosti včetně domácího zadlužení, obtíží dluhové služby a problémů platební bilance;
- b) odbornou přípravu ohledně řízení zadluženosti a mezinárodních finančních jednání, stejně jako podporu workshopů odborné přípravy, kurzů a seminářů v těchto oborech a
- c) pomoc při rozvoji pružných technik a nástrojů řízení zadluženosti.

3. S cílem přispět na dluhovou službu vyplývající z půjček poskytnutých z vlastních prostředků banky, zvláštních půjček a rizikového kapitálu mohou státy AKT v souladu s dohodami, které případ od případu uzavrou s Komisí, použít pro tuto službu dostupnou cizí měnu uvedenou v této dohodě v okamžiku splatnosti splátek dluhu a do výše částky vyžadované pro platby v národní měně.

4. Vzhledem k vážnosti problému mezinárodní zadluženosti a jeho dopadu na hospodářský růst strany prohlašují svou připravenost pokračovat v kontextu mezinárodních rozhovorů ve výměně stanovisek ohledně obecného problému zadluženosti, a aniž jsou dotčeny specifické rozhovory konané na relevantních fórech.

*Článek 67***Podpora strukturálního přizpůsobení****▼ M10**

1. Víceletý finanční rámec spolupráce podle této dohody stanoví podporu pro makroekonomické a odvětvové reformy prováděné státy AKT. V tomto rámci strany zajišťují, aby úprava byla ekonomicky životaschopná a sociálně a politicky únosná. Podpora se poskytuje v rámci společného hodnocení Společenství a dotčeného státu AKT ohledně prováděných nebo plánovaných reformních opatření na makroekonomické nebo odvětvové úrovni a umožňuje celkové hodnocení reformních snah. Společné posouzení se pokud možno harmonizuje s režimy určenými pro jednotlivé země a na základě dosažených výsledků bude prováděna kontrola podpory. Důležitým rysem podpůrných programů je rychlá výplata.

▼ B

2. Státy AKT a Společenství uznávají nutnost povzbudit reformní programy na regionální úrovni a zajistit tak, aby byl při přípravě a provádění vnitrostátních programů brán náležitý ohled na regionální aktivity, které ovlivňují vnitrostátní rozvoj. Za tímto účelem podpora strukturálního přizpůsobení rovněž usiluje o:

- a) začlenění opatření povzbuzujících regionální integraci již od počátku určení stavu a o zohlednění důsledků přeshraničního přizpůsobení;

▼B

b) podporu harmonizace a koordinace makroekonomických a odvětvových politik včetně daňové a celní oblasti, s cílem dosáhnout dvojího cíle regionální integrace a strukturální reformy na vnitrostátní úrovni a

c) zohlednění vlivů čistých transformačních nákladů regionální integrace na příjmy státního rozpočtu a platební bilanci buď prostřednictvím obecných dovozních programů nebo rozpočtové podpory.

3. Státy AKT provádějící nebo zamýšlející reformy na makroekonomické nebo odvětvové úrovni jsou způsobilé pro pomoc při strukturálním přizpůsobení s ohledem na regionální kontext, jejich efektivitu a pravděpodobný dopad na hospodářský, sociální a politický rozměr rozvoje a na aktuální hospodářské a sociální obtíže.

4. Státy AKT provádějící reformní programy uznávané a podporované přinejmenším hlavními mnohostrannými dárci, nebo které se s těmito dárci dohodly, ale nemusejí jimi nutně být podporovány, se považují za státy, které automaticky splnily požadavky na pomoc při přizpůsobení.

5. Podpora strukturálního přizpůsobení je mobilizována pružně ve formě odvětvových a obecných dovozních programů nebo rozpočtové podpory.

6. Rozhodování o přípravě, hodnocení a financování programů strukturálního přizpůsobení provádí podle ustanovení o prováděcích postupech této dohody s náležitým ohledem na vlastnost rychlé výplaty programů strukturálního přizpůsobení. Příklad od případu může být přípustné financování omezené části dovozů pocházejících z AKT-ES se zpětnou platností.

7. Provádění každého podpůrného programu zajistí, aby způsobilost hospodářských subjektů AKT pro přístup k prostředkům z programu byla co nejširší a nejtransparentnější a aby postupy při veřejných zakázkách byly v souladu se správní a obchodní praxí dotyčného státu, přičemž bude zajištěn nejlepší poměr ceny a jakosti pro dovážené zboží a nezbytný soulad s pokrokem dosaženým na mezinárodní úrovni při harmonizaci postupů na podporu strukturálního přizpůsobení.

▼M10

KAPITOLA 3

Podpora v případě vnějších otřesů*Článek 68*

1. Strany uznávají, že makroekonomická nestabilita způsobená vnějšími otřesy může nepříznivě ovlivňovat rozvoj států AKT a ohrožovat plnění jejich rozvojových potřeb. Proto se v rámci víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody zavádí systém dodatečné podpory s cílem zmírnit krátkodobé nepříznivé důsledky vnějších otřesů, včetně vlivů na příjmy z vývozu.

▼ M10

2. Účelem této podpory je ochrana sociálních a hospodářských reforem a politik, které by mohly být negativně ovlivněny v důsledku poklesu příjmů, a náprava krátkodobých nepříznivých důsledků takových otřesů.

3. Při přidělování prostředků se bere v úvahu extrémní závislost ekonomik států AKT na vývozu, zejména v zemědělském a těžebním odvětví. V tomto ohledu se poskytuje příznivější zacházení nejméně rozvinutým, vnitrozemským a ostrovním státům AKT a státům AKT, v nichž došlo ke konfliktu nebo k přírodní pohromě.

4. Dodatečné prostředky se poskytují v souladu se specifickými postupy podpůrného mechanismu, jak je uvedeno v příloze II o podmínkách financování.

5. Společenství rovněž poskytuje podporu tržním pojistným programům navrženým pro státy AKT, které se chtějí chránit proti krátkodobým následkům vnějších otřesů.

▼ B**KAPITOLA 4****Podpora odvětvových politik***Článek 69*

1. Prostřednictvím různých nástrojů a ustanovení uvedených v dohodě spolupráce podporuje:

- a) sociální a hospodářské odvětvové politiky a reformy;
- b) opatření pro zvýšení aktivity výrobního sektoru a konkurenceschopnosti vývozu;
- c) opatření pro rozšíření služeb sociálního sektoru a
- d) tematické a průřezové problémy.

2. Tato podpora se poskytuje vhodným způsobem prostřednictvím:

- a) odvětvových programů;
- b) rozpočtové podpory;
- c) investic;
- d) obnovy;
- e) odborné přípravy;
- f) technické pomoci a
- g) institucionální podpory.

KAPITOLA 5**Mikroprojekty a decentralizovaná spolupráce***Článek 70*

S cílem reagovat na potřeby místních společenství ohledně rozvoje a povzbudit veškeré agentury decentralizované spolupráce, které mohou přispět k autonomnímu rozvoji států AKT, aby předkládaly a prováděly iniciativy, podporuje spolupráce v rámci stanoveném pravidly a vnitrostátními právními předpisy dotyčných států AKT a ustanoveními orientačního programu takové rozvojové operace. V tomto kontextu spolupráce podporuje:

▼B

- a) mikroprojekty na místní úrovni, které mají hospodářský a sociální dopad na život obyvatel, splňují prokázané a sledované prioritní potřeby, a provádějí se z iniciativy a za aktivní účasti místního společenství, jež z nich má prospěch a
- b) decentralizovanou spolupráci, zejména tam, kde tyto operace kombinují úsilí a prostředky decentralizovaných agentur ze států AKT a jejich protějšků ze Společenství. Tato forma spolupráce umožňuje mobilizaci kapacit, inovativních provozních metod a prostředků decentralizovaných agentur pro rozvoj států AKT.

Článek 71

1. Mikroprojekty a operace decentralizované spolupráce mohou být podporovány z finančních prostředků dohody. Projekty nebo programy v rámci této formy spolupráce mohou nebo nemusí být spojeny s programy v odvětvích koncentrace orientačních programů, ale mohou být způsobem dosažení specifických cílů orientačního programu nebo výsledků iniciativ místních společenství nebo decentralizovaných agentur.

2. Příspěvky pro financování mikroprojektů a decentralizované spolupráce vyplácí fond, a v tomto případě příspěvek obvykle nepřesáhne tři čtvrtiny celkových nákladů každého projektu a nesmí přesáhnout limit stanovený v orientačním programu. Zbývající část poskytují:

- a) dotyčné místní společenství v případě mikroprojektů (buď v naturálních nebo ve formě služeb nebo hotovosti a přizpůsobené jeho kapacitě pro přispívání);
- b) agentury decentralizované spolupráce za předpokladu, že finanční, technické, materiální a ostatní prostředky dodané těmito agenturami obvykle nejsou nižší než 25 % odhadovaných nákladů na projekt/program a
- c) výjimečně dotyčný stát AKT buď ve formě finančního příspěvku nebo prostřednictvím využití veřejného zařízení nebo dodávky služeb.

3. Postupy platné pro projekty a programy financované v rámci mikroprojektů nebo decentralizované spolupráce jsou postupy stanovené v dohodě, zejména postupy uvedené ve víceletých programech.

▼M10

KAPITOLA 6

Humanitární pomoc, pomoc při mimořádných událostech a následná pomoc*Článek 72**O b e c n é z á s a d y*

1. V krizových situacích se poskytuje humanitární pomoc, pomoc při mimořádných událostech a následná pomoc. Humanitární pomoc a pomoc při mimořádných událostech jsou zaměřeny na záchranu a ochranu životů a předcházení lidskému utrpení a úlevu od něj, kdekoli

▼ **M10**

je to potřebné. Následná pomoc při mimořádných událostech se zaměřuje na obnovu a spojuje krátkodobé úlevy s programy dlouhodobějšího rozvoje.

2. Krizové situace včetně dlouhodobé strukturální nestability nebo oslabení představují ohrožení veřejného pořádku či bezpečnosti jednotlivců a mohou vyústit v ozbrojený konflikt nebo destabilizovat zemi. Krizové situace mohou rovněž vznikat v důsledku přírodních katastrof, krizí způsobených člověkem, jako jsou války a jiné konflikty, nebo mimořádných okolností se srovnatelnými dopady, jež mohou být spojené i se změnou klimatu, zhoršováním životního prostředí, přístupem k energiím a přírodním zdrojům nebo extrémní chudobou.

3. Humanitární pomoc, pomoc při mimořádných událostech a následná pomoc se poskytují po dobu nezbytně nutnou k vyřešení potřeb obětí vyplývajících z těchto situací, spojuje se v nich tedy úleva, obnova a rozvoj.

4. Humanitární pomoc se poskytuje výhradně podle potřeb a zájmů obětí krizí a v souladu se zásadami mezinárodního humanitárního práva a s ohledem na zásady lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti. Zejména se poskytuje bez diskriminace mezi oběťmi na základě rasy, etnického původu, náboženství, pohlaví, věku, státní nebo politické příslušnosti, a zaručuje se volný přístup k obětem a jejich ochrana, stejně jako bezpečnost humanitárních pracovníků a zařízení.

5. Humanitární pomoc, pomoc při mimořádných událostech a následná pomoc se tam, kde tato pomoc nemůže být poskytnuta z rozpočtu EU, financují z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody. Poskytování humanitární pomoci, pomoci při mimořádných událostech a následné pomoci probíhá podle zásad doplňkovosti a koordinace s úsilím členských států a v souladu s osvědčenými postupy v oblastech účinnosti pomoci.

*Článek 72a***Cíl**

1. Cílem humanitární pomoci a pomoci při mimořádných událostech je:

- a) chránit lidské životy v krizových situacích a situacích těsně po krizi;
- b) všemi dostupnými logistickými prostředky přispět k financování a poskytování humanitární pomoci a k přímému přístupu zamýšlených příjemců k této pomoci;
- c) provádět krátkodobou obnovu a rekonstrukci, aby mohly oběti využívat alespoň minimální sociálně-hospodářské integrace a aby byly co nejdříve vytvořeny podmínky pro obnovu rozvoje na základě dlouhodobých cílů stanovených státy AKT a postiženými regiony;

▼ **M10**

d) řešit potřeby plynoucí z vysídlení obyvatel (uprchlíci, vysídlené osoby a navrátilci) po přírodní nebo člověkem zaviněné katastrofě s cílem plnit po nezbytně dlouhou dobu veškeré potřeby uprchlíků a vysídlených osob (ať se nacházejí kdekoli) a usnadnit opatření pro jejich dobrovolné navracení a opětovnou integraci v zemi jejich původu a

e) pomoci příslušnému státu či regionu AKT vybudovat krátkodobé mechanismy předcházení katastrofám a připravenosti na ně, včetně systémů pro předpovědi a včasné varování, s cílem zmenšit následky katastrof.

2. Pomoc může být poskytnuta státům či regionům AKT, které přijímají uprchlíky nebo navrátilce, pro řešení jejich okamžitých potřeb nezahrnutých do pomoci při mimořádných událostech.

3. Následná pomoc při mimořádných událostech se zaměřuje na fyzickou a sociální obnovu podle důsledků konkrétní krize a může být poskytnuta proto, aby spojila krátkodobé úlevy a obnovu s příslušnými programy dlouhodobějšího rozvoje financovanými z národních či regionálních indikativních programů nebo z programu v rámci AKT. Takovéto zásahy musí být nezbytně nutné pro přechod z nouzové do rozvojové fáze, musí podporovat opětovnou sociálně-hospodářskou integraci postižených skupin obyvatel, co nejvíce odstraňovat příčiny krize a posilovat instituce a vlastnictví místních a vnitrostátních účastníků v jejich úloze formulování politiky udržitelného rozvoje pro dotýčný stát AKT.

4. V případě potřeby se krátkodobé mechanismy předcházení katastrofám a připravenosti na ně podle odst. 1 písm. e) koordinují s dalšími existujícími mechanismy předcházení katastrofám a připravenosti na ně.

Vytváření a posilování mechanismů snižování a řízení rizik na národní a regionální úrovni a na úrovni AKT pomůže státům AKT při budování odolnosti vůči dopadům katastrof. Všechny s tím spojené činnosti se mohou provádět ve spolupráci s regionálními a mezinárodními organizacemi a programy, jež již prokázaly svou účinnosti při snižování rizik katastrof.

Článek 73

Provádění

1. Operace pomoci se provádějí buď na žádost státu nebo regionu AKT postiženého krizovou situací, nebo z iniciativy Komise, případně na doporučení mezinárodních organizací nebo místních či mezinárodních nestátních organizací.

2. Společenství přijme přiměřené kroky k usnadnění rychlého zásahu nutného pro splnění okamžitých potřeb, pro něž je třeba pomoc. Tato pomoc je spravována a prováděna podle postupů umožňujících rychlé, pružné a efektivní fungování.

3. Je třeba zdůraznit rozvojovou povahu pomoci poskytované v souladu s touto kapitolou, jež může být na žádost dotýčeného státu či regionu výjimečně využita společně s indikativním programem.

▼B

KAPITOLA 7

Investice a podpora rozvoje soukromého sektoru*Článek 74*

Spolupráce prostřednictvím finanční a technické pomoci podporuje politiky a strategie pro investice a rozvoj soukromého sektoru, jak je uvedeno v této dohodě.

*Článek 75***Podpora investic**

Státy AKT, Společenství a jeho členské státy v rámci své příslušné působnosti, uznávající význam soukromých investic pro podporu jejich rozvojové spolupráce, a uznávající potřebu podnikat kroky k podpoře těchto investic:

- a) provádějí opatření k podpoře účasti soukromých investorů, kteří splňují cíle a priority rozvojové spolupráce AKT-ES a dodržují příslušné právní předpisy svých příslušných států, na jejich rozvojovém úsilí;
- b) podnikají opatření a kroky, které pomáhají vytvářet a udržovat předvídatelné a bezpečné investiční prostředí, a vstupují do jednání o dohodách, které toto prostředí zlepšují;
- c) povzbuzují soukromý sektor EU, aby investoval a poskytoval specifickou pomoc svým protějškům v zemích AKT v rámci vzájemné obchodní spolupráce a partnerství;
- d) usnadňují vznik partnerství a společných podniků podporou spolufinancování;
- e) sponzorují odvětvová investiční fóra pro podporu partnerství a zahraničních investic;
- f) podporují snahy států AKT přilákat finance, se zvláštním důrazem na soukromé financování, na investice do infrastruktury a infrastruktury vytvářející příjmy, klíčové pro soukromý sektor;
- g) podporují budování kapacit pro agentury pro podporu domácích investic a institucí zapojených do podpory a usnadňování zahraničních investic;
- h) rozšiřují informace o investičních příležitostech a podmínkách podnikání ve státech AKT a
- i) podporují obchodní dialog, spolupráci a partnerství na vnitrostátní a regionální úrovni a na úrovni soukromého sektoru AKT-EU, zejména prostřednictvím obchodního fóra soukromého sektoru AKT-EU. Podpora činnosti obchodního fóra soukromého sektoru AKT-EU se poskytuje v zájmu dosažení těchto cílů:
- i) zprostředkovat dialog v rámci soukromého sektoru AKT-EU a mezi soukromým sektorem AKT-EU a subjekty zřízenými podle této dohody,

▼B

- ii) analyzovat a pravidelně poskytovat relevantním subjektům informace o celé řadě problémů ohledně vztahů mezi soukromým sektorem v AKT a v EU v kontextu dohody nebo, obecněji, ohledně hospodářských vztahů mezi Společenstvím a státy AKT a
- iii) analyzovat a pravidelně poskytovat relevantním subjektům informace ohledně specifických problémů odvětvové povahy, týkajících se mimo jiné výrobních odvětví nebo druhů produktů na regionální nebo subregionální úrovni.

*Článek 76***Investiční financování a podpora**

1. Spolupráce poskytuje dlouhodobé finanční prostředky, včetně rizikového kapitálu, pro podporu růstu v soukromém sektoru, a pomoc pro mobilizaci domácího a zahraničního kapitálu pro tento účel. Za tímto účelem spolupráce poskytuje zejména:

- a) granty pro finanční a technickou pomoc na podporu reforem politiky, rozvoje lidských zdrojů, budování institucionálních kapacit nebo jiných forem institucionální podpory týkající se specifické investice, opatření pro zvýšení konkurenceschopnosti podniků a posílení kapacit soukromých finančních a nefinančních zprostředkovatelů, usnadnění a podporu investic a činnosti vedoucí ke zvyšování konkurenceschopnosti;
- b) poradenské a konzultační služby na pomoc při tvorbě vstřícného investičního prostředí a informační základny pro vedení a povzbuzení kapitálového toku;
- c) rizikový kapitál pro kapitálové nebo kvazikapitálové investice, záruky na podporu domácích a zahraničních soukromých investic a půjček nebo úvěrových linek za podmínek stanovených v příloze II „Podmínky financování“ této dohody a

▼M10

- d) půjčky z vlastních prostředků banky a z investičního nástroje, jejichž podmínky upravuje příloha II k této dohodě. Tyto půjčky mohou být rovněž využity pro financování veřejných investic do základní infrastruktury.

▼B

2. Půjčky z vlastních prostředků banky se poskytují v souladu s jejími stanovami a za podmínek stanovených v příloze II této dohody.

*Článek 77***Investiční záruky**

1. Investiční záruky jsou stále významnějším nástrojem rozvojového financování, jelikož přispívají ke snižování rizika projektů a přilákání toků soukromého kapitálu. Spolupráce tudíž zajistí zvyšující se dostupnost a využití rizikového pojištění jako mechanismu zmírňujícího riziko s cílem zvýšit důvěru investorů ve státy AKT.

▼B

2. Spolupráce nabízí záruky a poskytuje pomoc se záručními fondy kryjícími rizika způsobilých investic. Konkrétně poskytuje spolupráce podporu:

- a) systémům zajištění pro pokrytí přímých zahraničních investic způsobilých investorů; proti právním nejistotám a hlavním rizikům vyvlastnění, omezení převodu měny, války a občanských nepokojů a porušení smlouvy. Investoři mohou projekty pojistit na jakoukoli kombinaci těchto čtyř druhů krytí;
- b) záručním programům pro pokrytí rizika ve formě částečných záruk financování dluhů. Je k dispozici částečná záruka rizika i částečná záruka úvěru a
- c) vnitrostátním a regionálním záručním fondům, které zahrnují zejména domácí finanční instituce nebo investory, za účelem podpory rozvoje finančního sektoru.

3. Spolupráce poskytuje rovněž podporu budování kapacit, institucionální podporu a účast na hlavním financování vnitrostátních a/nebo regionálních iniciativ ke snížení obchodních rizik investorů (mimo jiné záruční fondy, regulační orgány, rozhodčí mechanismy a soudní systémy pro zvýšení ochrany investic zlepšujících systémy vývozních úvěrů).

4. Spolupráce tuto podporu poskytuje na základě doplňkové a přidané hodnoty, s ohledem na soukromé a/nebo veřejné iniciativy a, kdykoli je to proveditelné, v partnerství se soukromými a ostatními veřejnými organizacemi. AKT a ES v rámci Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES vypracují společnou studii o návrhu na zřízení záruční agentury AKT-ES, která by poskytovala a řídila programy investičních záruk.

Článek 78

Ochrana investic

1. Státy AKT a Společenství a jeho členské státy v rámci své příslušné působnosti potvrzují potřebu podporovat a chránit investice každé ze stran na jejich příslušných územích, a v tomto kontextu ve vzájemném zájmu potvrzují význam uzavírání dohod o podpoře a ochraně investic, které by mohly rovněž poskytnout základ pro systémy pojištění a záruk.

2. S cílem povzbudit evropské investice do rozvojových projektů, které mají zvláštní význam pro státy AKT a které tyto státy podporují, mohou Společenství a členské státy na jedné straně a státy AKT na straně druhé rovněž uzavírat dohody týkající se specifických projektů vzájemného zájmu, u nichž podniky ze Společenství a z Evropy přispějí k financování.

3. Strany se rovněž dohodly, že v rámci dohod o hospodářském partnerství, a respektující příslušnou působnost Společenství a jeho členských států, zavedou obecné zásady ochrany a podpory investic, které potvrdí nejlepší výsledky dohodnuté na příslušných mezinárodních fórech nebo na dvoustranném základě.

HLAVA III TECHNICKÁ SPOLUPRÁCE

Článek 79

1. Technická spolupráce je státům AKT nápomocna při rozvoji vnitrostátních a regionálních zdrojů pracovních sil, udržitelném rozvoji institucí klíčových pro úspěch rozvoje, mimo jiné včetně posilování poradenských podniků a organizací AKT, stejně jako při výměnných dohodách zahrnujících poradce podniků z AKT i EU.

2. Navíc je technická spolupráce efektivní z hlediska nákladů a relevantní pro potřeby, pro které je zamýšlena, a podporuje přenos know-how a zvyšování vnitrostátních a regionálních kapacit. Technická spolupráce přispívá k dosažení projektových a programových cílů, včetně úsilí o posílení řídicích kapacit vnitrostátních a regionálních schvalujících osob. Technická pomoc:

- a) se řídí poptávkou a proto je poskytována pouze na žádost dotyčného státu nebo států AKT a přizpůsobuje se potřebám příjemce;
- b) doplňuje a podporuje úsilí států AKT definovat své vlastní požadavky;
- c) je sledována a kontrolována s cílem zaručit efektivitu;
- d) povzbuzuje účast odborníků, poradenských podniků a vzdělávacích a výzkumných institucí AKT na zakázkách financovaných z fondu, a identifikuje způsoby zaměstnání kvalifikovaného národního a regionálního personálu na projektech fondu;
- e) povzbuzuje vysílání národních odborníků AKT jako poradců u instituce v jejich vlastní nebo sousední zemi nebo u regionální organizace;
- f) je zaměřena na rozvíjení znalostí ohledně omezení a potenciálu vnitrostátních a regionálních pracovních sil a vytváření registru odborníků, poradců a poradenských podniků AKT vhodných pro zaměstnání na projektech a programech financovaných z fondu;
- g) podporuje technickou pomoc v rámci AKT s cílem podpořit výměnu technické pomoci, řízení a odborných zkušeností mezi státy AKT;
- h) vyvíjí akční programy pro dlouhodobé budování institucí a rozvoj personálu jako nedílnou součást plánování projektů a programů, přičemž se bere ohled na nezbytné finanční požadavky;
- i) podporuje opatření zvyšující kapacitu států AKT vybudovat si své vlastní odborné zkušenosti a
- j) věnuje zvláštní pozornost rozvoji kapacit států AKT při plánování, provádění a hodnocení projektů, stejně jako řízení rozpočtů.

▼B

3. Technická pomoc může být poskytována ve všech oblastech spolupráce a v rámci limitů mandátu této dohody. Zahrnuté činnosti se liší rozsahem i povahou a přizpůsobí se na míru potřebám států AKT.

4. Technická spolupráce může mít specifickou či obecnou povahu. Výbor pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES stanoví pokyny pro provádění technické spolupráce.

Článek 80

S cílem zvrátit odliv mozků ze států AKT je Společenství států AKT, které o to požádají, nápomocno při usnadňování návratu kvalifikovaných státních příslušníků států AKT, kteří jsou rezidenty vyspělých zemí, prostřednictvím vhodných pobídek k návratu.

HLAVA IV

POSTUPY A SYSTÉMY ŘÍZENÍ

Článek 81

Postupy

Řídící postupy jsou transparentní, snadno použitelné a umožňují decentralizaci úkolů a odpovědnosti směrem k aktérům v terénu. Provádění rozvojové spolupráce AKT-EU je otevřeno nestátním aktérům v oblastech, které se jich týkají. Podrobná procedurální ustanovení pro programování, přípravu, provádění a řízení finanční a technické spolupráce jsou uvedena v příloze IV o prováděcích a řídicích postupech. Rada ministrů může tato ustanovení přezkoumat, revidovat a měnit na základě doporučení Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES.

Článek 82

Výkonné agentury

K provádění finanční a technické spolupráce podle této dohody jsou určeny výkonné agentury. Podrobná ustanovení o odpovědnosti výkonných agentur jsou uvedena v příloze IV o prováděcích a řídicích postupech.

Článek 83

Výbor pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES

1. Rada ministrů nejméně jednou ročně přezkoumá, zda je dosaženo cílů rozvojové finanční spolupráce, a přezkoumá obecné a specifické problémy vyplývající z provádění této spolupráce. Za tímto účelem se v rámci Rady ministrů zřizuje Výbor pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES (dále jen „výbor AKT-ES“).

▼B

2. Výbor AKT-ES mimo jiné:
 - a) zajišťuje celkové dosahování cílů a zásad rozvojové finanční spolupráce a stanoví obecné pokyny pro jejich účinné a včasné provádění;
 - b) přezkoumává problémy vzniklé z provádění činností rozvojové spolupráce a navrhuje vhodná opatření;
 - c) přezkoumává přílohy dohody, aby zajistil jejich stálou relevantnost, a doporučuje jakékoli vhodné změny Radě ministrů ke schválení
 - d) přezkoumává operace užívané v rámci dohody k dosahování cílů podpory rozvoje a investic soukromého sektoru a operace investiční facility.
3. Výbor AKT-ES se schází čtvrtletně a skládá se na paritním základě ze zástupců států AKT a Společenství nebo jejich zmocněných zástupců. Na úrovni ministrů se schází vždy, když o to jedna ze stran požádá, a nejméně jednou ročně.
4. Rada ministrů stanoví jednací řád výboru AKT-ES, zejména podmínky zastoupení a počet členů výboru, podrobná ustanovení pro jejich jednání a podmínky předsednictví.
5. Výbor AKT-ES může svolávat schůze odborníků pro zkoumání příčin jakýchkoli obtíží a překážek, které by mohly bránit účinnému provádění rozvojové spolupráce. Tito odborníci výboru doporučují možné způsoby odstranění těchto obtíží a překážek.

ČÁST 5**OBEČNÁ USTANOVENÍ PRO NEJMÉNĚ ROZVINUTÉ, VNITROZEMSKÉ A OSTROVNÍ STÁTY AKT****KAPITOLA 1****Obecná ustanovení***Článek 84*

1. Aby mohly nejméně rozvinuté, vnitrozemské a ostrovní státy plně využít příležitostí, které tato dohoda nabízí, a urychlit tak tempo svého rozvoje, spolupráce nejméně rozvinutým státům AKT zajistí zvláštní zacházení a bere ohled na zranitelnost vnitrozemských a ostrovních států AKT. Rovněž bere ohled na potřeby zemí v postkonfliktních situacích.
2. Nezávisle na specifických opatřeních a ustanoveních pro nejméně rozvinuté, vnitrozemské a ostrovní státy v různých kapitolách této dohody se věnuje zvláštní pozornost skupinám a zemím v postkonfliktních situacích ohledně:

▼B

- a) posílení regionální spolupráce;
- b) dopravní a komunikační infrastruktury;
- c) účinného využívání mořských zdrojů a uvádění takto vyrobených produktů na trh a v případě vnitrozemských států vnitrozemského rybolovu;
- d) strukturálního přizpůsobení, kdy se bere ohled na úroveň rozvoje těchto zemí, stejně jako, v prováděcí etapě, na sociální rozměr přizpůsobení a
- e) provádění potravinových strategií a integrovaných rozvojových programů.

KAPITOLA 2

Nejméně rozvinuté státy AKT*Článek 85*

1. Nejméně rozvinutým státům AKT se poskytuje zvláštní zacházení s cílem umožnit jim překonat vážné hospodářské a sociální obtíže, které brání jejich rozvoji, a urychlit tak tempo jejich rozvoje.
2. Seznam nejméně rozvinutých států je uveden v příloze VI. Seznam může být změněn rozhodnutím Rady ministrů v případě, že:
 - a) k této dohodě přistoupí třetí stát ve srovnatelné situaci a
 - b) hospodářská situace státu AKT se podstatně a trvale změní tak, že jej bude nutné začlenit do kategorie nejméně rozvinutých nebo jeho začlenění do této kategorie přestane být odůvodněné.

Článek 86

Ustanovení přijatá ohledně nejméně rozvinutých států AKT jsou uvedena v těchto článcích: 2, 29, 32, 35, 37, 56, 68, 84, 85.

KAPITOLA 3

Vnitrozemské státy AKT*Článek 87*

1. Na podporu úsilí vnitrozemských států AKT při překonávání zeměpisných obtíží a jiných překážek bránících jejich rozvoji se přijmou specifická ustanovení a opatření s cílem umožnit jim urychlení tempa jejich rozvoje.
2. Seznam vnitrozemských států AKT je uveden v příloze VI. Seznam může být změněn rozhodnutím Rady ministrů v případě, že k této dohodě přistoupí třetí stát ve srovnatelné situaci.

▼B*Článek 88*

Ustanovení přijatá ohledně vnitrozemských států AKT jsou uvedena v těchto člancích: 2, 32, 35, 56, 68, 84, 87.

KAPITOLA 4

Ostrovní státy AKT*Článek 89***▼M4**

1. Na podporu úsilí ostrovních států AKT zaměřeného na zastavení a zvrácení své rostoucí zranitelnosti způsobené novými a obtížnými hospodářskými, sociálními a ekologickými výzvami se provádějí zvláštní opatření. Tato opatření usilují o pokrok při provádění priorit malých ostrovních rozvojových států týkajících se udržitelného rozvoje a zároveň podporují harmonizovaný přístup k jejich hospodářskému růstu a lidskému rozvoji.

▼B

2. Seznam ostrovních států AKT je uveden v příloze VI. Seznam může být změněn rozhodnutím Rady ministrů v případě, že k této dohodě přistoupí třetí stát ve srovnatelné situaci.

Článek 90

Ustanovení přijatá ohledně ostrovních států AKT jsou uvedena v těchto člancích: 2, 32, 35, 56, 68, 84, 89.

ČÁST 6

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ*Článek 91*

Konflikt mezi touto dohodou a ostatními smlouvami

Žádná smlouva, úmluva, dohoda nebo ujednání jakéhokoli druhu mezi jedním nebo více členskými státy Společenství a jedním nebo více státy AKT nesmí narušit provádění této dohody.

*Článek 92***Rozsah územní platnosti**

S výhradou zvláštních ustanovení ohledně vztahů mezi státy AKT a francouzskými zámořskými departementy uvedených v této dohodě se tato dohoda na jedné straně vztahuje na území, na něž se vztahuje Smlouva o založení Evropského společenství, a to za podmínek stanovených v této smlouvě, a na druhé straně na území států AKT.

Článek 93

Ratifikace a vstup v platnost

1. Tuto dohodu ratifikují nebo schválí signatářské strany v souladu se svými příslušnými ústavními pravidly a postupy.

2. Ratifikační nebo schvalovací listiny této dohody jsou v případě států AKT uloženy u generálního sekretariátu Rady Evropské unie a v případě Společenství a členských států u generálního sekretariátu států AKT. Sekretariáty neprodleně uvědomí signatářské státy a Společenství.

3. Tato dohoda vstupuje v platnost prvním dnem druhého měsíce po datu uložení ratifikačních listin členských států a nejméně dvou třetin států AKT a schvalovacích listin této dohody Společenstvím.

4. Signatářský stát AKT, který nedokončil postupy uvedené v odstavcích 1 a 2 do data, kdy dohoda vstoupí v platnost podle odstavce 3, tak může učinit pouze během dvanácti měsíců po tomto datu, aniž jsou dotčena ustanovení odstavce 6.

Pro tyto státy je dohoda účinná prvním dnem druhého měsíce po dokončení těchto postupů. Tyto státy uznávají platnost jakéhokoli opatření přijatého k provedení dohody po datu jejího vstupu v platnost.

5. Jednací řady společných orgánů zřízených podle této dohody stanoví podmínky, za nichž se zástupci signatářských států uvedených v odstavci 4 mohou účastnit práce těchto orgánů jako pozorovatelé.

6. Rada ministrů může rozhodnout o poskytnutí zvláštní podpory státům AKT, jež jsou stranami předchozích úmluv AKT-ES, a které z důvodu neexistence vládních institucí zřízených obvyklým způsobem nebyly schopny tuto dohodu podepsat nebo ratifikovat. Tato podpora se může týkat budování institucí a aktivit hospodářského a sociálního rozvoje se zvláštním ohledem na potřeby nejzranitelnějších částí obyvatel. V tomto kontextu budou tyto země moci čerpat prostředky stanovené v části 4 této dohody pro finanční a technickou spolupráci.

Odchylně od odstavce 4 mohou dotyčné země, které jsou signatáři této dohody, dokončit ratifikační postupy do dvanácti měsíců od obnovení vládních institucí.

Dotyčné země, které dohodu ani nepodepsaly ani neratifikovaly, k ní mohou přistoupit prostřednictvím postupu přistoupení podle článku 94.

Článek 94

Přistoupení

1. Každá žádost o přistoupení k této dohodě vznesená nezávislým státem, jehož strukturální vlastnosti a hospodářská a sociální situace jsou srovnatelné s vlastnostmi a situací států AKT, se předloží Radě ministrů.

Pokud Rada ministrů žádost schválí, přistoupí dotyčný stát k této dohodě uložením aktu o přistoupení u generálního sekretariátu Rady Evropské unie, jenž zašle ověřenou kopii sekretariátu AKT a uvědomí členské státy. Rada ministrů může stanovit jakákoli nezbytná pozměňovací opatření.

Dotyčný stát má stejná práva a stejné povinnosti jako státy AKT. Jeho přistoupení nenaruší výhody, které požívají státy AKT, jež jsou signatáři této dohody, podle ustanovení o financování rozvojové spolupráce. Rada ministrů může stanovit podmínky a specifická opatření pro přistoupení jednotlivého státu ve zvláštním protokolu, který tvoří nedílnou součást dohody.

2. Rada ministrů je informována o každé žádosti třetího státu, který si přeje stát se členem hospodářského seskupení států AKT.

3. Rada ministrů je informována o každé žádosti třetího státu, který si přeje stát se členem Evropské unie. Během vyjednávání mezi Uníí a kandidátským státem poskytne Společenství státům AKT veškeré důležité informace a tyto státy naopak uvědomí Společenství o svých zájmech, aby je Společenství mohlo vzít plně v úvahu. Společenství uvědomí sekretariát AKT o každém přistoupení k Evropské unii.

Každý nový členský stát Evropské unie se stává stranou této dohody od data svého přistoupení prostřednictvím doložky s takovým účinkem v aktu o přistoupení. Pokud akt o přistoupení k Unii nestanoví toto automatické přistoupení členského státu k této dohodě, přistoupí dotyčný členský stát uložením aktu o přistoupení u generálního sekretariátu Rady Evropské unie, jenž zašle ověřenou kopii sekretariátu AKT a uvědomí členské státy.

Strany přezkoumají vliv přistoupení nových členských států na tuto dohodu. Rada ministrů může rozhodnout o jakýchkoli přechodných nebo pozměňovacích opatřeních, jež mohou být nezbytné.

Článek 95

Trvání dohody a revizní doložka

1. Tato dohoda se uzavírá na dobu dvaceti let počínaje dnem 1. března 2000.

2. Finanční protokoly se definují pro každé pětileté období.

▼ M10

3. Společenství a členské státy na jedné straně a státy AKT na straně druhé oznámí druhé straně nejpozději 12 měsíců před uplynutím každého pětiletého období přezkum ustanovení, který chtějí provést s ohledem na možnou změnu dohody. Bez ohledu na toto časové omezení, pokud jedna strana požádá o přezkum kteréhokoli ustanovení dohody, druhá strana má lhůtu dvou měsíců na žádost o rozšíření přezkumu na další ustanovení související s těmi, která byla předmětem původní žádosti.

▼ B

Deset měsíců před vypršením tohoto pětiletého období zahájí strany jednání s cílem přezkoumat možné změny ustanovení, jež byla předmětem oznámení.

Článek 93 se rovněž vztahuje na provedené změny.

Rada ministrů přijme jakákoli přechodná opatření, jež mohou být nezbytná ohledně změněných ustanovení do doby jejich vstupu v platnost.

4. Osmnáct měsíců před koncem celkové doby platnosti dohody zahájí strany jednání s cílem přezkoumat, kterými ustanoveními se budou následně řídit jejich vztahy.

Rada ministrů přijme jakákoli přechodná opatření, jež mohou být nezbytná ohledně změněných ustanovení do doby vstupu nové dohody v platnost.

Článek 96

Podstatné prvky: konzultační postupy a vhodná opatření ohledně lidských práv, demokratických zásad a právního státu

1. Ve smyslu tohoto článku se pojmem „strana“ rozumí Společenství a členské státy Evropské unie na jedné straně a každý stát AKT na straně druhé.

▼ M4

1a. Obě strany souhlasí s tím, že před zahájením konzultací uvedených v odst. 2 písm. a) tohoto článku vyčerpají veškeré možnosti dialogu podle článku 8, s výjimkou zvláště naléhavých případů.

▼ B

2. ► **M4** a) Pokud se strana i přes politický dialog o podstatných prvcích podle článku 8 a odstavce 1a tohoto článku domnívá, že druhá strana neplní povinnost, která vyplývá z dodržování lidských práv, demokratických zásad a právního státu podle čl. 9 odst. 2, předá s výjimkou zvláště naléhavých případů druhé straně a Radě ministrů příslušné informace, které jsou nezbytné pro důkladné prošetření situace, aby bylo nalezeno pro strany přijatelné řešení. Za tímto účelem vyzve druhou stranu ke konzultacím, které se zaměří na opatření, která dotyčná strana přijala nebo hodlá přijmout pro nápravu situace v souladu s přílohou VII.

▼B

Konzultace jsou vedeny na takové úrovni a takovou formou, které se pro nalezení řešení považují za nejvhodnější.

Konzultace začnou nejpozději do 30 dnů po výzvě a budou pokračovat po dobu stanovenou vzájemnou dohodou podle povahy a závažnosti porušení povinností. V žádném případě netrvá dialog v rámci konzultačního postupu déle než 120 dnů.

Nevedou-li konzultace k řešení přijatelnému pro obě strany, jsou-li konzultace odmítnuty nebo ve zvláště naléhavých případech mohou být přijata vhodná opatření. Tato opatření se zruší, jakmile pominou důvody, které vedly k jejich přijetí. ◀

- b) Pojem „zvláště naléhavé případy“ označuje výjimečné případy zvláště vážného a těžkého porušení jednoho z podstatných prvků uvedených v čl. 9 odst. 2, které vyžadují okamžitou reakci.

Strana, která se uchyluje k postupu pro zvláště naléhavé případy, o tom informuje zvláště druhou stranu a Radu ministrů, pokud jí v tom nebrání nedostatek času.

- c) „Vhodná opatření“ uvedená v tomto článku jsou opatření přijímaná v souladu s mezinárodním právem a jsou úměrná porušení. Při výběru těchto opatření musí být dána přednost těm, která co nejméně naruší používání této dohody. Rozumí se, že nejzazším opatřením je pozastavení platnosti.

Pokud se přijímají opatření ve zvláště naléhavých případech, budou okamžitě oznámena druhé straně a Radě ministrů. Na žádost dotyčné strany mohou být pak svolány konzultace s cílem důkladně situaci přezkoumat a pokud to bude možné, nalézt řešení. Tyto konzultace se vedou podle ustanovení uvedených ve druhém a třetím pododstavci písmene a).

Článek 97

Konzultační postup a vhodná opatření ohledně korupce

1. Strany se domnívají, že pokud je Společenství významným partnerem při finanční podpoře hospodářských a odvětvových politik a programů, měly by vážné případy korupce být důvodem pro konání konzultací mezi stranami.

▼M4

2. V takových případech může kterákoli strana vyzvat druhou stranu k zahájení konzultací. Tyto konzultace začnou nejpozději do 30 dnů po výzvě a dialog v rámci konzultačního postupu netrvá déle než 120 dnů.

▼B

3. Pokud konzultace nevedou k řešení přijatelnému pro obě strany nebo pokud jsou konzultace odmítnuty, přijmou strany vhodná opatření. Ve všech případech je především na straně, u které došlo k vážným

▼B

případům korupce, aby okamžitě přijala opatření nutná k nápravě situace. Opatření přijatá kteroukoli ze stran musí být úměrná vážnosti situace. Při výběru těchto opatření musí být dána přednost těm, která co nejméně naruší používání této dohody. Rozumí se, že nejzazším opatřením je pozastavení platnosti.

4. Ve smyslu tohoto článku se pojmem „strana“ rozumí Společenství a členské státy Evropské unie na jedné straně a každý stát AKT na straně druhé.

*Článek 98***Řešení sporů**

1. Každý spor vyvstávající z výkladu nebo používání této dohody mezi jedním nebo více členskými státy nebo Společenstvím na jedné straně a jedním nebo více státy AKT na straně druhé se předloží Radě ministrů.

Mezi schůzemi Rady ministrů se tyto spory předloží Výboru velvyslanců.

2.
 - a) Pokud Rada ministrů při řešení sporu neuspěje, může kterákoli ze stran požádat o řešení sporu v rozhodčím řízení. Za tímto účelem každá strana do třiceti dnů od žádosti o rozhodčí řízení jmenuje rozhodce. Pokud tak neučiní, může kterákoli ze stran požádat generálního tajemníka Stálého rozhodčího soudu, aby jmenoval druhého rozhodce.
 - b) Tito dva rozhodci poté do třiceti dnů jmenují třetího rozhodce. Pokud tak neučiní, může kterákoli ze stran požádat generálního tajemníka Stálého rozhodčího soudu, aby jmenoval třetího rozhodce.
 - c) Pokud rozhodci nerozhodnou jinak, použije se postup stanovený dobrovolným řádem Stálého rozhodčího soudu pro rozhodčí řízení s mezinárodními organizacemi a státy. Rozhodnutí rozhodců se přijímá většinou hlasů do tří měsíců.
 - d) Každá strana sporu je povinna přijmout opatření nezbytná k provedení rozhodnutí rozhodců.
 - e) Pro účely používání tohoto postupu se Společenství a členské státy považují za jednu stranu sporu.

*Článek 99***Vypovězení**

Společenství a jeho členské státy mohou vůči každému ze států AKT a každý stát AKT může vůči Společenství a jeho členským státům tuto dohodu vypovědět se šestiměsíční výpovědní lhůtou.

▼ M4*Článek 100***Status textů**

Protokoly a přílohy připojené k této dohodě tvoří její nedílnou součást. Rada ministrů může revidovat, přezkoumat nebo změnit přílohy Ia, II, III, IV a VI na základě doporučení Výboru AKT — ES pro spolupráci při financování rozvoje.

▼ M10

Tato dohoda, sepsaná ve dvojím vyhotovení v jazyce anglickém, bulharském, českém, dánském, estonském, finském, francouzském, italském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, německém, nizozemském, polském, portugalském, rumunském, řeckém, slovenském, slovinském, španělském a švédském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost, bude uložena v archivech generálního sekretariátu Rady Evropské unie a sekretariátu států AKT, které předají její ověřený opis vládě každého ze signatářských států.

▼B

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
 Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
 Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
 Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρεις Ιουνίου δύο χιλιάδες.
 Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
 Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
 Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
 Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
 Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
 Tehty Cotonoussa kahdentenäkymmenentenäkölmantena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhatta.
 Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
 Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
 Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning
 Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland
 Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας
 Por Su Majestad el Rey de España
 Pour le Président de la République française
 Thar ceann Uachtarán na hÉireann
 For the President of Ireland
 Per il Presidente della Repubblica italiana
 Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg
 Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden
 Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich
 Pelo Presidente da República Portuguesa
 Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
 För Republiken Finlands President
 På svenska regeringens vägnar
 For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
 Por la Comunidad Europea
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschap
 Pela Comunidade Europeia
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar
 Pour le Président de la République d'Angola
 For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda
 For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas
 For the Head of State of Barbados
 For the Government of Belize

▼B

Pour le Président de la République du Bénin
 For the President of the Republic of Botswana
 Pour le Président du Burkina Faso
 Pour le Président de la République du Burundi
 Pour le Président de la République du Cameroun
 Pour le Président de la République du Cap-Vert
 Pour le Président de la République Centrafricaine
 Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores
 Pour le Président de la République démocratique du Congo
 Pour le Président de la République du Congo
 For the Government of the Cook Islands
 Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire
 Pour le Président de la République de Djibouti
 For the Government of the Commonwealth of Dominica
 For the President of the Dominican Republic
 For the President of the State of Eritrea
 For the President of the Federal Republic of Ethiopia
 For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji
 Pour le Président de la République gabonaise
 For the President and Head of State of the Republic of The Gambia
 For the President of the Republic of Ghana
 For Her Majesty the Queen of Grenada
 Pour le Président de la République de Guinée
 Pour le Président de la République de Guinée-Bissau
 Pour le Président de la République de Guinée équatoriale
 For the President of the Republic of Guyana
 Pour le Président de la République d'Haïti
 For the Head of State of Jamaica
 For the President of the Republic of Kenya
 For the President of the Republic of Kiribati
 For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho
 For the President of the Republic of Liberia
 Pour le Président de la République de Madagascar
 For the President of the Republic of Malawi
 Pour le Président de la République du Mali
 For the Government of the Republic of the Marshall Islands
 Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie
 For the President of the Republic of Mauritius
 For the Government of the Federated States of Micronesia
 Pour le Président de la République du Mozambique
 For the President of the Republic of Namibia
 For the Government of the Republic of Nauru
 Pour le Président de la République du Niger
 For the President of the Federal Republic of Nigeria
 For the Government of Niue
 For the Government of the Republic of Palau
 For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea
 Pour le Président de la République Rwandaise
 For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis
 For Her Majesty the Queen of Saint Lucia
 For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines
 For the Head of State of the Independent State of Samoa
 Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe
 Pour le Président de la République du Sénégal
 Pour le Président de la République des Seychelles
 For the President of the Republic of Sierra Leone
 For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands
 For the President of the Republic of South Africa
 For the President of the Republic of the Sudan
 For the President of the Republic of Suriname
 For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland
 For the President of the United Republic of Tanzania
 Pour le Président de la République du Tchad
 Pour le Président de la République togolaise

▼B

For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga
For the President of the Republic of Trinidad and Tobago
For Her Majesty the Queen of Tuvalu
For the President of the Republic of Uganda
For the Government of the Republic of Vanuatu
For the President of the Republic of Zambia
For the Government of the Republic of Zimbabwe

PŘÍLOHY K DOHODĚ

OBSAH

PŘÍLOHA I: FINANČNÍ PROTOKOL

PŘÍLOHA IA: VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC SPOLUPRÁCE PODLE TÉTO DOHODY

PŘÍLOHA IB: VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC NA OBDOBÍ 2008–2013

PŘÍLOHA IC: VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC NA OBDOBÍ 2014–2020

PŘÍLOHA II: PODMÍNKY FINANCOVÁNÍ

- Kapitola 1: Investiční financování
- Kapitola 2: Zvláštní operace
- Kapitola 3: Financování u krátkodobých výkyvů příjmů z vývozu
- Kapitola 4: Ostatní ustanovení
- Kapitola 5: Dohody o ochraně investic

PŘÍLOHA III: INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA

PŘÍLOHA IV: PROVÁDĚCÍ A ŘÍDÍCÍ POSTUPY

- Kapitola 1: Programování (vnitrostátní)
- Kapitola 2: Programování a příprava (regionální)
- Kapitola 3: Hodnocení a financování
- Kapitola 4: Provádění
- Kapitola 5: Sledování a hodnocení
- Kapitola 6: Správa zdrojů fondu a výkonní zástupci

PŘÍLOHA VI: SEZNAM NEJMÉNĚ ROZVINUTÝCH, VNITROZEMSKÝCH A OSTROVNÍCH STÁTŮ

PŘÍLOHA VII: POLITICKÝ DIALOG O OTÁZKÁCH LIDSKÝCH PRÁV, DEMOKRATICKÝCH ZÁSAD A PRÁVNÍHO STÁTU

PROTOKOLY

PROTOKOL 1 O PROVOZNÍCH VÝDAJÍCH SPOLEČNÝCH ORGÁNŮ

PROTOKOL 2 O VÝSADÁCH A IMUNITÁCH

- Kapitola 1: Osoby, které se účastní práce v rámci dohody
- Kapitola 2: Majetek, prostředky a aktiva Rady ministrů AKT
- Kapitola 3: Úřední sdělení
- Kapitola 4: Zaměstnanci sekretariátu států AKT
- Kapitola 5: Delegace Komise ve státech AKT
- Kapitola 6: Obecná ustanovení

PROTOKOL 3 O JIHOAFRICKÉ REPUBLICCE

PŘÍLOHA I

FINANČNÍ PROTOKOL

1. Pro účely uvedené v této dohodě a pro pětileté období počínající 1. březnem 2000 činí celková částka finanční pomoci Společenství státům AKT 15 200 milionů EUR.

2. Finanční pomoc Společenství zahrnuje částku do výše 13 500 milionů EUR z 9. Evropského rozvojového fondu (ERF).

3. ERF se rozděluje mezi tyto nástroje spolupráce:

a) 10 000 milionů EUR ve formě grantů je vyhrazeno pro obálku na podporu dlouhodobého rozvoje. Tato obálka se používá k financování vnitrostátních orientačních programů v souladu s články 1 až 5 přílohy IV „Prováděcí a řídicí postupy“ této dohody. Z obálky na podporu dlouhodobého rozvoje:

i) je 90 milionů EUR vyhrazeno pro financování rozpočtu Střediska rozvoje podnikání (CDE);

ii) 70 milionů EUR je vyhrazeno pro financování rozpočtu Střediska pro rozvoj zemědělství (CTA) a

iii) částka nepřesahující 4 miliony EUR je vyhrazena pro účely uvedené v článku 17 této dohody (Společné parlamentní shromáždění).

b) 1 300 milionů v podobě grantů je vyhrazeno pro financování podpory regionální spolupráce a integrace států AKT v souladu s články 6 až 14 přílohy IV „Prováděcí a řídicí postupy“ této dohody.

c) 2 200 milionů EUR je přiděleno na financování investiční facility podle podmínek stanovených v příloze II „Podmínky financování“ této dohody, aniž je dotčeno financování úrokových subvencí, stanovené v člancích 2 a 4 přílohy II této dohody, financované z prostředků uvedených v odst. 3 písm. a) této přílohy.

4. Částka do výše 1 700 milionů EUR se poskytuje z Evropské investiční banky v podobě půjček z jejích vlastních prostředků. Tyto prostředky se poskytují pro účely uvedené v příloze II „Podmínky financování“ této dohody v souladu s podmínkami stanovenými jejími stanovami a příslušnými ustanoveními podmínek investičního financování, které jsou uvedeny v uvedené příloze. Banka může z prostředků, které spravuje, přispět na financování regionálních projektů a programů.

5. Veškeré zůstatky z předchozích ERF k datu vstupu tohoto finančního protokolu v platnost, stejně jako veškeré částky, které budou v rámci těchto fondů vráceny z probíhajících projektů k pozdějšímu datu, se převádějí do 9. ERF a používají se v souladu s podmínkami stanovenými v této dohodě. Veškeré prostředky takto převedené do 9. ERF, které byly předtím přiděleny orientačnímu programu státu nebo regionu AKT, zůstávají přiděleny tomuto státu nebo regionu. Celková částka tohoto finančního protokolu, doplněná převedenými zůstatky z předchozích fondů ERF, bude krýt období 2000–2007.

6. Banka spravuje půjčky ze svých vlastních prostředků, stejně jako operace financované v rámci investiční facility. Veškeré ostatní finanční prostředky této dohody spravuje Komise.

▼ B

7. Před uplynutím lhůty platnosti tohoto finančního protokolu zhodnotí strany stupeň uskutečňování závazků a plateb. Toto posouzení představuje základ pro opětovné ohodnocení celé částky prostředků, stejně jako hodnocení potřeby nových prostředků na podporu finanční spolupráce dle této dohody.

8. V případě, že budou prostředky poskytované v rámci kteréhokoli nástroje této dohody vyčerpány před uplynutím lhůty tohoto finančního protokolu, přijme společná Rada ministrů AKT-ES vhodná opatření.

▼ M4

9. Odchylně od článku 58 této dohody se do souboru pro spolupráci ve státech AKT v rámci 9. ERF převede částka 90 milionů EUR. Tato částka může být přidělena na financování decentralizace pro období 2006 — 2007 a je spravována přímo Komisí.

▼ M4*PŘÍLOHA Ia***Víceletý finanční rámec spolupráce podle této dohody**

1. Pro účely uvedené v této dohodě a pro období počínající dnem 1. března 2005 pokrývá víceletý finanční rámec spolupráce závazky od 1. ledna 2008 na období pěti nebo šesti let.
2. V tomto novém období zachová Evropská unie výši své pomoci státům AKT alespoň na stejné úrovni jako v případě 9. ERF, bez započtení zůstatků; k tomu se na základě odhadů Společenství připočítají účinky inflace, růstu v rámci Evropské unie a rozšíření o deset nových členských států v roce 2004.
3. O požadovaných změnách víceletého finančního rámce nebo částí dohody, které se jej týkají, rozhodne Rada ministrů odchýlně od článku 95 této dohody.

▼ **M5***PŘÍLOHA Ib***Víceletý finanční rámec na období 2008–2013**

1. Pro účely uvedené v této dohodě a pro období počínající 1. lednem 2008 činí celková částka finanční pomoci skupině států AKT v rámci tohoto víceletého finančního rámce 23 966 milionů EUR, jak je uvedeno v bodech 2 a 3.

2. Částka 21 966 milionů EUR v rámci 10. Evropského rozvojového fondu (ERF) se zpřístupní ke dni vstupu víceletého finančního rámce v platnost. Tato částka se rozdělí mezi jednotlivé nástroje spolupráce takto:
 - a) 17 766 milionů EUR na financování státních a regionálních indikativních programů. Tato přidělená částka bude použita k financování:
 - i) státních indikativních programů států AKT v souladu s články 1 až 5 přílohy IV této dohody o prováděcích a řídicích postupech,
 - ii) regionálních indikativních programů na podporu regionální a meziregionální spolupráce a integrace států AKT v souladu s články 6 až 11, čl. 13 odst. 1 a článkem 14 přílohy IV této dohody o prováděcích a řídicích postupech;
 - b) 2 700 milionů EUR na financování spolupráce uvnitř AKT a meziregionální spolupráce s mnoha nebo všemi státy AKT v souladu s článkem 12, čl. 13 odst. 2 a článkem 14 přílohy IV této dohody o prováděcích a řídicích postupech. Tento soubor zahrnuje strukturální pomoc společným institucím: CDE a CTA uvedeným v příloze III této dohody, nad nimiž je vykonáván dohled v souladu s pravidly a postupy stanovenými v uvedené příloze, a Společnému parlamentnímu shromáždění uvedenému v článku 17 této dohody. Tento soubor také pokrývá pomoc na úhradu provozních výdajů sekretariátu AKT podle bodů 1 a 2 protokolu 1 připojeného k této dohodě;
 - c) 1 500 milionů EUR na financování investičního nástroje podle podmínek stanovených v příloze II („Podmínky financování“) této dohody, přičemž tato částka zahrnuje dodatečný příspěvek 1 100 milionů EUR na zdroje investičního nástroje řízeného jako revolvingový fond, a 400 milionů EUR ve formě grantů na financování úrokového příspěvku podle článků 2 a 4 uvedené přílohy po dobu trvání 10. ERF.

3. Operace financované v rámci investičního nástroje, včetně odpovídajících úrokových příspěvků, jsou řízeny Evropskou investiční bankou (EIB). Jako doplněk k 10. ERF poskytne EIB částku až do výše 2 000 milionů EUR v podobě půjček z vlastních zdrojů. Tyto zdroje se poskytují pro účely uvedené v příloze II této dohody v souladu s podmínkami stanovenými statutem EIB a příslušnými ustanoveními o podmínkách investičního financování, stanovenými v uvedené příloze. Všechny ostatní finanční zdroje v rámci tohoto víceletého finančního rámce jsou spravovány Komisí.

▼ **M5**

4. Nerozhodne-li Rada Evropské unie jednomyslně jinak, nelze po 31. prosinci 2007 nebo po dni vstupu tohoto víceletého finančního rámce v platnost, podle toho, co nastane později, přidělovat žádné zůstatky z 9. EFR či z předchozích evropských rozvojových fondů a žádné prostředky uvolněné z projektů v rámci těchto ERF, s výjimkou zůstatků a prostředků uvolněných po dni vstupu v platnost podle systému pro stabilizaci výnosů z vývozu základních zemědělských produktů (STABEX) v rámci evropských rozvojových fondů předcházejících 9. ERF a nevyčerpaných zůstatků a vrácených částek přidělených na financování investičního nástroje, vyjma souvisejících úrokových příspěvků. Prostředky případně přidělené v období po 31. prosinci 2007 do vstupu této dohody v platnost, jak je uvedeno výše, budou použity výhradně k zajištění funkčnosti správy EU a k úhradě průběžných nákladů na zabezpečení probíhajících projektů až do doby, než 10. ERF vstoupí v platnost.
5. Celková částka tohoto víceletého finančního rámce pokrývá období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2013. Prostředky 10. ERF, kromě částek přidělených na financování investičního nástroje a vyjma souvisejících úrokových příspěvků, nebudou po 31. prosinci 2013 dále přidělovány, nerozhodne-li Rada Evropské unie na návrh Komise jednomyslně jinak.
6. Výbor velvyslanců může jménem Rady ministrů AKT–ES přijmout v rámci celkové částky víceletého finančního rámce vhodná opatření pro uspokojení potřeb programování v rámci některého z přidělů uvedených v bodě 2, včetně přerozdělení prostředků mezi těmito přiděly.
7. Strany provedou přezkum plnění, přičemž vyhodnotí stupeň realizace závazků a plateb, jakož i výsledky a dopad poskytnuté pomoci. Tento přezkum bude proveden na základě návrhu připraveného Komisí v roce 2010. Přispěje rovněž k rozhodnutí o výši finanční spolupráce po roce 2013.
8. Každý členský stát může Komisi nebo EIB poskytnout dobrovolný příspěvek na podporu cílů dohody o partnerství AKT-ES. Členské státy mohou rovněž spolufinancovat projekty nebo programy, například v rámci zvláštních iniciativ řízených Komisí nebo EIB. Musí být zaručeno vlastnictví AKT na vnitrostátní úrovni těchto iniciativ.

▼ M12*PŘÍLOHA Ic*

Víceletý finanční rámec na období 2014–2020

1. Pro účely uvedené v této dohodě a pro období počínající 1. lednem 2014, činí celková částka finanční pomoci skupině států AKT v rámci tohoto víceletého finančního rámce 31 589 milionů EUR, jak je uvedeno v bodech 2 a 3.
2. Částka 29 089 milionů EUR v rámci 11. Evropského rozvojového fondu (ERF) se zpřístupní ke dni vstupu víceletého finančního rámce v platnost. Tato částka se rozdělí mezi jednotlivé nástroje spolupráce takto:

▼ M15

- a) 23 940 milionů EUR na financování státních a regionálních indikativních programů. Tato částka bude použita k financování:
 - i) státních indikativních programů jednotlivých států AKT v souladu s články 1 až 5 přílohy IV této dohody (Prováděcí a řídicí postupy);
 - ii) regionálních indikativních programů na podporu regionální a meziregionální spolupráce a regionální integrace států AKT v souladu s články 6 až 11 přílohy IV této dohody (Prováděcí a řídicí postupy);
- b) 4 015 milionů EUR na financování spolupráce uvnitř AKT a meziregionální spolupráce s mnoha nebo se všemi státy AKT v souladu s články 12 až 14 přílohy IV této dohody (Prováděcí a řídicí postupy). Tyto prostředky zahrnují podporu společných orgánů a subjektů zřízených touto dohodou. Rovněž pokrývají pomoc na úhradu provozních výdajů sekretariátu AKT podle bodů 1 a 2 Protokolu č. 1 o provozních výdajích společných orgánů;

▼ M12

- c) 1 134 milionů EUR na financování investičního nástroje podle podmínek stanovených v příloze II (Podmínky financování) této dohody, což zahrnuje dodatečný příspěvek 500 milionů EUR na zdroje investičního nástroje, spravované jako revolvingový fond, a 634 milionů EUR ve formě grantů na financování úrokových subvencí a projektové technické pomoci podle článků 1, 2 a 4 uvedené přílohy po dobu trvání 11. ERF.
3. Operace financované v rámci investičního nástroje, včetně odpovídajících úrokových subvencí, jsou řízeny Evropskou investiční bankou (EIB). Jako doplněk k prostředkům dostupným z 11. ERF poskytne EIB částku až do výše 2 500 milionů EUR v podobě půjček z vlastních zdrojů. Tyto zdroje se poskytují pro účely uvedené v příloze II této dohody v souladu s podmínkami stanovenými statutem EIB a příslušnými ustanoveními o podmínkách investičního financování, stanovenými v uvedené příloze. Všechny ostatní finanční zdroje v rámci tohoto víceletého finančního rámce jsou spravovány Komise.
 4. Nerozhodne-li Rada Evropské unie jednomyslně jinak, nelze po 31. prosinci 2013 nebo po dni vstupu tohoto víceletého finančního rámce v platnost, podle toho, co nastane později, přidělovat žádné zůstatky z 10. ERF či z předchozích evropských rozvojových fondů a žádné prostředky uvolněné z projektů

▼ **M12**

v rámci těchto ERF, s výjimkou zůstatků a vrácených částek přidělených na financování investičního nástroje, vyjma související úrokové subvence, a zůstatků systému pro stabilizaci výnosů z vývozu základních zemědělských produktů (STABEX) v rámci evropských rozvojových fondů předcházejících 9. ERF.

5. Celková částka tohoto víceletého finančního rámce pokrývá období od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2020. Prostředky z 11. ERF a v případě investičního nástroje prostředky pocházející ze zpětných toků nebudou po 31. prosinci 2020 dále přidělovány, nerozhodne-li Rada Evropské unie na návrh Komise jednomyslně jinak. Prostředky upsané členskými státy v rámci 9., 10. a 11. ERF na financování investičního nástroje však po 31. prosinci 2020 zůstanou k dispozici na platby.
6. Výbor velvyslanců může jménem Rady ministrů AKT-EU přijmout v rámci celkové částky víceletého finančního rámce vhodná opatření pro uspokojení potřeb programování v rámci některého z přidělů uvedených v bodě 2, včetně přerozdělení prostředků mezi těmito přiděly.
7. Na žádost kterékoli ze stran se strany mohou ve vzájemně přijatelnou dobu rozhodnout provést přezkum výsledků, přičemž vyhodnotí míra plnění závazků a plateb, jakož i výsledky a dopad poskytnuté pomoci. Tento přezkum bude proveden na základě návrhu připraveného Komisí. Mohl by přispět k jednáním podle čl. 95 odst. 4 této dohody.
8. Kterýkoli členský stát může Komisi nebo EIB poskytnout dobrovolné příspěvky na podporu cílů dohody o partnerství AKT-EU. Členské státy mohou rovněž spolufinancovat projekty nebo programy, například v rámci zvláštních iniciativ řízených Komisí nebo EIB. Musí být zaručena vlastní odpovědnost států AKT za tyto iniciativy na vnitrostátní úrovni.

▼B*PŘÍLOHA II***PODMÍNKY FINANCOVÁNÍ****KAPITOLA 1****INVESTIČNÍ FINANCOVÁNÍ****▼M10***Článek 1*

1. Tato kapitola stanoví podmínky financování související s operacemi investičního nástroje (dále jen „nástroj“), půjčkami z vlastních zdrojů Evropské investiční banky (dále jen „banka“) a se zvláštními operacemi. Tyto zdroje lze směřovat ke způsobilým podnikům přímo či nepřímo, prostřednictvím způsobilých investičních fondů nebo finančních zprostředkovatelů.

2. Finanční prostředky pro úrokové subvence podle této přílohy budou zpřístupněny z přidělu úrokových subvencí vymezeného v příloze Ib odst. 2 písm. c) této dohody.

▼M11

3. Úrokové subvence je možné kapitalizovat nebo použít ve formě grantů. Částka úrokové subvence vypočtená na základě její hodnoty v době čerpání půjčky se účtuje na vrub přidělu úrokové subvence vymezeného v příloze Ib odst. 2 písm. c) a vyplácí se přímo bance. Až 15 % přidělu pro úrokové subvence lze použít také na podporu projektové technické pomoci v zemích AKT.

▼M10

4. Těmito podmínkami nejsou dotčeny podmínky, které budou případně uloženy zemím AKT podléhajícím omezujícím podmínkám pro poskytování půjček v rámci iniciativy pro silně zadlužené chudé země nebo jiného mezinárodně dohodnutého rámce udržitelného zadlužení. Když tedy tyto rámce budou vyžadovat snížení úrokové sazby půjčky o více než 3 %, což umožňují články 2 a 4 této kapitoly, banka se vynasnaží snížit průměrnou cenu finančních prostředků cestou vhodného spolufinancování ze strany dalších dárců. Pokud by toto nebylo považováno za možné, může být úroková sazba bankovní půjčky snížena o takovou částku, která odpovídá úrovni vyplývající z iniciativy pro silně zadlužené chudé země nebo z jiného mezinárodně dohodnutého rámce udržitelnosti zadlužení.

▼B*Článek 2***Prostředky investiční facility**

1. Prostředky investiční facility lze mimo jiné použít pro:

a) poskytování rizikového kapitálu ve formě:

- i) kapitálové účasti v podnicích AKT včetně finančních institucí,
- ii) kvazikapitálové pomoci podnikům AKT včetně finančních institucí a
- iii) záruk a jiných podpor úvěrů, které mohou být použity pro krytí politických a jiných rizik souvisejících s investicemi, pro zahraniční i místní investory nebo půjčovatele;

b) poskytování běžných půjček.

▼ B

2. Kapitálová účast se obvykle týká nekontrolního menšinového podílu a bude odměňována na základě výsledků dotyčného projektu.

3. Kvazikapitálová pomoc může zahrnovat zálohy akcionářů, konvertibilní dluhopisy, podmíněné, podřízené a účastnické půjčky a podobné formy pomoci. Tato pomoc může zahrnovat zejména:

a) podmíněné půjčky, jejichž služba a/nebo trvání jsou spojeny s plněním určitých podmínek ohledně výsledků projektu; ve specifickém případě podmíněných půjček na předinvestiční studie nebo jinou projektovou technickou pomoc lze službu prominout, pokud k investici nedojde;

b) účastnické půjčky, jejichž služba a/nebo trvání jsou spojeny s finanční návratností projektu a

c) podřízené půjčky, které se splácejí až po uspokojení ostatních pohledávek.

4. Odměna za každou operaci se určí při poskytnutí půjčky. Nicméně:

a) v případě podmíněných nebo účastnických půjček odměna obvykle zahrnuje pevnou úrokovou sazbu nepřesahující 3 % a proměnnou složku vázanou na výsledky projektu a

b) v případě podřízených půjček je úroková sazba vázána na trh.

5. Záruky se oceňují tak, aby odrážely pojištěná rizika a zvláštní vlastnosti operace.

6. Úroková sazba běžných půjček zahrnuje referenční sazbu, kterou banka používá pro srovnatelné půjčky se stejnými podmínkami pro lhůty odkladu a splátek, a z přírážky, kterou banka určí.

▼ M10

7. Běžné půjčky v zemích, na které se nevztahují omezující podmínky pro poskytování půjček v rámci iniciativy pro silně zadlužené chudé země nebo jiného mezinárodně dohodnutého rámce udržitelného zadlužení, lze poskytovat za zvýhodněných podmínek v těchto případech:

a) na projekty infrastruktury, které jsou nutnou podmínkou rozvoje soukromého sektoru v nejméně rozvinutých zemích nebo v zemích, v nichž došlo ke konfliktu nebo k přírodní pohromě. V těchto případech se úroková sazba půjčky sníží až o 3 %;

b) u projektů, které zahrnují restrukturalizační operace v rámci privatizace nebo u projektů s podstatným a jasně prokazatelným sociálním nebo environmentálním přínosem. V těchto případech lze půjčky poskytovat s úrokovou subvencí, o jejíž výši a formě se rozhodne s ohledem na konkrétní charakteristiky projektu. Úroková subvence však nepřesáhne 3 %.

Konečná úroková sazba půjček podle písmene a) nebo b) nebude nikdy nižší než 50 % referenční sazby.

8. Finanční prostředky, jež mají být poskytnuty pro tato zvýhodnění, budou poskytnuty z přidělu úrokových subvencí vymezeného v příloze Ib odst. 2 písm. c) této dohody.

▼ M11

9. Úrokové subvence je možné kapitalizovat nebo použít ve formě grantů. Až 15 % rozpočtu pro úrokové subvence lze použít na podporu projektové technické pomoci v zemích AKT.

▼ B*Článek 3***Operace investiční facility****▼ M4**

1. Investiční nástroj působí ve všech hospodářských odvětvích a podporuje investice soukromých subjektů a obchodně provozovaných veřejných subjektů, včetně hospodářské a technologické infrastruktury vytvářející výnosy, která je nezbytná pro soukromý sektor. Nástroj:

- a) je řízen jako revolvingový fond a jeho cílem je být finančně udržitelný. Jeho operace jsou založeny na tržních podmínkách a nenarušují místní trhy a nevytvářejí soukromé zdroje financování;
- b) podporuje finanční odvětví AKT a působí jako katalyzátor povzbuzováním mobilizace dlouhodobých místních zdrojů a lákáním soukromých investorů a půjčovateli do projektů ve státech AKT;
- c) nese část rizika projektů, které financuje, přičemž jeho finanční udržitelnost je zajištěna prostřednictvím portfolia jako celku a nikoliv prostřednictvím jednotlivých intervencí a
- d) usiluje o směřování prostředků přes celostátní a regionální instituce a programy AKT, které podporují rozvoj malých a středních podniků.

1a. Banka bude za náklady vzniklé při řízení investičního nástroje odměňována. První dva roky po vstupu druhého finančního protokolu v platnost bude tato odměna činit nejvýše 2 % ročně z celkového počátečního vkladu investičního nástroje. Poté bude odměna banky zahrnovat pevnou složku 0,5 % ročně z počátečního vkladu a proměnlivou složku nejvýše 1,5 % ročně z portfolia investičního nástroje, které je investováno do projektů v zemích AKT. Odměna bude financována z investičního nástroje.

▼ B

2. Po uplynutí doby platnosti finančního protokolu a za neexistence specifického rozhodnutí Rady ministrů se kumulativní čisté zpětné toky do investiční facility převedou do dalšího protokolu.

*Článek 4***Půjčky z vlastních prostředků banky**

1. Banka:

- a) prostřednictvím prostředků, které spravuje, přispívá k hospodářskému a průmyslovému rozvoji států AKT na vnitrostátním a regionálním základě; a za tímto účelem přednostně financuje výrobní projekty a programy nebo jiné investice zaměřené na podporu soukromého sektoru ve všech hospodářských odvětvích;

▼ B

- b) buduje vazby úzké spolupráce s vnitrostátními a regionálními rozvojovými bankami a s bankovními a finančními institucemi států AKT a EU a
- c) za konzultací s dotyčným státem AKT v nutných případech přizpůsobuje režimy a postupy provádění rozvojové finanční spolupráce podle této dohody s cílem vzít v úvahu povahu projektů a programů a jednat v souladu s cíli této dohody v rámci postupů uvedených v jejích stanovách.

▼ M10

2. Půjčky z vlastních prostředků banky se poskytují za těchto podmínek:
 - a) referenční úroková sazba je sazba, kterou banka používá pro půjčku se stejnými podmínkami ohledně měny a s lhůtou splatnosti v den podpisu smlouvy nebo v den čerpání;
 - b) avšak v případě zemí, na které se nevztahují omezující podmínky pro poskytování půjček v rámci iniciativy pro silně zadlužené chudé země nebo jiného mezinárodně dohodnutého rámce udržitelného zadlužení:
 - i) projekty ve veřejném sektoru jsou v zásadě způsobilé pro úrokovou subvenci ve výši až 3 %,
 - ii) projekty v soukromém sektoru, které spadají do kategorií uvedených v čl. 2 odst. 7 písm. b), jsou způsobilé pro úrokové subvence za podmínek uvedených v čl. 2 odst. 7 písm. b).

Konečná úroková sazba nebude nikdy nižší než 50 % referenční sazby;

- c) doba splatnosti půjčky, kterou banka poskytne ze svých vlastních prostředků, se určuje na základě hospodářských a finančních vlastností projektu. Tyto půjčky obvykle obsahují lhůtu odkladu, stanovenou s odkazem na dobu výstavby projektu.

▼ B

3. Pro investice financované bankou z vlastních prostředků ve společnostech veřejného sektoru mohou být od dotyčného státu AKT požadovány zvláštní záruky nebo závazky související s projektem.

*Článek 5***Podmínky rizika směnných kurzů**

S cílem minimalizovat vlivy výkyvů směnných kurzů se problémy rizika směnných kurzů řeší takto:

- a) v případě kapitálové účasti, která má posílit vlastní zdroje podniku, nese obecně riziko směnných kurzů investiční facilitata;
- ▼ M4
b) v případě běžných půjček a financování rizikovým kapitálem pro malé a střední podniky sdílí kurzové riziko zpravidla Společenství na jedné straně a ostatní zúčastněné strany na straně druhé. V průměru by se kurzové riziko mělo sdílet rovnoměrně a;

▼ B

- c) pokud je to proveditelné a přiměřené, zejména v zemích, jímž je vlastní makroekonomická a finanční stabilita, facilitata usiluje poskytovat půjčky v místních měnách AKT, a tím fakticky přebírá riziko směnných kurzů.

▼B*Článek 6***Podmínky převodu deviz**

Dotyčné státy AKT u operací dle této dohody a u operací, které písemně schválily v rámci této dohody:

- a) poskytnou osvobození od veškerých vnitrostátních nebo místních cel, daňových poplatků z úroků, provizí a amortizace splatných půjček v souladu s právem dotyčného státu nebo států AKT;
- b) dají příjemcům k dispozici měnu nutnou k platbě úroků, provize a amortizace splatných půjček, pokud jde o podmínky financování zakázek poskytovaných pro provádění projektů a programů na svých územích a
- c) dají bance k dispozici cizí měnu nutnou k převodu všech částek přijatých bankou v národní měně při směnném kurzu platném mezi eurem nebo jinými převodními měnami a národní měnou k datu převodu. Tyto částky zahrnují všechny formy odměny, jakou jsou mimo jiné úroky, dividendy, provize a poplatky, stejně jako amortizace půjček a příjmy z prodeje splatných akcií, pokud jde o financování zakázek poskytovaných pro provádění projektů a programů na svých územích.

▼M4*Článek 6a***Výroční zpráva o investičním nástroji**

Zástupci členských států EU odpovědní za investiční nástroj, zástupci států AKT a rovněž Evropská investiční banka, Evropská komise, sekretariát Rady EU a sekretariát AKT se každoročně scházejí za účelem projednání operací investičního nástroje, jeho činnosti a s ním spojených otázek politiky.

*Článek 6b***Přezkum činnosti investičního nástroje**

Celková činnost investičního nástroje podléhá v polovině a na konci doby trvání finančního protokolu společnému přezkumu. Tento přezkum může zahrnovat doporučení, jak zlepšit provádění nástroje.

▼B**KAPITOLA 2****ZVLÁŠTNÍ OPERACE***Článek 7*

1. Z přidělených grantů spolupráce podporuje:
 - a) levné bydlení v zájmu podpory dlouhodobého rozvoje odvětví bydlení, včetně sekundárních hypotéčních facilit;
 - b) mikrofinancování na podporu MSP a mikropodniků a

▼ B

- c) budování kapacit pro posílení a usnadnění efektivní účasti soukromého sektoru na sociálním a hospodářském rozvoji.

2. Rada ministrů AKT-ES po podpisu této dohody a na návrh Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES rozhodne o opatřeních a výši prostředků přidělených z obálky dlouhodobého rozvoje pro dosažení těchto cílů.

KAPITOLA 3

FINANCOVÁNÍ U KRÁTKODOBÝCH VÝKYVŮ PŘÍJMŮ Z VÝVOZU

Článek 8

1. Strany uznávají, že ztráty příjmů z vývozu vzniklé v důsledku krátkodobých výkyvů mohou ohrozit požadavky rozvojového financování a provádění makroekonomických a odvětvových politik. Stupeň závislosti ekonomiky státu AKT na vývozu zboží a zejména zemědělských produktů a produktů těžebního průmyslu je proto kritériem přidělování prostředků dlouhodobého rozvoje.

2. S cílem zmírnit nepříznivé důsledky nestability příjmů z vývozu a ochránit rozvojový program ohrožený poklesem příjmů je možné mobilizovat dodatečnou finanční podporu z programovatelných prostředků pro dlouhodobý rozvoj země na základě článků 9 a 10.

*Článek 9***▼ M7****Kritéria způsobilosti**

1. Způsobilost pro dodatečné prostředky zakládá:

— desetiprocentní (dvoupocentní u nejméně rozvinutých, vnitrozemských a ostrovních zemí a zemí, v nichž došlo ke konfliktu nebo přírodní pohromě) ztráta příjmů z vývozu zboží ve srovnání s aritmetickým průměrem příjmů za čtyři roky předcházející roku žádosti, s vyloučením krajní hodnoty, nebo

— desetiprocentní (dvoupocentní u nejméně rozvinutých, vnitrozemských a ostrovních zemí a zemí, v nichž došlo ke konfliktu nebo přírodní pohromě) ztráta příjmů z vývozu všech zemědělských produktů nebo produktů těžebního průmyslu ve srovnání s aritmetickým průměrem příjmů za čtyři roky předcházející roku žádosti, s vyloučením krajní hodnoty, u zemí, kde příjmy z vývozu zemědělských produktů nebo produktů těžebního průmyslu představují více než 40 % celkových příjmů z vývozu zboží, nebo

— desetiprocentní (dvoupocentní u nejméně rozvinutých, vnitrozemských a ostrovních zemí a zemí, v nichž došlo ke konfliktu nebo přírodní pohromě) ztráta příjmů z vývozu všech zemědělských produktů nebo produktů těžebního průmyslu ve srovnání s aritmetickým průměrem příjmů za čtyři roky předcházející roku žádosti, s vyloučením krajní hodnoty, u zemí, kde příjmy z vývozu zemědělských produktů nebo produktů těžebního průmyslu představují 20 % až 40 % celkových příjmů z vývozu zboží, jestliže tyto celkové příjmy nerostou více, než je úměrné dopadu ztráty příjmů z vývozu zemědělských produktů nebo produktů těžebního průmyslu na celkový vývoz.

▼ M7

2. Aby vzniklo oprávnění k dodatečné podpoře, musí ztráta příjmů z vývozu vymezená v odstavci 1 dosáhnout nejméně 0,5 % HDP. Oprávnění k dodatečné podpoře je omezeno na tři po sobě následující roky.

3. Dodatečné prostředky se objeví v účtech veřejných financí dotyčné země. Používají se v souladu s pravidly a metodami programování včetně specifických ustanovení v příloze IV o prováděcích a řídicích postupech na základě dohod předem uzavřených mezi Společenstvím a dotyčným státem AKT v roce následujícím po roce podání žádosti. Po dohodě obou stran mohou být prostředky využity k financování programů zahrnutých do vnitrostátního rozpočtu. Část dodatečných prostředků však může být také vyčleněna pro specifická odvětví, zejména na rozvoj tržních pojistných programů určených na ochranu proti výkyvům příjmů z vývozu.

Článek 9a

1. Částka dodatečné finanční podpory se rovná ztrátě příjmů z vývozu vynásobené aritmetickým průměrem podílu „vládní příjmy/hrubý domácí produkt“ za poslední čtyři roky předcházející roku žádosti s tím, že se vyloučí krajní hodnota a výše tohoto podílu se omezí maximálně na 25 %.

2. Analýzu údajů poskytnutých státy AKT za účelem stanovení způsobilosti a dodatečné finanční podpory vymezené v článku 9 provede Komise v místní měně a s úpravou o míru inflace. Komise následně potenciální částku dodatečné finanční podpory převede v souladu se svými postupy na eura.

3. V rámci finančního krytí přiděleného na financování vnitrostátních orientačních programů Komise každoročně stanoví krytí na podporu v případě krátkodobých výkyvů příjmů z vývozu, která bude zahrnovat všechny země AKT. V případě, že celková částka finančních podpor vypočítaná na základě kritérií vymezených v článku 9 překročí částku, která je k dispozici v rámci tohoto krytí, rozdělí se prostředky pro jednotlivé státy úměrně potenciální výši dodatečné finanční podpory každého státu AKT vyčíslené v eurech.

▼ B*Článek 10***Zálohy****▼ M7**

Součástí systému přidělování dodatečných prostředků jsou zálohy, jejichž účelem je zmírnit problémy vyplývající ze zpoždění při získávání konsolidovaných obchodních statistik a zajistit, aby příslušné prostředky mohly být zahrnuty do rozpočtu nejpozději ve druhém roce následujícím po roce podání žádosti. Zálohu mohou obdržet pouze státy, v nichž lze finanční podporu z nástroje FLEX poskytnout prostřednictvím obecné rozpočtové podpory. Zálohy lze mobilizovat na základě prozatímních vývozních statistik vypracovaných vládou a předložených Komisi. Nejvyšší záloha činí 100 % odhadované částky dodatečné finanční podpory pro rok podání žádosti. Takto mobilizované částky se upraví na základě konečných konsolidovaných vývozních statistik. Tyto statistiky je nutno předložit nejpozději do 31. prosince druhého roku následujícího po roce podání žádosti.

▼B*Článek 11*

Ustanovení v této kapitole podléhají přezkoumání nejpozději po dvou letech a následně na žádost kterékoli ze stran.

KAPITOLA 4

OSTATNÍ USTANOVENÍ

*Článek 12***Běžné platby a pohyb kapitálu**

1. Aniž je dotčen odstavec 3 níže, zavazují se strany, že na žádné platby ve volně směnitelné měně na běžném účtu platební bilance mezi rezidenty Společenství a státy AKT neuvalí žádná omezení.

2. Ohledně transakcí na kapitálovém účtu platební bilance se strany zavazují neuvalit žádná omezení na volný pohyb kapitálu souvisejícího s přímými investicemi prováděnými ve společnostech založených v souladu s právními předpisy hostitelské země, na investice prováděné v souladu s touto dohodou, a na likvidaci či repatriaci těchto investic a veškerých z nich plynoucích zisků.

3. Pokud se jeden nebo více států AKT nebo jeden nebo více členských států Společenství ocitne ve vážných obtížích ohledně platební bilance nebo mu takové obtíže hrozí, může stát AKT, členský stát nebo Společenství v souladu s podmínkami stanovenými v rámci GATT, GATS a článku VIII a XIV stanov Mezinárodního měnového fondu přijmout omezení běžných transakcí, která budou mít časově omezenou platnost a nepřekročí rámec toho, co je nezbytné k nápravě stavu platební bilance. Strana přijímající tato opatření okamžitě informuje ostatní strany a co nejdříve jim předloží harmonogram odstranění dotyčných opatření.

*Článek 13***Kvalifikace a zacházení s podnikatelskými subjekty**

Pokud jde o opatření, která lze použít v záležitostech usazování a poskytování služeb, budou státy AKT na jedné straně a členské státy na straně druhé zacházet se státními příslušníky a společnostmi nebo podniky států AKT, a se státními příslušníky a společnostmi nebo podniky členských států, v uvedeném pořadí, na základě nediskriminace. Pokud však u určité činnosti není stát AKT či členský stát schopen takové zacházení poskytnout, není tento stát AKT či členský stát povinen pro tuto činnost takové zacházení státním příslušníkům a společnostem nebo podnikům dotyčného státu poskytovat.

*Článek 14***Definice „společností a podniků“**

1. Pro účely této dohody se pojmem „společností nebo podniků členského státu nebo státu AKT“ rozumějí společnosti nebo podniky založené podle občanského nebo obchodního práva, včetně kapitálových společností veřejných či jiných, družstev a ostatních právnických osob a osobních společností, podléhajících právu veřejnému nebo soukromému, kromě těch, které jsou neziskové, zřízené v souladu s právními předpisy členského státu nebo státu AKT a jejichž sídlo, správní ústředí nebo hlavní místo podnikání se nachází v členském státě nebo státě AKT.

▼B

2. Společnost nebo podnik, která má v členském státě nebo státě AKT pouze své sídlo, však musí být zapojena do činnosti, která má efektivní a trvalou vazbu na ekonomiku tohoto členského státu nebo státu AKT.

KAPITOLA 5

DOHODY O OCHRANĚ INVESTIC*Článek 15*

1. Při provádění ustanovení článku 78 této dohody strany berou v úvahu tyto zásady:

- a) smluvní stát může v oprávněných případech žádat o sjednání dohody o podpoře a ochraně investic s jiným smluvním státem;
- b) státy, jež jsou stranami takových dohod, neuplatňují ve vztahu ke třetím zemím při zahajování jednání o uzavření, používání a výkladu dvoustranných nebo mnohostranných dohod o podpoře a ochraně investic žádnou diskriminaci mezi smluvními státy, jež jsou stranami této dohody, nebo vůči sobě navzájem;
- c) smluvní státy mají právo žádat o změnu nebo přizpůsobení nediskriminačního zacházení uvedeného výše, pokud to vyžadují mezinárodní závazky nebo změněné okolnosti;
- d) používání výše uvedených zásad nemá za cíl a nemůže ve skutečnosti způsobit porušení svrchovanosti kterékoli ze stran této dohody; a
- e) s ohledem na výše uvedená ustanovení se v uvedené dohodě uvede vztah mezi datem vstupu jakékoli sjednané dohody v platnost, ustanoveními pro řešení sporů a datem dotýčných investic. Smluvní strany potvrzují, že zpětná platnost se nepoužije jako obecná zásada, pokud smluvní státy nestanoví jinak.

2. S cílem usnadnit sjednávání dvoustranných dohod o podpoře a ochraně investic se smluvní strany dohodly prostudovat hlavní ustanovení vzorové dohody o ochraně. Studie, jež vychází z ustanovení stávajících dvoustranných dohod mezi smluvními státy, věnuje zvláštní pozornost těmto problémům:

- a) právní záruky pro zajištění rovného a spravedlivého zacházení se zahraničními investory a jejich ochrany;
- b) doložka nejvíce zvýhodněného investora;
- c) ochrana v případě vyvlastnění a znárodnění;
- d) převod kapitálu a zisku a
- e) mezinárodní rozhodčí řízení v případě sporů mezi investorem a hostitelským státem.

3. Strany se dohodly prostudovat schopnost systémů záruk poskytnout pozitivní odpověď na specifické potřeby malých a středních podniků ohledně pojištění svých investic ve státech AKT. Výše uvedené studie budou zahájeny co nejdříve po podpisu dohody. Výsledek těchto studií bude po dokončení předložen Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES ke zvážení a podniknutí příslušných kroků.

▼ B*PŘÍLOHA III***▼ M14****INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA****▼ B***Článek 1***▼ M14**

Spolupráce podporuje institucionální mechanismus, který podporuje zemědělství a rozvoj venkova. V této souvislosti spolupráce napomůže posilovat úlohu Technického střediska pro spolupráci v oblasti zemědělství a venkova (CTA) při rozvoji institucionální kapacity AKT, zejména řízení informací, s cílem zlepšit přístup k technologiím pro vyšší produktivitu zemědělství, uvádění na trh, bezpečnost potravin a rozvoj venkova.

▼ M10*Článek ► M14 2 ◀***CTA**

1. Úkolem CTA je posilovat politický a institucionální rozvoj kapacit a informací a komunikaci řídicích kapacit zemědělských organizací a organizací pro rozvoj venkova v AKT. Těmto organizacím pomáhá při sestavování a provádění politik a programů pro snížení chudoby, podporu udržitelného zajištění potravin, ochranu přírodních zdrojů a tím i přispívá k samostatnosti v rozvoji zemědělství a venkova v AKT.

2. CTA:

a) v zájmu podpory rozvoje zemědělství a venkova rozvíjí a poskytuje informační služby a zajišťuje lepší přístup k výzkumu, školení a inovacím v oblasti rozvoje zemědělství a venkova a

b) rozvíjí a posiluje kapacity AKT za účelem:

i) zlepšení sestavování a řízení politik a strategií pro rozvoj zemědělství a venkova na vnitrostátní a regionální úrovni včetně lepších prostředků pro sběr dat, průzkum politiky, analýzy a formulace,

ii) zlepšení řízení informací a komunikace, zejména v rámci vnitrostátní zemědělské strategie,

iii) podpory účinného vnitroinstitucionálního řízení informací a komunikace (ICM) pro sledování výsledků, jakož i konsorcií s regionálními a mezinárodními partnery,

iv) podpory decentralizované ICM na místní a státní úrovni,

v) posilování iniciativ prostřednictvím regionální spolupráce a

vi) vývoje přístupů pro hodnocení dopadu politiky na rozvoj zemědělství a venkova.

▼ M10

3. Středisko podporuje regionální iniciativy a sítě a postupně sdílí programy rozvoje kapacit s příslušnými organizacemi AKT. Za tímto účelem středisko podporuje decentralizované regionální informační sítě. Tyto sítě jsou budovány postupně a účinně.

4. Provádějí se pravidelná hodnocení činností CTA.

5. Orgánem dohledu nad střediskem je Výbor velvyslanců. Po podpisu této dohody výbor:

a) vypracovává statut střediska;

b) jmenuje členy výkonné rady;

c) na návrh výkonné rady jmenuje vedení střediska; a

d) kontroluje celkovou strategii střediska a dohlíží na práci výkonné rady.

6. Na základě statutu střediska výkonná rada:

a) vypracovává finanční předpisy, služební řád a pravidla fungování střediska;

b) dohlíží na práci střediska;

c) schvaluje program a rozpočet střediska;

d) předkládá orgánu dohledu pravidelné zprávy a hodnocení;

e) vykonává všechny další činnosti, jež jí statut střediska určí.

7. Rozpočet střediska je financován v souladu s pravidly stanovenými v této dohodě pro spolupráci při financování rozvoje.

▼B*PŘÍLOHA IV***PROVÁDĚCÍ A ŘÍDÍCÍ POSTUPY****KAPITOLA 1****PROGRAMOVÁNÍ (VNITROSTÁTNÍ)****▼M10***Článek 1*

Operace financované z grantů v rámci této dohody se programují na začátku období pokrytého víceletým finančním rámcem spolupráce.

Programování je založeno na zásadách vlastnictví, sbližování, koordinaci a harmonizaci dárců, řízení pomoci zaměřeného na výsledky a vzájemné odpovědnosti.

Programováním se pro tento účel rozumí:

- a) příprava a rozvoj strategických dokumentů na úrovni země, regionu nebo v rámci AKT, založených na jejich vlastních střednědobých rozvojových cílech a strategii země a zohledňující zásady společného programování a dělby práce mezi dárci, což je pokud možno proces vedený partnerskou zemí či regionem;
- b) jasné uvedení indikativního programovatelného finančního přidělu, který může spolupráce na úrovni země, regionu nebo v rámci AKT využívat během období pokrytého víceletým finančním rámcem spolupráce podle této dohody, stejně jako jakýchkoli dalších důležitých informací, včetně případné rezervy na pokrytí nepředvídaných potřeb, ze strany Společenství;
- c) příprava a přijetí indikativního programu pro uplatňování strategických dokumentů, zohledňující závazky jiných dárců a především členských států EU a
- d) proces přezkoumání zahrnující strategické dokumenty, indikativní program a objem prostředků přidělených programu.

*Článek 2***Strategické dokumenty pro jednotlivé země**

Strategické dokumenty pro jednotlivé země (CSP) vypracovává dotyčný stát AKT a EU. Zakládají se na předchozích konzultacích s širokým spektrem účastníků včetně nestátních subjektů, místních orgánů a tam, kde je to vhodné, parlamentů států AKT, přičemž se vychází ze získaných zkušeností a osvědčených postupů. Každý CSP je přizpůsoben potřebám a odpovídá na konkrétní situaci každého státu AKT. CSS je nástrojem pro stanovení prioritních činností a pro budování místního vlastnictví programů spolupráce. Zaznamenávají se jakékoli odchylky vlastní analýzy dané země a analýzy Společenství. CSP zahrnuje tyto standardní prvky:

- a) analýzu politického, hospodářského, společenského a environmentálního kontextu země, omezení, kapacit a výhledů včetně hodnocení základních potřeb, například příjmu na obyvatele, počtu obyvatel a sociálních ukazatelů a zranitelnosti;
- b) podrobný nástin střednědobé rozvojové strategie země, jasně definované priority a očekávané požadavky na financování;

▼ **M10**

- c) nástin příslušných plánů a akcí ostatních dárců působících v zemi, zejména včetně dárců z členských států EU, kteří vystupují jako dvoustranní dárci;
- d) strategie reakce, upřesňující konkrétní přínos, který může EU poskytnout. Tyto strategie v možné míře umožňují komplementaritu s operacemi, které financuje samotný stát AKT a jiní dárci působící v zemi, a
- e) vymezení nejvhodnějších podpůrných a prováděcích mechanismů, jež se uplatňují při provádění uvedených strategií.

*Článek 3***Přidělování prostředků**

1. Orientační přidělování prostředků zemím AKT vychází ze standardních, objektivních a transparentních potřeb a kritérií výkonnosti. V této souvislosti:

- a) se hodnotí potřeby na základě kritérií příjmu na obyvatele, počtu obyvatel, sociálních ukazatelů, úrovně zadluženosti a zranitelnosti vnějšími otřesy. Nejméně rozvinutým státům AKT je poskytováno zvláštní zacházení a přihlíží se ke zranitelnosti ostrovních a vnitrozemských států. Navíc se přihlíží ke konkrétním obtížím zemí čelících následkům konfliktů a přírodních katastrof a
- b) výsledky se posuzují na základě kritérií týkajících se správy věcí veřejných, pokroku při provádění institucionálních reforem, výsledků země při využívání prostředků, efektivního provádění aktuálních operací, zmírňování nebo snižování chudoby, pokroku při plnění rozvojových cílů tisíciletí, opatření pro udržitelný rozvoj a výsledků makroekonomické a odvětvové politiky.

2. Přidělené prostředky zahrnují:

- a) programovatelný příděl pokrývající makroekonomickou podporu, odvětvové politiky, programy a projekty podporující ústřední nebo vedlejší oblasti pomoci Společenství. Tento programovatelný příděl usnadňuje dlouhodobé programování pomoci Společenství pro dotyčnou zemi. Tyto příděly jsou spolu s dalšími možnými prostředky Společenství základem přípravy indikativního programu pro dotyčnou zemi a
- b) příděl pro krytí nepředvídaných potřeb, jež se uvádějí v člancích 66, 68, 72, 72a a 73 této dohody, dostupný za podmínek stanovených v těchto člancích, v případech, kdy tato pomoc nemůže být financována z rozpočtu EU.

3. Na základě rezervy na pokrytí nepředvídaných potřeb budou poskytnuty další prostředky pro země, které z důvodu mimořádných okolností nemají přístup k obvyklým programovatelným prostředkům.

4. Aniž je dotčeno ustanovení čl. 5 odst. 7 této přílohy o přezkumech, může Společenství s ohledem na nové potřeby či mimořádné plnění zvýšit množství programovatelných prostředků přidělených dané zemi nebo příděl pro krytí jejich nepředvídaných potřeb:

- a) nové potřeby mohou být důsledkem mimořádných okolností, jako jsou krize nebo situace následujících po krizi, či nepředvídaných potřeb podle odst. 2 písm. b);

▼ M10

- b) mimořádné plnění znamená situaci (v době mimo přezkumy regionálních indikativních programů v polovině a na konci období), kdy jsou programovatelné prostředky přidělené dané zemi plně vázány a díky účinnému potlačování chudoby a fungující finanční správě mohou být přijaty dodatečné prostředky z vnitrostátního indikativního programu.

▼ B*Článek 4***Příprava a přijetí orientačního programu****▼ M10**

1. Po obdržení výše uvedených informací každý stát AKT vypracuje a předloží Společenství návrh indikativního programu na základě svých rozvojových cílů a priorit vyjádřených v CSP a v souladu s nimi. Návrh indikativního programu obsahuje:

- a) obecnou rozpočtovou podporu nebo omezený počet ústředních odvětví nebo oblastí, na které by se podpora měla soustředit;
- b) nejvhodnější opatření a operace pro dosažení cílů v jednom či více ústředních odvětví nebo oblastí;
- c) prostředky případně vyhrazené pro omezený počet programů a projektů mimo ústřední odvětví či oblasti nebo širší nástin takových činností a dále objem prostředků, které se mají pro každý z těchto prvků použít;
- d) druhy nestátních subjektů způsobilých pro financování v souladu s kritérii stanovenými Radou ministrů, prostředky přidělené nestátním subjektům a druhy podporovaných činností, jež musí být neziskové povahy;
- e) návrhy možné účasti v regionálních programech a projektech a
- f) případnou rezervu na pojištění proti možným nárokům a na pokrytí zvýšení nákladů a nepředvídaných potřeb.

2. Návrh indikativního programu obsahuje, podle potřeby prostředky vyhrazené na posílení lidské, materiálové a institucionální kapacity AKT pro přípravu a provádění vnitrostátních indikativních programů a možnou účast v programech a projektech financovaných z regionálních indikativních programů a pro zlepšení řízení projektového cyklu veřejných investic států AKT.

3. Návrh indikativního programu je předmětem výměny stanovisek mezi dotyčným státem AKT a Společenstvím. Indikativní program se přijímá společnou dohodou mezi Komisí – jménem Společenství – a dotyčným státem AKT. Po přijetí je závazný pro Společenství i pro daný stát. Tento indikativní program je přílohou CSP a dále obsahuje:

- a) vymezení specifických a jasně určených operací, zvláště těch, které lze provést před následujícím přezkumem;
- b) orientační harmonogram provádění a přezkumu indikativního programu včetně závazků a výplat prostředků a
- c) kritéria pro přezkumy, zaměřená na výsledky.

▼ M10

4. Společenství a daný stát AKT přijmou veškerá nezbytná opatření s cílem zajistit dokončení programovacího procesu v nejkratší možné době a, kromě výjimečných okolností, do dvanácti měsíců od přijetí víceletého finančního rámce spolupráce. V tomto kontextu musí být příprava CSP a indikativního programu součástí soustavného procesu vedoucího k přijetí jediného dokumentu.

▼ M4

5. Pokud stát AKT čelí krizové situaci způsobené válkou či jiným konfliktem nebo mimořádnými okolnostmi se srovnatelnými důsledky a tato krizová situace znemožňuje vnitrostátní schvalující osobě plnit své povinnosti, může Komise sama spravovat zdroje přidělené tomuto státu v souladu s článkem 3 a použít je pro zvláštní podporu. Zvláštní podpora se může týkat politik budování míru, řízení a řešení konfliktů, podpory po skončení konfliktu, včetně budování institucí, a činností hospodářského a sociálního rozvoje, a to se zvláštním ohledem na potřeby nejzranitelnějších skupin obyvatelstva. Komise a dotýčný stát AKT se vrátí k běžnému provádění a řídicím postupům, jakmile budou příslušné orgány znovu schopny spolupráci řídit.

▼ B*Článek 5***Přezkumný proces**

1. Finanční spolupráce mezi státem AKT a Společenstvím je dostatečně pružná, aby zajistila trvalý soulad operací s cíli této dohody a aby brala v úvahu veškeré změny, ke kterým dojde v hospodářské situaci, prioritách a cílech dotýčného státu AKT. V tomto kontextu vnitrostátní schvalující osoba a ►**M4** Komise ◀:

- a) každoročně provedou operační přezkum orientačního programu a
- b) provedou přezkum CSS a orientačního programu v polovině a na konci období v kontextu aktuálních potřeb a výsledků.

▼ M10

2. Jak se uvádí v čl. 3 odst. 4, za výjimečných okolností lze na žádost kterékoli strany s ohledem na nové potřeby či mimořádné plnění provést přezkum *ad hoc*.

▼ B

- 3. Vnitrostátní schvalující osoba a ►**M4** Komise ◀:
 - a) podniknou veškerá nezbytná opatření s cílem zajistit dodržování ustanovení orientačního programu, včetně dodržení harmonogramu závazků a výplat dohodnutý v době programování a
 - b) určí veškeré příčiny zpoždění při provádění a navrhnou vhodná opatření k nápravě situace.

▼ M10

4. Roční operativní přezkum, přezkum v polovině období a na konci období indikativního programu zahrnuje společně zhodnocení provádění programu a bere v úvahu výsledky příslušných sledování a hodnocení. Tyto přezkumy se provádějí místně a vnitrostátní schvalující osoba a Komise je dokončí po konzultaci s příslušnými účastníky včetně nestátních subjektů, místních orgánů a případně parlamentů států AKT. Přezkumy zahrnují zejména zhodnocení:

▼ B

- a) výsledků dosažených v ústředním odvětví (odvětvích), měřených vůči určeným cílům a ukazatelům dopadu a závazkům odvětvové politiky;

▼ M4

- b) programů a projektů mimo ústřední odvětví;

▼ B

- c) využití prostředků vyčleněných pro nestátní aktéry;
- d) efektivnosti provádění aktuálních operací a rozsahu, v jakém byl dodržen harmonogram závazků a výplat a
- e) rozšíření programovací perspektivy na další roky.

▼ M10

5. Komise předkládá Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci jednou ročně souhrnnou zprávu o závěrech výročního operačního přezkumu. Výbor zprávu prošetří v souladu se svými úkoly a pravomocemi podle této dohody.

6. Na základě výročních operačních přezkumů mohou vnitrostátní schvalující osoba a Komise při přezkumech v polovině a na konci období přezkoumat a přizpůsobit CSP:

- a) pokud operační přezkumy uvádějí specifické problémy, nebo
- b) na základě změny podmínek v některém státě AKT.

O změně CSP se může rovněž rozhodnout na základě procesu přezkumu *ad hoc* podle odstavce 2.

Přezkum na konci období může rovněž zahrnovat přizpůsobení v zájmu víceletého finančního rámce spolupráce, a to u přidělování prostředků i příprav na další program.

7. Po dokončení přezkumů v polovině a na konci období může Komise jménem Společenství zvýšit či snížit objem přidělených prostředků pro některou zemi podle aktuálních potřeb a výsledků daného státu AKT.

Na základě přezkumu *ad hoc* podle odstavce 2 může Komise jménem Společenství také zvýšit objem přidělených prostředků s ohledem na nové potřeby či mimořádné plnění dotyčného státu AKT, jak se uvádí v čl. 3 odst. 4.

▼ B

KAPITOLA 2

PROGRAMOVÁNÍ A PŘÍPRAVA (REGIONÁLNÍ)

Článek 6

▼ M10

Rozsah

▼ M4

1. Regionální spolupráce zahrnuje operace, ze kterých mají prospěch a kterých se účastní:
 - a) dva nebo více nebo všechny státy AKT, jakož i rozvojové země, které nejsou státy AKT a účastní se těchto operací a/nebo
 - b) regionální orgán, jehož členy jsou alespoň dva státy AKT, včetně orgánů, jejichž členy jsou i země, které nejsou státy AKT.

▼B

2. Regionální spolupráce může rovněž zahrnovat zámořské země a území a nejvzdálenější regiony. Prostředky, které umožní účast těchto území, jsou poskytovány nad rámec prostředků přidělených pro státy AKT podle této dohody.

▼M10

3. Žádost o financování regionálních programů předkládá:

- a) regionální subjekt nebo organizace s náležitým mandátem nebo
- b) subregionální subjekt, organizace nebo stát AKT v dotyčném regionu s náležitým mandátem během etapy programování za předpokladu, že daná operace byla uvedena v regionálním indikativním programu.

4. Účast rozvojových zemí, které nepatří mezi státy AKT, v regionálních programech se plánuje jen v tomto rozsahu:

- a) těžiště projektů a programů podporovaných v rámci víceletého finančního rámce spolupráce zůstává v některé zemi AKT;
- b) ve finančních nástrojích Společenství jsou obsažena obdobná ustanovení a
- c) je dodržena zásada proporcionality.

*Článek 7***Regionální programy**

Dotyčné státy AKT rozhodují o vymezení zeměpisných regionů. Regionální integrační programy by v nejvyšší možné míře měly odpovídat programům stávajících regionálních organizací. Pokud se členství v několika příslušných regionálních organizacích překrývá, měl by regionální integrační program v zásadě odpovídat kombinovanému členství v těchto organizacích.

*Článek 8***Regionální programování**

1. Programování se odehrává na úrovni každého regionu. Programování je výsledkem výměny stanovisek mezi Komisí a řádně pověřenou dotyčnou regionální organizací či organizacemi a pokud toto pověření chybí, mezi Komisí a vnitrostátními schvalujícími osobami zemí daného regionu. Kde je to vhodné, může programování zahrnout konzultace s nestátními subjekty zastoupenými na regionální úrovni a případně s regionálními parlamenty.

2. Komise a regionální organizace s náležitým mandátem ve spolupráci se státy AKT v dotyčném regionu vypracují regionální strategické dokumenty (RSP) na základě zásady subsidiarity a doplňkovosti, přičemž přihlednou k programování CSP.

3. RSS připravuje Komise a řádně zmocněná či zmocněné regionální organizace ve spolupráci se státy AKT v dotyčném regionu. RSP je nástrojem stanovení prioritních činností a budování místního vlastnictví podporovaných programů. RSP zahrnuje tyto standardní prvky:

- a) analýzu politických, hospodářských, sociálních a environmentálních souvislostí v regionu;

▼ M10

- b) zhodnocení procesu a výhledů regionální hospodářské integrace a integrace do světového hospodářství;
- c) nástin regionálních strategií a sledovaných priorit a očekávaných požadavků na financování;
- d) nástin významných činností jiných externích partnerů v regionální spolupráci;
- e) nástin konkrétního příspěvku EU k dosažení cílů regionální spolupráce a integrace, v nejvyšší možné míře doplňujícího operace financované samotnými státy AKT a jinými externími partnery, zejména členskými státy EU, a
- f) vymezení nejvhodnějších podpůrných a prováděcích mechanismů, jež se uplatňují při provádění uvedených strategií.

*Článek 9***Přidělování prostředků**

1. Indikativní přidělování prostředků regionům AKT vychází ze standardních, objektivních a transparentních odhadů potřeb a z pokroku a vyhlídek v procesu regionální spolupráce a integrace.

2. Přidělené prostředky zahrnují:

- a) programovatelný přiděl pro pokrytí podpory regionální integrace, odvětvových politik, programů a projektů podporujících ústřední nebo vedlejší oblasti pomoci Společenství a
- b) prostředky přidělené každému regionu AKT na pokrytí nepředvídaných potřeb podle článků 72, 72a a 73 této dohody, pokud může být tato podpora poskytována efektivněji na regionální úrovni z důvodu přeshraniční povahy nebo rozsahu nepředvídaných potřeb. Tyto prostředky jsou dostupné za podmínek stanovených v článcích 72, 72a a 73 této dohody tam, kde není možné financovat tuto podporu z rozpočtu Unie. Zajistí se doplňkovost mezi zásahy v rámci těchto prostředků a možnými zásahy na úrovni jednotlivých zemí.

3. Tyto programovatelné přidělené prostředky usnadňují dlouhodobé programování pomoci Společenství pro dotýčný region. Pro dosažení odpovídajícího rozsahu a zvýšení účinnosti lze pro financování regionálních operací s jasnou vnitrostátní složkou kombinovat regionální a vnitrostátní prostředky.

Regionální přidělené prostředky na pokrytí nepředvídaných potřeb mohou být uvolněny ve prospěch dotýčného regionu a zemí AKT mimo tento region, pokud si to povaha nepředvídaných potřeb vyžádá a pokud těžiště předpokládaných projektů a programů zůstane v regionu.

4. Aniž je dotčeno ustanovení článku 11 o přezkumech, může Společenství s ohledem na nové potřeby či mimořádné plnění zvýšit množství programovatelných prostředků pro daný region nebo prostředků pro krytí jeho nepředvídaných potřeb:

- a) nové potřeby představují potřeby vzniklé v důsledku mimořádných okolností, jako jsou krize nebo situace následující po krizi, či nepředvídaných potřeb, jak se uvádí v odst. 2 písm. b);

▼ M10

- b) mimořádné plnění znamená situaci (v době mimo přezkumy regionálních indikativních programů v polovině a na konci období), kdy jsou prostředky přidělené danému regionu plně vázány a díky účinné regionální integraci a řádnému finančnímu řízení mohou být přijaty dodatečné prostředky ze zdrojů regionálního indikativního programu.

▼ B*Článek 10***Regionální orientační program**

1. Na základě výše uvedeného přidělení prostředků regionální organizace s náležitým mandátem, a za neexistence takového mandátu vnitrostátní schvalující osoby zemí v regionu, vypracují návrh regionálního orientačního programu. Návrh programu zejména stanoví:

- a) ústřední odvětví a témata podpory Společenství;
- b) nejvhodnější opatření a operace pro dosažení cílů stanovených pro tato odvětví a témata a

▼ M4

- c) programy a projekty, které umožní dosažení těchto cílů, pokud byly jasně určeny, jakož i zdroje, které mají být použity pro každý z těchto prvků, a harmonogram jejich provádění.

▼ M10

2. Regionální indikativní programy se přijímají společnou dohodou mezi Společenstvím a dotýcnou regionální organizací (organizacemi) s náležitým mandátem nebo, za neexistence takového mandátu, dotýcnými státy AKT.

▼ B*Článek 11***Přezkumný proces**

► **M10** 1. ◀ Finanční spolupráce mezi každým regionem AKT a Společenstvím je dostatečně pružná k zajištění trvalého souladu operací s cíli této dohody a k tomu, aby vzala v úvahu veškeré změny, ke kterým dojde v hospodářské situaci, prioritách a cílech dotýcného regionu. Uskutečňují se přezkumy regionálních orientačních programů v polovině a na konci období s cílem přizpůsobit orientační program vyvíjejícím se okolnostem a zajistit správné provádění programů. Po dokončení přezkumů v polovině a na konci období může Společenství revidovat přidělování prostředků v kontextu aktuálních potřeb a výsledků.

▼ M10

2. Za výjimečných okolností uvedených v čl. 9 odst. 4 lze s ohledem na nové potřeby či mimořádné plnění na žádost kterékoli strany provést přezkum. Na základě přezkumu *ad hoc* se mohou obě strany dohodnout na změně RSP nebo může Komise jménem Společenství zvýšit objem přidělených prostředků.

Přezkum na konci období může rovněž zahrnovat přizpůsobení v rámci víceletého finančního rámce spolupráce ve smyslu přidělování prostředků i přípravy na další regionální indikativní program.

▼ M10*Článek 12***Spolupráce v rámci AKT**

1. Jakožto rozvojový nástroj přispívá spolupráce v rámci AKT k plnění jednoho z cíle partnerství ES-AKT. Spolupráce v rámci AKT je nadregionální. Jejím účelem je řešit problémy, jimž čelí státy AKT, pomocí operací, jež přesahují rozměr zeměpisné lokality a přinášejí prospěch mnoha nebo všem státům AKT.

2. V souladu se zásadami subsidiarity a doplňkovosti se zásahy v rámci AKT provádějí tam, kde činnost na vnitrostátní nebo regionální úrovni nelze vykonat nebo je méně účinná, takže oproti zásahům prováděným pomocí jiných nástrojů spolupráce zde vzniká přidaná hodnoty.

3. Rozhodne-li se skupina AKT připojit k mezinárodním či meziregionálním iniciativám financovaným z fondu v rámci AKT, tato účast se vhodným způsobem zviditelní.

*Článek 12a***Strategický dokument v rámci AKT**

1. Programování spolupráce v rámci AKT je výsledkem výměny stanovisek mezi Komisí a Výborem velvyslanců AKT a jeho přípravu zajišťují společně útvary Komise a sekretariát AKT na základě konzultací s příslušnými účastníky a subjekty.

2. Strategický dokument v rámci AKT vymezuje prioritní činnosti spolupráce v rámci AKT a činnosti potřebných k vybudování místního vlastnictví podporovaných programů. Strategický dokument obsahuje následující standardní prvky:

- a) analýzu politického, hospodářského, sociálního a environmentálního kontextu skupiny států AKT;
- b) hodnocení spolupráce v rámci AKT z hlediska jejího přínosu k plnění cílů této dohody a získaných zkušeností;
- c) hrubý návrh strategií a sledovaných cílů v rámci AKT a předpokládaných finančních požadavků;
- d) hrubý návrh příslušných činností ostatních vnějších partnerů spolupráce;
- e) výši příspěvku EU k plnění cílů spolupráce v rámci AKT a jeho doplňkovosti vůči operacím financovaným na vnitrostátní a regionální úrovni a jinými vnějšími partnery, zejména členskými státy EU.

*Článek 12b***Žádosti o financování**

Žádosti o financování programů v rámci AKT podávají:

- a) přímo Rada ministrů AKT nebo Výbor velvyslanců AKT nebo

▼ M10

b) nepřímo:

- i) nejméně tři řádně zmocněné regionální orgány či organizace příslušející k různým zeměpisným regionům nebo nejméně dva státy AKT z každého z těchto tří regionů nebo
- ii) mezinárodní organizace, jako je Africká unie, které provádějí operace přispívající k plnění cílů regionální spolupráce a integrace, s výhradou předchozího souhlasu Výboru velvyslanců AKT, nebo
- iii) region Karibiku nebo Tichomoří, podle jejich konkrétní zeměpisné situace, s výhradou předchozího souhlasu Rady ministrů AKT nebo Výboru velvyslanců AKT.

*Článek 12c***Přidělování prostředků**

Orientační přidělování zdrojů vychází z odhadu potřeb, dosaženého pokroku a vyhlídek procesu spolupráce v rámci AKT. Obsahuje finanční rezervu, která není zahrnuta do programu.

*Článek 13***Indikativní program v rámci AKT**

1. Indikativní program v rámci AKT obsahuje tyto hlavní standardní prvky:

- a) ústřední odvětví a témata podpory Společenství;
- b) nejvhodnější opatření a činnosti vedoucí k plnění cílů stanovených pro ústřední odvětví a témata a
- c) programy a projekty potřebné pro dosažení určených cílů, pokud byly jasně určeny, jakož i určení prostředků, které mají být každému z nich přiděleny, a harmonogram jejich provádění.

2. Komise a sekretariát AKT určí a zhodnotí příslušné kroky. Na základě toho připraví útvary Komise a sekretariát AKT společně indikativní program v rámci AKT a předloží jej Výboru velvyslanců AKT-ES. Program schvaluje Komise jménem Společenství a Výbor velvyslanců AKT.

3. Aniž jsou dotčena ustanovení čl. 12 písm. b) bodu iii), předkládá Výbor velvyslanců AKT každý rok konsolidovaný seznam žádostí o financování prioritních činností uvedených v indikativním programu v rámci AKT. Komise spolu se sekretariátem AKT určí a připraví příslušné činnosti a roční akční program. Roční akční program obsahuje co nejvíce – s přihlédnutím k přiděleným prostředkům – žádosti o financování činností neuvedených v indikativním programu v rámci AKT. Ve výjimečných případech se tyto žádosti přijímají prostřednictvím mimořádného rozhodnutí Komise o financování.

*Článek 14***Přezkumný proces**

1. Spolupráce v rámci AKT by měla být dostatečně pružná a umět reagovat tak, aby její činnosti zůstávaly v souladu s cíli této dohody, a přihlížet ke všem změnám priorit a cílů skupiny států AKT.

▼ **M10**

2. Výbor velvyslanců AKT a Komise provedou přezkumy strategie spolupráce v rámci AKT a indikativního programu v polovině a na konci období za účelem jejich přizpůsobení aktuálním okolnostem a zajištění jejich správného provádění. Pokud to okolnosti vyžadují, mohou se provést také přezkumy *ad hoc*, jež přihlednou k novým potřebám vzniklým v důsledku mimořádných nebo nepředvídaných okolností, vyvolaných například novými problémy týkajícími se více zemí AKT.

3. Výbor velvyslanců AKT a Komise mohou při přezkumech v polovině a na konci období nebo po přezkumu *ad hoc* přezkoumat a přizpůsobit strategický dokument o spolupráci v rámci AKT.

4. Na základě přezkumů v polovině a na konci období nebo přezkumu *ad hoc* mohou Výbor velvyslanců AKT a Komise upravit přidělené prostředky indikativního programu v rámci AKT a uvolnit finanční rezervu, která není do programu zahrnuta.

▼ **B**

KAPITOLA 3

▼ **M4**

HODNOCENÍ A FINANCOVÁNÍ

Článek 15

Určení, příprava a hodnocení programů a projektů

▼ **M10**

1. Programy a projekty, které předložil dotyčný stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT, se hodnotí společně. Výbor AKT-ES pro spolupráci při financování rozvoje vypracuje obecné směry a kritéria pro hodnocení programů a projektů. Tyto programy a projekty jsou obvykle víceleté a mohou obsahovat soubory opatření omezeného rozsahu v určité oblasti.

▼ **M4**

2. Vypracovaná dokumentace programů nebo projektů předkládaná k financování musí obsahovat všechny informace nutné pro zhodnocení programů nebo projektů, nebo pokud programy a projekty dosud nebyly plně definovány, musí uvádět širší nástin nutný pro jejich zhodnocení.

▼ **M10**

3. Zhodnocení programu a projektu bere řádně v úvahu omezení vnitrostátních lidských zdrojů a zajišťuje strategii příznivou pro podporu těchto zdrojů. Bere rovněž v úvahu zvláštní charakteristiky a omezení každého státu nebo regionu AKT.

▼ **M4**

4. Programy a projekty, které budou provádět nestátní subjekty, které jsou způsobilé v souladu s touto dohodou, mohou být zhodnoceny pouze Komisí a v takovém případě může být mezi Komisí a nestátními subjekty uzavřena grantová smlouva podle článku 19a. Toto zhodnocení musí splňovat čl. 4 odst. 1 písm. d), pokud jde o druhy subjektů, jejich způsobilost a druhu podporovaných činností. Komise prostřednictvím vedoucího delegace oznámí ► **M10** příslušné schvalující osobě ◄ takto udělené granty.

▼ **M4***Článek 16***Návrh na financování a rozhodnutí o financování**

1. Závěry zhodnocení se shrnou v návrhu na financování, jehož konečnou verzi vypracuje Komise v úzké součinnosti s ►**M10** dotyčný stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄.
2. [zrušen]
3. [zrušen]
4. Komise jménem Společenství sdělí své rozhodnutí o financování ►**M10** dotyčnému státu AKT nebo příslušné organizaci či orgánu na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄ do 90 dnů od vypracování konečné verze návrhu na financování.
5. Pokud Komise jménem Společenství návrh na financování nepřijme, ►**M10** dotyčný stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄ bude ihned informován o důvodech tohoto rozhodnutí. V takovém případě mohou zástupci ►**M10** dotyčný stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄ do 60 dnů poté žádat:
 - a) aby byla věc předložena Výboru AKT — ES pro spolupráci při financování rozvoje zřízenému podle této dohody, nebo
 - b) aby jim bylo umožněno slyšení před zástupci Společenství.
6. Po tomto slyšení přijme Komise jménem Společenství konečné rozhodnutí o přijetí či zamítnutí návrhu na financování, přičemž jí ►**M10** dotyčný stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄ může před přijetím rozhodnutí předložit veškeré údaje, jež se mohou zdát nezbytné pro doplnění informací, které již má k dispozici.

▼ **M10***Článek 17***Dohoda o financování**

1. Programy a projekty financované z víceletého finančního rámce spolupráce zpravidla podléhají dohodě o financování vypracované Komisí a státy AKT nebo příslušnou organizací či orgánem na regionální úrovni nebo na úrovni AKT.
2. Do 60 dnů ode dne sdělení rozhodnutí Komise o financování se vypracuje dohoda o financování. Dohoda o financování:
 - a) specifikuje zejména podrobnosti finančního příspěvku Společenství, režim a podmínky financování a obecná a zvláštní ustanovení týkající se dotyčného programu nebo projektu, včetně očekávaných výstupů a výsledků, a
 - b) stanoví přiměřené výdajové položky pro krytí zvýšení nákladů, nepředvídaných potřeb, auditů a hodnocení.

▼ M10

3. Jakýkoli nevynaložený zůstatek zbylý po uzavření účtů projektů a programů v časovém rámci pro závazky víceletého finančního rámce spolupráce, z něhož se programy a projekty financují, připadá ve prospěch dotyčného státu AKT nebo příslušné organizace či orgánu na regionální úrovni nebo na úrovni AKT.

▼ M4*Článek 18***Překročení nákladů**

1. Jakmile je zřejmé, že vzniknou náklady překračující množství prostředků dostupné podle dohody o financování, uvědomí o tom ► **M10** příslušná schvalující osoba ◀ Komisi a požádá ji o předběžný souhlas s opatřeními, která hodlá přijmout pro pokrytí těchto nákladů, buď omezením rozsahu programu nebo projektu nebo využitím vnitrostátních zdrojů nebo jiných zdrojů mimo Společenství.

2. Pokud není možné omezit rozsah programu nebo projektu nebo pokrýt překračující náklady z jiných prostředků, může Komise jménem Společenství na základě odůvodněné žádosti ► **M10** příslušné schvalující osoby ◀ přijmout dodatečné rozhodnutí o financování ze zdrojů vnitrostátního indikativního programu.

*Článek 19***Zpětné financování**

1. Aby zajistily včasné zahájení projektu, zabránily prodlevám mezi následnými projekty a předešly zpožděním, mohou ► **M10** státy AKT nebo příslušné organizace či orgány na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◀ po dokončeném zhodnocení projektu a před přijetím rozhodnutí o financování předběžně financovat činnosti spojené se zahájením programů, předběžné a sezónní práce, objednávky zařízení s dlouhou dodací lhůtou i určité probíhající operace. Tyto výdaje musí splňovat postupy stanovené v této dohodě.

2. Výdaje podle odstavce 1 se uvedou v návrhu na financování a není jimi dotčeno rozhodnutí o financování přijaté Komisí jménem Společenství.

3. Výdaje, které ► **M10** stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◀ vynaloží podle tohoto článku, budou zpětně financovány v rámci programu nebo projektu ihned po podpisu dohody o financování.

▼ B**KAPITOLA 4****▼ M4****PROVÁDĚNÍ***Článek 19a***Prováděcí pravidla****▼ M10**

1. Programy a projekty financované z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody se provádějí zejména prostřednictvím:

▼ M4

- a) zadávání zakázek;
- b) udělování grantů;

▼ M4

- c) přímých zakázek;

▼ M10

- d) přímých plateb jako podpor rozpočtů, podpor odvětvových programů, podpor snižování zadluženosti a podpor pro zmírnění krátkodobých nepříznivých důsledků vnějších otřesů, včetně výkyvů příjmů z vývozu.

▼ M4

2. V rámci této přílohy se zakázkami rozumí úplatné smlouvy uzavřené písemně za účelem získání dodávky movitého majetku, provedení stavebních prací nebo poskytnutí služeb proti zaplacení ceny.

3. Granty jsou v rámci této přílohy rozumí přímé finanční příspěvky udělované bezúplatně za účelem financování:

- a) buď činnosti zaměřené na podporu dosažení cíle této dohody či programu nebo projektu přijatého podle této dohody, nebo

- b) provozu subjektu, který takový cíl sleduje.

O grantech se uzavírají písemné smlouvy.

*Článek 19b***Nabídková řízení s doložkou o pozastavení**

S cílem zajistit včasné zahájení projektu mohou ► **M10** státy AKT nebo příslušné organizace či orgány na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄ v řádně odůvodněných případech a po dohodě s Komisí oznámit po dokončeném zhodnocení projektu a před přijetím rozhodnutí o financování nabídková řízení pro všechny druhy zakázek, s doložkou o pozastavení. Toto ustanovení musí být uvedeno v návrhu na financování.

▼ M10*Článek 19c***Zadávání zakázek, udělování grantů a provádění zakázek**

1. Kromě případů stanovených v článku 26 se zakázky a granty přidělují a provádějí podle pravidel Společenství, a to podle standardních postupů a dokumentace stanovených a zveřejněných Komisí pro účely provádění činností spolupráce s třetími zeměmi, jež jsou v účinnosti v době zahájení předmětného postupu, vyjma zvláštních případů stanovených těmito pravidly.

2. U decentralizovaného řízení, kde ze společného hodnocení vyplývá, že postupy pro zadávání zakázek a udělování grantů ve státě AKT či v přijímacím regionu nebo postupy schválené poskytovatelem finančních prostředků jsou v souladu se zásadami transparentnosti, proporcionality, rovného zacházení a nediskriminace a vylučují jakýkoli střet zájmů, použije Komise tyto postupy v souladu s Pařížským prohlášením, a aniž by tím byl dotčen článek 26, a zároveň zcela dodrží pravidla upravující výkon jejích pravomocí v této oblasti.

3. Stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT se zavazují, že budou pravidelně kontrolovat, zda jsou operace financované z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody řádně prováděny, že přijmou vhodná opatření předcházející nesrovnalostem a podvodům a že v případě nutnosti bude neoprávněně vyplacené prostředky vymáhat právní cestou.

▼ M10

4. U decentralizovaného řízení zakázky dojednávají, smluvně upravují, podepisují a provádějí státy AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT. Tyto státy nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT však mohou vyzvat na Komisi, aby zakázky dojednávala, smluvně upravovala, podepisovala a prováděla jejich jménem.

▼ M13

5. Podle závazků uvedených v čl. 32 odst. 1 písm. a) a v článku 50 této dohody se zakázky a granty financované ze zdrojů víceletého finančního rámce spolupráce s AKT provádějí v souladu s platnými právními předpisy v oblasti životního prostředí a mezinárodně uznávanými základními normami v oblasti pracovního práva.

▼ M10

6. Zřídí se odborná skupina složená ze zástupců sekretariátu skupiny států AKT a Komise, která na žádost jedné ze stran určí všechny vhodné úpravy a navrhne změny a vylepšení pravidel a postupů uvedených v odstavcích 1 a 2.

Tato odborná skupina rovněž předkládá pravidelnou zprávu Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES, jež mu pomáhá v plnění jeho úlohy – v posuzování problémů doprovázejících provádění činností rozvojové spolupráce a v navrhování vhodných opatření.

*Článek 20***Způsobilost**

Pokud není udělena výjimka v souladu s článkem 22 a aniž je dotčen článek 26:

▼ M13

1. Účast na postupech zadávání zakázek a udělování grantů financovaných z víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody je otevřena všem fyzickým osobám, které jsou státními příslušníky následujících zemí, nebo právnickým osobám, které jsou skutečně usazeny v následujících zemích:

- a) stát AKT, členský stát Evropského společenství, země přijímající pomoc v rámci nástroje předvstupní pomoci Evropského společenství, členský stát Evropského hospodářského prostoru nebo zámořské země a území, na které se vztahuje rozhodnutí Rady 2013/755/EU ze dne 25. listopadu 2013 o přidružení zámořských zemí a území k Evropské unii ⁽¹⁾;
- b) rozvojové země a území, jak jsou uvedeny v seznamu příjemců oficiální rozvojové pomoci Výboru pro rozvojovou pomoc OECD a které nejsou členy skupiny G20, aniž je dotčen status Jihoafrické republiky, jak je stanoveno v protokolu 3;
- c) země, pro které Komise se souhlasem zemí AKT stanovila přístup k vnější pomoci na základě vzájemnosti.

Přístup na základě vzájemnosti může být udělen na omezenou dobu alespoň jednoho roku, přiznává-li země způsobilost za stejných podmínek subjektům ze Společenství a subjektům ze zemí způsobilých podle tohoto článku;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 344, 19.12.2013, s. 1.

▼ M13

- d) členský stát OECD v případě smluv prováděných v některé z nejméně rozvinutých zemí (LDC) nebo ve vysoce zadlužené chudé zemi (HIPC), jak jsou uvedeny v seznamu příjemců oficiální rozvojové pomoci Výboru pro rozvojovou pomoc OECD zveřejněném tímto výborem.

▼ M10

2. Služby poskytované v rámci zakázky financované z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody mohou zajišťovat odborníci jakékoli státní příslušnosti, aniž jsou dotčeny kvalitativní a finanční požadavky stanovené v pravidlech Společenství pro veřejné zakázky.

▼ M13

3. Všechny dodávky a materiál zakoupené na základě veřejné zakázky nebo v souladu s dohodou o grantu, které jsou financovány z víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody, musí pocházet ze způsobilé země, jak je vymezena v tomto článku.

Mohou však pocházet z kteréhokoliv jiného státu v případě, že je částka nákupu dodávek a materiálu pod prahovou hodnotou pro použití soutěžního vyjednávacího řízení stanovenou v souladu s čl. 19c odst. 1.

V této souvislosti se definice pojmu „původní produkty“ posuzuje s ohledem na příslušné mezinárodní dohody a za produkty pocházející ze Společenství se považují též produkty pocházející ze zámořských zemí a území.

▼ M10

4. Postupů zadávání zakázek a udělování grantů financovaných z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody se mohou účastnit mezinárodní organizace.

▼ M13

5. Pokud je z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody financována operace, kterou provádí mezinárodní organizace, mohou se postupů zadávání zakázek a udělování grantů účastnit fyzické a právnické osoby způsobilé podle odstavce 1 a veškeré fyzické a právnické osoby způsobilé podle pravidel dané organizace, přičemž musí být zajištěno rovné zacházení se všemi dárci. Tatáž pravidla se vztahují na dodávky a materiál.
6. Pokud je z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody financována operace, která se provádí v rámci regionální iniciativy, mohou se postupů zadávání zakázek a udělování grantů účastnit fyzické a právnické osoby způsobilé podle odstavce 1 a veškeré fyzické a právnické osoby ze země, která se dané iniciativy účastní. Tatáž pravidla se vztahují na dodávky a materiál.
7. Pokud je z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody financována operace spolufinancovaná s partnerem nebo jiným dárce nebo prováděná prostřednictvím jakéhokoli svěřeneckého fondu zřízeného Komisí, mohou se postupů zadávání zakázek a udělování grantů účastnit fyzické a právnické osoby způsobilé podle odstavce 1 a veškeré fyzické a právnické osoby způsobilé podle pravidel daného partnera, jiného dárce nebo podle pravidel stanovených ve zřizovacím aktu svěřeneckého fondu.

▼ M13

V případě činností prováděných pověřenými subjekty, totiž členskými státy nebo jejich agenturami, Evropskou investiční bankou nebo prostřednictvím mezinárodních organizací či jejich agentur, jsou rovněž způsobilé fyzické a právnické osoby způsobilé podle pravidel daného pověřeného subjektu, jak je stanoveno v dohodách uzavřených se spolufinancujícím nebo prováděcím subjektem. Tatáž pravidla se vztahují na dodávky a materiál.

8. Pokud je z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody financována operace, která se provádí v rámci jiného finančního nástroje EU, mohou se postupů zadávání zakázek a udělování grantů účastnit fyzické a právnické osoby způsobilé podle odstavce 1 a veškeré fyzické a právnické osoby způsobilé pro kterýkoli z těchto nástrojů. Tatáž pravidla se vztahují na dodávky a materiál.
9. Způsobilost vymezená v tomto článku může být omezena s ohledem na státní příslušnost, umístění nebo povahu žadatelů, vyžaduje-li to povaha a cíle akce a je-li to nutné pro její účinné provádění.

▼ M10**▼ M4***Článek 22***Výjimky****▼ M13**

1. Účastníkům nabídkového řízení, žadatelům a uchazečům z třetích zemí, kteří nejsou způsobilí podle článku 20, může být povolena účast na postupech zadávání zakázek a udělování grantů financovaných Společenstvím z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody nebo mohou být přijaty jako způsobilé dodávky a materiál z nezpůsobilých zemí původu, a to na základě odůvodněné žádosti států AKT nebo příslušné organizace či orgánu na regionální úrovni nebo na úrovni AKT:

- a) v případě zemí, které mají tradiční hospodářské, obchodní nebo zeměpisné vazby se sousedními přijímacími zeměmi, nebo
- b) v případě naléhavosti nebo nedostupnosti výrobků a služeb na trzích dotyčných zemí nebo v jiných řádně odůvodněných případech, ve kterých by pravidla způsobilosti znemožňovala nebo výrazně ztěžovala uskutečnění projektu, programu nebo akce.

Stát AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT poskytnou Komisi ke každému případu informace potřebné k přijetí rozhodnutí o takovéto výjimce.

▼ M4

2. Na projekty financované investičním nástrojem se použijí pravidla banky pro zadávání zakázek.

▼ M10**▼ M4***Článek 24***Přímé zakázky**

1. V případě přímých zakázek se programy a projekty provádějí prostřednictvím veřejných či poloveřejných subjektů nebo útvarů dotyčného státu nebo států AKT nebo právnické osoby odpovědné za provedení operace.

▼ M4

2. Společenství přispívá na krytí nákladů dotčeného útvaru tím, že poskytuje vybavení nebo materiály, které tomuto útvaru chybějí, nebo prostředky, které mu umožní získat další požadované pracovníky, např. odborníky z dotčených států AKT nebo z ostatních států AKT. Účast Společenství se vztahuje pouze na náklady vzniklé v souvislosti s doplňkovými opatřeními a na dočasné výdaje, které jsou přísně omezené na provádění daných programů a projektů.

3. Odhady programů zapojujících přímé zakázky musí dodržovat pravidla, postupy a standardní dokumenty Společenství stanovené Komisí, které jsou použitelné v době schválení daných odhadů programů.

▼ M10**▼ M4***Článek 26***Zvýhodnění****▼ M10**

1. Přijmou se opatření, která mají povzbudit co nejširší účast fyzických a právnických osob ze států AKT na provádění zakázek financovaných z víceletého finančního rámce spolupráce podle této dohody, aby bylo možné optimalizovat fyzické a lidské zdroje z těchto států. Za tímto účelem:

▼ M13

- a) u zakázek na dodávky s hodnotou nižší než 300 000 EUR bude účastníkům nabídkového řízení ze států AKT, a to buď jednotlivě, nebo v konsorciu s evropskými partnery, poskytnuta 15 % cenová preference při finančním hodnocení;
- b) u zakázek na dodávky s hodnotou nižší než 300 000 EUR bude účastníkům nabídkového řízení ze států AKT, a to buď jednotlivě, nebo v konsorciu s evropskými partnery, poskytnuta 15 % cenová preference při finančním hodnocení;
- c) u zakázek na služby, které nejsou rámcovými smlouvami Evropské komise, se v případě vyhodnocování technických nabídek upřednostní nabídky předložené právníky nebo fyzickými osobami ze států AKT, a to buď jednotlivě, nebo v jimi tvořeném konsorciu;

▼ M4

- d) pokud se předpokládají subdodávky, udělí úspěšný účastník nabídkového řízení zvýhodnění fyzickým osobám, společností a podnikům ze států AKT, schopným provést požadovanou zakázku za podobných podmínek a
- e) stát AKT může ve výzvě k podávání nabídek navrhnout potenciálním účastníkům nabídkového řízení pomoc společností či podniků nebo národních odborníků či poradců z jiných států AKT, vybraných po vzájemné dohodě. Tato spolupráce může mít podobu společného podniku, subdodávky nebo odborné přípravy praktikantů.

▼ M13

2. Aniž je dotčen odstavec 1, jsou-li dvě nabídky na stavební práce, dodávky nebo služby shledány rovnocennými, upřednostní se:

- a) účastník nabídkového řízení ze státu AKT, nebo

▼ M13

- b) pokud se taková nabídka nevyskytne, účastník, který:
- i) umožňuje nejlepší využití fyzických a lidských zdrojů států AKT,
 - ii) nabízí největší možnosti subdodávek společností, podnikům nebo fyzickým osobám ze států AKT, nebo
 - iii) je konsorciem fyzických osob, společností a podniků ze států AKT a Společenství.

▼ M10**▼ B***Článek 30***Řešení sporů****▼ M10**

Jakýkoli spor vzniklý mezi orgány států AKT nebo příslušnou organizací či orgánem na regionální úrovni nebo na úrovni AKT a účastníkem nabídkového řízení, dodavatelem nebo poskytovatelem služeb během provádění zakázky financované z víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody:

▼ B

- a) se v případě vnitrostátní zakázky řeší v souladu s vnitrostátními právními předpisy dotyčného státu AKT a
- b) v případě nadnárodní zakázky se řeší buď:
 - i) pokud se tak strany zakázky dohodnou, v souladu s vnitrostátními právními předpisy dotyčného státu AKT nebo s jeho zavedenou mezinárodní praxí; nebo
 - ii) rozhodčím řízením podle procesních pravidel přijatých rozhodnutím Rady ministrů na prvním zasedání po podpisu této dohody na doporučení Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES.

*Článek 31***Daňové a celní režimy**

1. Na zakázky financované Společenstvím používají státy AKT daňové a celní režimy nejméně tak výhodné, jaké používají vůči státům s doložkou nejvyšších výhod nebo mezinárodním rozvojovým organizacím, se kterými udržují vztahy. Pro účely určení zacházení doložky nejvyšších výhod (DNV) se neberou v úvahu režimy používané dotyčným státem AKT vůči jiným státům AKT nebo jiným rozvojovým zemím.

2. S výhradou výše uvedených ustanovení platí pro zakázky financované Společenstvím toto:

- a) zakázka ve státě AKT, který je příjemcem, nepodléhá žádnému kolkovnému ani registračním poplatkům či daňovým poplatkům s rovnocenným účinkem bez ohledu na to, zda takové poplatky již existují nebo mají být zřízeny v budoucnosti; takovéto zakázky však musí být registrovány podle platných právních předpisů státu AKT a může za ně být vyžadován poplatek, který odpovídá poskytnuté službě;

▼B

- b) zisky a/nebo příjmy vznikající z provádění zakázek se zdaňují podle vnitřních daňových úprav dotyčného státu AKT za předpokladu, že fyzická nebo právnická osoba, která takový zisk a/nebo příjem realizuje, má v daném státě stálou provozovnu, nebo že provádění smlouvy trvá déle než šest měsíců;
- c) podniky, které musí pro provádění zakázek na stavební práce dovést profesionální zařízení, využijí pro uvedené zařízení systém dočasného dovozu podle vnitrostátních právních předpisů přijímacího státu AKT, pokud o to požádají;
- d) profesionální zařízení potřebné pro provádění úkolů stanovených v zakázce na služby musí být dočasně vpuštěno do přijímacího státu AKT podle jeho vnitrostátních právních předpisů, osvobozené od cel, daní nebo daňových poplatků s rovnocenným účinkem, jestliže takováto cla, daně a poplatky nepředstavují odměnu za poskytnuté služby;
- e) dovozy na základě zakázek na dodávky musí být vpuštěny do přijímacích států AKT osvobozené od cel, daní nebo daňových poplatků s rovnocenným účinkem. Zakázky na dodávky pocházející z dotyčných států AKT musí být uzavírány na základě cen dodávek ze závodu, k nimž mohou být přičteny takové vnitřní daňové poplatky, jaké mohou být používány pro takové dodávky ve státě AKT;
- f) paliva, maziva a uhlovodíková pojiva a všechny materiály použité v plnění zakázek na stavební práce se považují za zakoupené na místním trhu a podléhají daňovým pravidlům použitelným na základě platných vnitrostátních právních předpisů v přijímacím státě AKT a
- g) spotřební zboží dovezené pro potřebu fyzických osob jiných než zaměstnanců v místě, které se zabývají prováděním úkolů stanovených v zakázce na služby, jakož i jejich rodinných příslušníků, se osvobozuje od dovozního cla, daní a ostatních daňových poplatků s rovnocenným účinkem v rámci limitu daného platnými vnitrostátními předpisy přijímacího státu AKT.

3. Jakákoli záležitost, na kterou se nevztahují výše uvedená ustanovení o daňových a celních režimech, podléhá i nadále vnitrostátním právním předpisům dotyčného státu AKT.

KAPITOLA 5

SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ

Článek 32

Cíle

Cíle sledování a hodnocení spočívají v pravidelném posuzování rozvojových operací (příprava, provádění a následné operace) s cílem zlepšit rozvojovou efektivnost probíhajících a budoucích operací.

▼ M10*Článek 33***Formy**

1. Aniž jsou dotčena hodnocení, která provádí státy AKT nebo příslušné organizace či orgány na regionální úrovni nebo na úrovni AKT nebo Komise, tuto práci provádí společně stát či státy AKT nebo příslušné organizace či orgány na regionální úrovni nebo na úrovni AKT a Společenství. Výbor AKT-ES pro spolupráci při financování rozvoje zajišťuje společné provádění operací při sledování a hodnocení. Za účelem pomoci Výboru AKT-ES pro spolupráci při financování rozvoje Komise a generální sekretariát AKT připravují a provádějí společné sledování a hodnocení a podávají výboru zprávy. Výbor na svém prvním zasedání po podepsání této dohody určí formy operací, které mají zajistit společnou povahu operací a každoročně schválí pracovní program.

2. Činnosti při sledování a hodnocení zejména:

- a) poskytují pravidelná a objektivní hodnocení operací a činností financovaných z víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody srovnáním výsledků s cíli, a tím
- b) umožňují státům AKT nebo příslušné organizaci či orgánu na regionální úrovni nebo na úrovni AKT a Komisi a společným institucím, aby se poučily pro přípravu budoucích politik a operací.

▼ B

KAPITOLA 6

▼ M4**SPRÁVA ZDROJŮ FONDU A VÝKONNÍ ZÁSTUPCI****▼ M10***Článek 34***Komise**

1. Komise zajišťuje finanční plnění operací financovaných ze zdrojů víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody, s výjimkou investičního nástroje a úrokových příspěvků, za využití těchto hlavních metod řízení:

- a) centralizovaného řízení;
- b) decentralizovaného řízení.

2. Finanční plnění ze zdrojů víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody vykonává Komise zpravidla decentralizovaně.

V takovém případě zajišťují výkonné funkce státy AKT v souladu s článkem 35.

3. Pro zajištění finančního plnění ze zdrojů víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody deleguje Komise své výkonné pravomoci v rámci svých útvarů. Komise o takovém delegování pravomocí informuje státy AKT a Výbor AKT-ES pro spolupráci při financování rozvoje.

▼ **M4***Článek 35***Vnitrostátní schvalující osoba**▼ **M10**

1. Vláda každého státu AKT jmenuje vnitrostátní schvalující osobu, aby ji zastupovala ve všech operacích financovaných ze zdrojů víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody spravovaných Komisí a bankou. Vnitrostátní schvalující osoba jmenuje jednu nebo více zastupujících vnitrostátních schvalujících osob, které ji nahradí, pokud by nemohla vykonávat svou funkci, a uvědomí o takovém jmenování Komisi. Vnitrostátní schvalující osoba může za předpokladu splnění podmínek institucionální kapacity a řádného finančního řízení delegovat své funkce v oblasti provádění daných programů a projektů na příslušný subjekt v rámci orgánů státní správy. O každém takovém delegování informuje Komisi.

U regionálních programů a projektů určí příslušná organizace nebo orgán regionální schvalující osobu, jejíž úkoly přiměřeně odpovídají úkolům vnitrostátní schvalující osoby.

U programů a projektů v rámci AKT určí Výbor velvyslanců AKT schvalující osobu v rámci AKT, jejíž úkoly přiměřeně odpovídají úkolům vnitrostátní schvalující osoby. V případě, že sekretariát AKT není schvalující osobou, v souladu s dohodou o financování se o provádění projektů a programů vyrozumí Výbor velvyslanců.

Jestliže se Komise dozví o problémech při provádění postupů spojených se správou zdrojů z víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody, naváže ve spolupráci s vnitrostátní schvalující osobou veškeré kontakty potřebné k nápravě situace a podnikne veškeré nezbytné kroky.

Příslušná schvalující osoba nese finanční odpovědnost jen za výkonné úkoly, které jí byly svěřeny.

V rámci decentralizovaného řízení zdrojů víceletého finančního rámce spolupráce v rámci této dohody a s výhradou dodatečných pravomocí, které by mohla Komise udělit, příslušná schvalující osoba:

▼ **M4**

- a) odpovídá za koordinaci, programování, pravidelné sledování a roční přezkumy, přezkumy v polovině a na konci období provádění spolupráce, jakož i za koordinaci s dárci;
- b) v úzké spolupráci s Komisí odpovídá za přípravu, předkládání a hodnocení programů a projektů;
- c) připravuje zadávací dokumentaci a případně dokumentaci k výzvě k předkládání návrhů;
- d) před zveřejněním výzev k podávání nabídek a případně výzev k předkládání návrhů předkládá Komisi ke schválení zadávací dokumentaci a případně dokumentaci k výzvě k předkládání návrhů;
- e) v úzké spolupráci s Komisí zveřejňuje výzvy k podávání nabídek a případně výzvy k předkládání návrhů;
- f) přijímá nabídky a případně návrhy a předává kopie nabídek Komisi; předsedá jejich posuzování a stanovuje výsledky tohoto posouzení ve lhůtě jejich platnosti s ohledem na čas potřebný ke schválení zakázky;

▼ M4

- g) vyzývá Komisi k posuzování nabídek a případně návrhů a oznamuje Komisi výsledek posouzení nabídek a návrhů za účelem schválení návrhů na zadání zakázek a udělení grantů;
- h) předkládá Komisi ke schválení zakázky a odhady programů a dodatky k nim;
- i) podepisuje Komisi schválené zakázky a dodatky k nim;
- j) zúčtuje a schvaluje výdaje v mezích jí přidělených zdrojů a
- k) během provádění operací činí veškeré úpravy nutné k tomu, aby bylo zajištěno správné provádění schválených programů a projektů z hospodářského a technického hlediska.

2. ► **M10** Příslušná schvalující osoba ◀ během provádění operací a s výhradou povinnosti informovat Komisi rozhoduje o:

- a) technických úpravách a změnách podrobností programů a projektů, pokud neovlivňují přijaté technické řešení a zůstávají v rámci rezerv pro úpravy stanovených v dohodě o financování;
- b) změnách místa u vícečetných programů nebo projektů, pokud jsou odůvodněny technickými, hospodářskými nebo sociálními důvody;
- c) uložení nebo prominutí pokut za prodlení;
- d) zproštění ručitelů;
- e) nákupu zboží na místním trhu bez ohledu na jeho původ;
- f) použití stavebního zařízení a strojů, které nepocházejí z členských států nebo států AKT, pokud v členských státech nebo státech AKT neexistuje výroba srovnatelného zařízení a strojů;
- g) subdodávkách;
- h) konečném převzetí za předpokladu, že Komise je přítomna při předběžném převzetí, potvrdí odpovídající zápis a případně je přítomna při konečném převzetí, zejména pokud rozsah výhrad zaznamenaných při předběžném převzetí vyžaduje rozsáhlé dodatečné práce a
- i) najímání poradců a dalších odborníků na technickou pomoc.

*Článek 36***Vedoucí delegace**

1. Komise je v každém státě AKT nebo v každém regionálním uskupení, které o to výslovně požádá, zastoupena delegací řízenou vedoucím delegace, se souhlasem dotyčného státu nebo států AKT. Pokud je vedoucí delegace jmenován pro skupinu států AKT, přijmou se odpovídající opatření. Vedoucí delegace zastupuje Komisi ve všech oblastech její působnosti a ve všech jejích činnostech.

▼ **M4**

2. Vedoucí delegace je hlavní kontaktní osobou pro státy AKT a subjekty nebo organizace způsobilé pro finanční podporu poskytovanou podle dohody. Úzce spolupracuje s vnitrostátní schvalující osobou.
3. Vedoucí delegace má nezbytné pokyny a delegované pravomoci k tomu, aby usnadňoval a urychloval veškeré operace podle dohody.
4. Vedoucí delegace pravidelně informuje vnitrostátní orgány o činnostech Společenství, které se mohou přímo dotýkat spolupráce mezi Společenstvím a státy AKT.

*Článek 37***Platby**

1. Pro účely provádění plateb v národních měnách států AKT může Komise svým jménem ve státech AKT otevřít u vnitrostátní veřejné nebo poloveřejné finanční instituce, zvolené po dohodě států AKT a Komise, účty vedené v měnách členských států nebo v euru. Tato instituce vykonává funkci vnitrostátního platebního zprostředkovatele.
2. Vnitrostátní platební zprostředkovatel za své služby nezískává žádnou odměnu a z uložených prostředků mu není vyplácen žádný úrok. Komise doplňuje místní účty v měně jednoho z členských států nebo v euru na základě odhadů budoucích požadavků na hotovost, které se provádějí s dostatečným předstihem tak, aby nebylo nutné předfinancování ► **M10** ze strany států AKT nebo příslušných organizací či orgánů na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄ a aby se předešlo zpožděným platbám.
3. [zrušen]
4. Platby provádí Komise v souladu s pravidly stanovenými Společenstvím a Komisí po případném zúčtování a schválení výdajů ► **M10** příslušnou schvalující osobou ◄.
5. [zrušen]
6. Postupy zúčtování, schvalování a plateb musí být dokončeny ve lhůtě 90 dnů od data splatnosti. ► **M10** Příslušná schvalující osoba ◄ zpracuje a předloží schválení platby vedoucímu delegace nejpozději 45 dnů před datem splatnosti.
7. Nároky z opožděné platby nese ► **M10** dotýčný stát nebo státy AKT nebo příslušná organizace či orgán na regionální úrovni nebo na úrovni AKT ◄ a Komise z vlastních zdrojů, a to za tu část zpoždění, za kterou daná strana odpovídá podle výše uvedených postupů.

▼ **M10**

▼B*PŘÍLOHA VI***SEZNAM NEJMÉNĚ ROZVINUTÝCH, VNITROZEMSKÝCH
A OSTROVNÍCH STÁTŮ**

Tyto seznamy zahrnují nejméně rozvinuté, vnitrozemské a ostrovní státy AKT:

NEJMÉNĚ ROZVINUTÉ STÁTY AKT*Článek 1*

V rámci této úmluvy se za nejméně rozvinuté státy AKT považují tyto země:

Angola
Benin
Burkina Faso
Burundi
Kapverdská republika
Středoafriická republika
Čad
Komorské ostrovy
Konžská demokratická republika
Džibuti
Etiopie
Eritrea
Gambie
Guinea
Guinea (Bissau)
Guinea (Rovníková)
Haiti
Kiribati
Lesotho
Libérie
Malawi
Mali
Mauretánie
Madagaskar
Mosambik
Niger
Rwanda
Samoa
Svatý Tomáš a Princův ostrov
Sierra Leone
Šalamounovy ostrovy
Somálsko
Súdán
Tanzanie
Tuvalu
Togo
Uganda
Vanuatu
Zambie

▼M1

Timor Leste

▼B**VNITROZEMSKÉ STÁTY AKT***Článek 2*

Byla přijata specifická opatření na podporu vnitrozemských států AKT v jejich úsilí o překonání zeměpisných obtíží a jiných překážek ztěžujících jejich rozvoj, s cílem umožnit jim zvýšit tempo svého hospodářského růstu.

▼B*Článek 3*

Vnitrozemskými státy jsou:

Botswana
Burkina Faso
Burundi
Středoafrická republika
Čad
Etiopie
Lesotho
Malawi
Mali
Niger
Rwanda
Svazijsko
Uganda
Zambie
Zimbabwe

OSTROVNÍ STÁTY AKT

Článek 4

Byla přijata specifická opatření na podporu ostrovních států AKT v jejich úsilí o překonání zeměpisných obtíží a jiných překážek ztěžujících jejich rozvoj, s cílem umožnit jim zvýšit tempo svého hospodářského růstu.

Článek 5

Seznam ostrovních států:

Antigua a Barbuda
Bahamy
Barbados
Kapverdy
Komory
Dominika
Dominikánská republika
Fidži
Grenada
Haiti
Jamajka
Kiribati
Madagaskar
Mauricius
Papua Nová Guinea
Svatý Kryštof a Nevis
Svatá Lucie
Svatý Vincenc a Grenadiny
Samoa
Svatý Tomáš a Princův ostrov
Seychely
Šalamounovy ostrovy
Tonga
Trinidad a Tobago
Tuvalu
Vanuatu

▼M1

Timor Leste

▼ **M4***PŘÍLOHA VII***Politický dialog o otázkách lidských práv, demokratických zásad a právního státu***Článek 1***Cíle**

1. Konzultace podle čl. 96 odst. 3 písm. a) se s výjimkou zvláště naléhavých případů uskuteční po vyčerpání možností politického dialogu podle článku 8 a čl. 9 odst. 4 dohody.
2. Obě strany by měly politický dialog vést v duchu dohody a s ohledem na pokyny pro politický dialog AKT-EU stanovené Radou ministrů.
3. Politický dialog je proces, který by měl podporovat posilování vztahů AKT-EU a přispívat k dosahování cílů partnerství.

*Článek 2***Posílený politický dialog před konzultacemi podle článku 96 dohody**

1. Politický dialog týkající se dodržování lidských práv, demokratických zásad a právního státu se vede podle článku 8 a čl. 9 odst. 4 dohody a v rámci mezinárodně uznávaných norem. V rámci tohoto dialogu se strany mohou dohodnout na společných bodech a prioritách.
2. Strany mohou společně vypracovat a přijmout zvláštní ukazatele nebo cíle v oblasti lidských práv, demokratických zásad a právního státu, v rámci mezinárodně schválených norem a s ohledem na zvláštní okolnosti dotyčného státu AKT. Ukazatelé se rozumí mechanismy sloužící k dosahování cílů pomocí stanovení dílčích cílů a časových rámců pro zajištění souladu.
3. Politický dialog podle odstavců 1 a 2 je systematický a formální a před zahájením konzultací podle článku 96 dohody vyčerpá všechny možnosti.
4. Kromě zvláště naléhavých případů vymezených v čl. 96 odst. 2 písm. b) dohody mohou být konzultace podle článku 96 dohody rovněž zahájeny bez předchozího posíleného politického dialogu v případě trvalého nedodržování závazků přijatých některou ze stran během předchozího dialogu nebo v případě, že dialog není veden v dobré víře.
5. Politický dialog podle článku 8 dohody se mezi stranami rovněž použije s cílem pomoci zemím, na které byla uplatněna vhodná opatření podle článku 96 dohody, normalizovat vztahy.

*Článek 3***Další pravidla pro konzultace podle článku 96 dohody**

1. Strany usilují o to, aby byly při konzultacích podle článku 96 dohody zastupovány na stejné úrovni.

▼ M4

2. Strany se zavazují k transparentní spolupráci před formálními konzultacemi, během nich a po nich, přičemž berou ohled na zvláštní ukazatele a cíle podle čl. 2 odst. 2 této přílohy.

3. Strany využijí třicetidenní oznamovací lhůtu podle čl. 96 odst. 2 dohody k účinné přípravě a k podrobnějším konzultacím v rámci skupiny AKT a v rámci Společenství a jeho členských států. Během procesu konzultace by strany měly přijmout pružné časové rámce, přičemž by však současně měly uznat, že zvláště naléhavé případy vymezené v čl. 96 odst. 2 písm. b) dohody a v čl. 2 odst. 4 této přílohy mohou vyžadovat okamžitou reakci.

▼ M10

4. Strany uznávají úlohu skupiny AKT v politickém dialogu, definovaném na základě podmínek, které stanoví skupina AKT a sdělí je Evropskému společenství a jeho členským státům. Sekretariát AKT a Evropská komise si navzájem předají všechny nezbytné informace o procesu politického dialogu, který probíhal před konzultacemi vedenými v souladu s články 96 a 97 této dohody, během těchto konzultací i po nich.

▼ M4

5. Strany uznávají potřebu strukturovaných a trvalých konzultací podle článku 96 dohody. Rada ministrů může za tímto účelem vypracovat další podmínky.

▼B

PROTOKOLY

PROTOKOL 1

o provozních výdajích společných orgánů

1. Členské státy a Společenství na jedné straně a státy AKT na straně druhé odpovídají za výdaje, které jim vzniknou z důvodu jejich účasti na schůzích Rady ministrů a jejich závislých subjektů, pokud jde o výdaje na zaměstnance, cestovné, stravné i pokud jde o poštovní a telekomunikační výdaje.

Výdaje spojené s tlumočením na schůzích, překlady a rozmnožováním dokumentů a s praktickými opatřeními ohledně schůzí společných orgánů této dohody (například prostory, zařízení a kurýři), ponese Společenství nebo jeden ze států AKT podle toho, zda se bude schůze konat na území členského státu nebo státu AKT.

2. Rozhodci jmenovaní podle článku 98 dohody mají nárok na úhradu nákladů, cestovné a stravné. Posledně jmenovanou položku stanoví Rada ministrů.

Jednu polovinu nákladů na cestovné a stravné, které vynaloží rozhodci, nese Společenství a druhou polovinu státy AKT. Výdaje spojené s jakýmkoli spisovnými, které rozhodci zřídí, s přípravným šetřením ohledně sporů a s organizací slyšení (například prostory, personál a tlumočení) nese Společenství. Výdaje spojené se zvláštním šetřením se hradí společně s ostatními náklady a strany skládají zálohy stanovené nařízením rozhodců.

3. Státy AKT zřizují fond, který bude spravovat jejich generální sekretariát, s cílem přispívat na financování výdajů, které vzniknou účastníkům ze států AKT na schůzích Společného parlamentního shromáždění a Rady ministrů.

Státy AKT do tohoto fondu přispívají. V zájmu povzbuzení aktivní účasti všech států AKT na dialogu vedeném v rámci orgánů AKT-ES vloží Společenství do tohoto fondu příspěvek podle finančního protokolu (4 miliony EUR podle prvního finančního protokolu).

Způsobilé pro čerpání z fondu jsou výdaje, které splňují tyto podmínky a podmínky uvedené v odstavci 1:

- Musí je vynaložit členové parlamentů, nebo, za jejich nepřítomnosti, jiní takoví zástupci států AKT cestující ze státu, který zastupují, aby se zúčastnili zasedání Společného parlamentního shromáždění, schůzí pracovních skupin nebo misí pod jejich záštitou, nebo musí být vynaloženy v důsledku účasti stejných zástupců a zástupců občanské společnosti AKT a hospodářských a sociálních subjektů na konzultačních schůzkách konaných podle článků 15 a 17 dohody.
- Rozhodnutí o povaze, organizaci, četnosti a místě konání schůzí, misí a pracovních skupin musí být přijímána v souladu s jednacím řádem Rady ministrů a Společného parlamentního shromáždění.

▼B

4. Konzultační schůzky a schůze hospodářských a sociálních subjektů AKT-EU organizuje Hospodářský a sociální výbor Evropské unie. V tomto zvláštním případě se příspěvek Společenství na krytí účasti hospodářských a sociálních subjektů AKT platí přímo Hospodářskému a sociálnímu výboru.

Sekretariát AKT, Rada ministrů a Společné parlamentní shromáždění mohou po dohodě s Komisí delegovat organizaci konzultačních schůzek občanské společnosti AKT na zastupující organizace, které strany schválí.

PROTOKOL 2

o výsadách a imunitách

STRANY,

PŘEJÍCE SI uzavřením Protokolu o výsadách a imunitách usnadnit hladké fungování této dohody, přípravu její práce a provádění opatření přijatých pro její používání;

VZHLEDEM K TOMU, ŽE je proto nutné specifikovat výsady a imunity, na které mají nárok osoby účastníci se práce ohledně používání dohody a úprav platných pro úřední sdělení spojená s touto prací, aniž jsou dotčena ustanovení Protokolu o výsadách a imunitách Evropských společenství, podepsaného v Bruselu dne 8. dubna 1965;

VZHLEDEM K TOMU, ŽE je rovněž nutné stanovit režim pro majetek, finanční prostředky a aktiva Rady ministrů AKT a její zaměstnance;

VZHLEDEM K TOMU, ŽE dohoda z Georgetownu ze dne 6. června 1975 ustanovila skupinu států AKT a založila Radu ministrů AKT a Výbor velvyslanců; že orgány skupiny států AKT má obsluhovat sekretariát států AKT,

SE DOHODLY na těchto ustanoveních, která se připojují k dohodě:

KAPITOLA 1

OSOBY, KTERÉ SE ÚČASTNÍ PRÁCE V RÁMCI DOHODY

Článek 1

Zástupci vlád členských států a států AKT a zástupci orgánů Evropských společenství a rovněž jejich poradci a odborníci a zaměstnanci sekretariátu států AKT, kteří se na území členských států nebo států AKT účastní práce orgánů dohody nebo koordinačních orgánů nebo práce spojené s používáním dohody, požívají při plnění svých povinností a při cestách do nebo z místa, kde mají tyto povinnosti plnit, obvyklých výsad, imunit a prostředků.

Předcházející odstavec platí rovněž pro členy Společného parlamentního shromáždění dohody, pro rozhodce jmenované podle dohody, pro členy konzultačních orgánů hospodářských a sociálních odvětví, které mohou být zřízeny, pro vedoucí pracovníky a zaměstnance těchto orgánů a také pro členy agentur Evropské investiční banky a její zaměstnance, a pro zaměstnance Střediska pro rozvoj podnikání a Střediska pro rozvoj zemědělství.

KAPITOLA 2

MAJETEK, FINANČNÍ PROSTŘEDKY A AKTIVA RADY MINISTRŮ AKT

Článek 2

Prostory a budovy obývané radou ministrů AKT za oficiálním účelem jsou nedotknutelné. Jsou vyloučeny z domovních prohlídek, rekvizic, zabavení či vyvlastnění.

▼B

S výjimkou případů nutných pro účely šetření nehody způsobené vozidlem, které patří zmíněné Radě nebo které je užíváno jejím jménem, nebo případů porušení dopravních předpisů nebo nehody způsobené takovým vozidlem nepodléhají majetek a aktiva Rady ministrů AKT žádným správním nebo právním opatřením nebo omezením bez souhlasu Rady ministrů, zřízené podle dohody.

Článek 3

Archiv Rady ministrů AKT je nedotknutelný.

Článek 4

Rada ministrů AKT, její aktiva, příjmy a ostatní majetek jsou osvobozeny od všech přímých daní.

Kdykoli to bude možné, hostitelský stát přijme příslušná opatření pro vrácení nebo nahrazení částky nepřímých nebo prodejních daní zahrnutých do ceny movitého nebo nemovitého majetku u podstatných nákupů Rady ministrů AKT, prováděných výhradně pro její úřední potřeby, jejichž cena zahrnuje daně tohoto druhu.

Osvobození se nevztahuje na daně, poplatky, cla nebo dávky, jež představují platby za poskytnuté služby.

Článek 5

Rada ministrů AKT se osvobozuje od veškerých cel, zákazů a omezení při dovozu a vývozu, pokud jde o předměty určené pro jejich úřední potřebu; takto dovezené předměty nebudou zcizeny úplatně ani bezúplatně na území země, do níž budou dovezeny, jinak než za podmínek schválených vládou této země.

KAPITOLA 3**ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ***Článek 6*

Pro úřední sdělení a přenos všech svých dokumentů požívají Evropská společenství, orgány dohody a koordinační orgány na území států, které jsou stranami dohody, režimu přiznaného mezinárodním organizacím.

Úřední korespondence a jiná úřední sdělení Evropských společenství, společných orgánů dohody a koordinačních orgánů nepodléhají cenzuře.

KAPITOLA 4**ZAMĚSTNANCI SEKRETARIÁTU STÁTŮ AKT***Článek 7*

1. Tajemník nebo tajemníci a zástupce nebo zástupci tajemníka Rady ministrů AKT a ostatní stálí vedoucí zaměstnanci Rady ministrů AKT, podle určení států AKT, požívají ve státě, kde je usazena Rada ministrů AKT, v rámci odpovědnosti úřadujícího předsedy Výboru velvyslanců AKT, výhod přiznaných diplomatickým

▼B

pracovníkům diplomatických misí. Jejich manželé (manželky) a nezletilé děti žijící v jejich domácnosti mají za stejných podmínek nárok na výhody přiznávané manželům (manželkám) a nezletilým dětem těchto diplomatických pracovníků.

2. Stálí zaměstnanci AKT neuvedení v odstavci 1 jsou svou hostitelskou zemí osvobozeni od všech daní z mezd, služebních požitků nebo příspěvků, které jim platí státy AKT ode dne, kdy tento příjem začne podléhat dani vybírané ve prospěch těchto států AKT.

Výše uvedené ustanovení neplatí pro důchody, které platí sekretariát AKT svým bývalým zaměstnancům nebo jejich rodinných příslušníkům, nebo pro mzdy, služební požitky nebo příspěvky placené místním zaměstnancům.

Článek 8

Stát, v němž je usazena Rada ministrů AKT, poskytuje stálým zaměstnancům sekretariátu států AKT kromě těch, kteří jsou uvedeni v čl. 7 odst. 1, imunitu před soudním řízením pouze pro jednání, jehož se dopustili při plnění svých úředních povinností. Tato imunita se však nevztahuje na porušení dopravních předpisů stálým zaměstnancem sekretariátu států AKT nebo na škodu způsobenou motorovým vozidlem, které mu patří nebo které takový stálý zaměstnanec řídí.

Článek 9

Předseda Rady ministrů AKT pravidelně sděluje vládě státu, na jehož území je Rada ministrů usazena, jména, funkce a adresy úřadujícího předsedy Výboru velvyslanců AKT, tajemníka nebo tajemníků a zástupce nebo zástupců tajemníka Rady ministrů AKT, a stálých zaměstnanců sekretariátu států AKT.

KAPITOLA 5**DELEGACE KOMISE VE STÁTECH AKT***Článek 10*

1. Vedoucí delegace Komise a zaměstnanci jmenovaní do delegace, s výjimkou zaměstnanců najatých na místě, jsou osvobozeni od všech přímých daní ve státě AKT, kde vykonávají svou funkci.

2. Čl. 31 odst. 2 písm. g) kapitoly 4 přílohy IV platí rovněž pro zaměstnance uvedené v odstavci 1.

KAPITOLA 6**OBEČNÁ USTANOVENÍ***Článek 11*

Výsady, imunity a prostředky stanovené v tomto protokolu se přiznávají příslušným osobám výhradně v zájmu řádného plnění jejich úředních povinností.

▼B

Všechny orgány a instituce uvedené v tomto protokolu se musí vzdát imunity vždy, pokud se domnívají, že vzdání se této imunity není v rozporu s jejich vlastními zájmy.

Článek 12

Pro spory týkající se tohoto protokolu platí článek 98 dohody.

Rada ministrů AKT a Evropská investiční banka mohou být v rámci rozhodčího řízení stranami řízení.

▼ **B****PROTOKOL 3****o Jihoafrické republice***Článek 1***Podmíněný statut**

1. Účast Jihoafrické republiky na této dohodě podléhá podmínkám stanoveným v tomto protokolu.

2. Ustanovení dvoustranné dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci mezi Evropským společenstvím, jeho členskými státy a Jihoafrickou republikou, ► **M10** ve znění dohody podepsané dne 11. září 2009 ◄ (dále jen „TDCA“), mají přednost před ustanoveními této dohody.

*Článek 2***Obecná ustanovení, politický dialog a společné orgány**

1. Pro Jihoafrickou republiku platí obecná, institucionální a závěrečná ustanovení této dohody.

2. Jihoafrická republika je plně přidružena k celkovému politickému dialogu a účastní se na společných orgánech a institucích ustavených touto dohodou. Jihoafrická republika se nicméně neúčastní rozhodovacího procesu ohledně rozhodnutí přijímaných v souvislosti s ustanoveními, která pro Jihoafrickou republiku podle tohoto protokolu neplatí.

*Článek 3***Strategie spolupráce**

Na spolupráci mezi Společenstvím a Jihoafrickou republikou se použijí ustanovení této dohody o strategiích spolupráce.

*Článek 4***Finanční zdroje**

1. Ustanovení této dohody o rozvojové finanční spolupráci se nevztahují na Jihoafrickou republiku.

▼ **M10**

2. Odchylně od této zásady má však Jihoafrická republika právo účastnit se na základě zásad vzájemnosti a proporcionality v oblastech rozvojové finanční spolupráce AKT-ES uvedených v článku 8 tohoto protokolu s tím, že účast Jihoafrické republiky je financována ze zdrojů poskytnutých podle hlavy VII TDCA. V případech, kdy jsou zdroje z TDCA využívány k účasti na operacích v rámci finanční spolupráce AKT-ES, má Jihoafrická republika právo plně se zúčastnit rozhodovacích postupů, jimiž se řídí provádění takové podpory.

▼ B

3. Fyzické nebo právnické osoby z Jihoafrické republiky jsou způsobilé pro udělení zakázek financovaných z finančních zdrojů poskytovaných podle této dohody. V tomto ohledu však fyzické a právnické osoby z Jihoafrické republiky nepožívají preferenci přiznaných fyzickým nebo právnickým osobám ze států AKT.

▼ M10

4. Pro účely investičního financování podle kapitoly 1 přílohy II této dohody lze investiční fondy a finanční a nefinanční zprostředkovatele usazené v Jihoafrické republice považovat za způsobilé.

▼ B*Článek 5***Obchodní spolupráce**

1. Ustanovení této dohody o hospodářské a obchodní spolupráci se nevztahují na Jihoafrickou republiku.
2. Jihoafrická republika je nicméně přidružena jako pozorovatel v dialogu mezi stranami podle článků 34 až 40 této dohody.

▼ M10

3. Tento protokol nebrání Jihoafrické republice v projednávání a v podpisu jedné z dohod o hospodářském partnerství stanovených v části 3 hlavy II této dohody, pokud s tím souhlasí ostatní strany dohody o hospodářském partnerství.

▼ B*Článek 6***Použitelnost protokolů a prohlášení**

Protokoly a prohlášení připojené k této dohodě, jež se týkají částí dohody, které neplatí pro Jihoafrickou republiku, se nepoužijí na Jihoafrickou republiku. Veškerá ostatní prohlášení a protokoly se použijí.

*Článek 7***Revizní doložka**

Tento protokol může být revidován rozhodnutím Rady ministrů.

*Článek 8***Použitelnost**

Aniž jsou dotčeny výše uvedené články, stanoví tabulka níže články dohody a jejích příloh, které platí pro Jihoafrickou republiku, a články, které pro ni neplatí.

<i>Platí</i>	<i>Poznámky</i>	<i>Neplatí</i>
Preambule		
Část 1, hlava I, kapitola 1: „Cíle, zásady a aktéři“ (články 1 až 7)		
Část 1, hlava II: „Politický rozměr“, články 8 až 13		

▼B

<i>Platí</i>	<i>Poznámky</i>	<i>Neplatí</i>
Část 2: „Institucionální ustanovení“, články 14 až 17	<i>Vsouladu s článkem 1 tohoto protokolu nemá Jihoafrická republika hlasovací práva v žádném ze společných orgánů nebo institucí v oblastech dohody, které pro Jihoafrickou republiku neplatí.</i>	
Část 3, hlava I: „Rozvojové strategie“		
	<i>Vsouladu s článkem 5 výše bude Jihoafrická republika přidružena jako pozorovatel v dialogu mezi stranami podle článků 34 až 40.</i>	Část 3, hlava II: Hospodářská a obchodní spolupráce
Čl. 75 písm. i) (Podpora investic, podpora dialogu soukromého sektoru AKT-EU na regionální úrovni), článek 78 (Ochrana investic)	<i>Vsouladu s článkem 4 výše má Jihoafrická republika právo účastnit se v určitých oblastech rozvojové finanční spolupráce s tím, že tato účast je plně financována ze zdrojů poskytnutých podle hlavy VII TDCA. V souladu s článkem 2 výše se Jihoafrická republika může účastnit Výboru pro rozvojovou finanční spolupráci AKT-ES, zřízeného článkem 83, aniž by měla hlasovací práva ohledně ustanovení, která pro Jihoafrickou republiku neplatí.</i>	Část 4: Rozvojová finanční spolupráce
Část 5: Obecná ustanovení pro nejméně rozvinuté, vnitrozemské a ostrovní státy AKT, články 84 až 90		
Část 6: Závěrečná ustanovení, články 91 až 100		
		Příloha I (Finanční protokol)
Příloha II: Podmínky financování, kapitola 5 (odkaz na článek 78 / ochrana investic)	<i>Vsouladu s článkem 4 výše má Jihoafrická republika právo účastnit se v určitých oblastech rozvojové finanční spolupráce s tím, že tato účast je plně financována ze zdrojů poskytnutých podle hlavy VII TDCA.</i>	Příloha II: Podmínky financování, kapitoly 1, 2, 3 a 4
Příloha III: Institucionální podpora (CDE a CTA)	<i>Vsouladu s článkem 4 výše má Jihoafrická republika právo účastnit se v určitých oblastech rozvojové finanční spolupráce s tím, že tato účast je plně financována ze zdrojů poskytnutých podle hlavy VII TDCA.</i>	

▼ B

<i>Platí</i>	<i>Poznámky</i>	<i>Neplatí</i>
Příloha IV: Prováděcí a řídicí postupy: články 6 až 14 (regionální spolupráce), články 20 až 32 (Hospodářská soutěž a preference)	<i>Vsouladu s článkem 4 výše, v případech, kdy jsou zdroje z TDCA využity pro účast na práci v rámci finanční spolupráce AKT-ES, má Jihoafrická republika právo plně se zúčastnit rozhodovacích řízení týkajících se provádění příslušné podpory. Kromě toho mají fyzické nebo právnické osoby z Jihoafrické republiky nárok na účast v nabídkových řízeních na zakázky financované z finančních zdrojů dohody. V tomto kontextu uchazeči z Jihoafrické republiky nepožívají preferenci přiznaných uchazečům států AKT.</i>	Příloha IV články 1 až 5 (vnitrostátní programování); 15 až 19 (ustanovení týkající se projektového cyklu), 27 (preference pro dodavatele z AKT) a 34 až 38 (výkonní činitelé)
		Příloha V / obchodní režim během přípravného období
Příloha VI: Seznam nejméně rozvinutých, vnitrozemských a ostrovních států AKT		

▼ M10

ZÁVĚREČNÝ AKT

▼ M10

Zplnomocnění zástupci:

JEHO VELIČENSTVA KRÁLE BELGIČANŮ,
 PREZIDENTA BULHARSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA ČESKÉ REPUBLIKY,
 JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY DÁNSKA,
 PREZIDENTA SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO,
 PREZIDENTA ESTONSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTKY IRSKA,
 PREZIDENTA ŘECKÉ REPUBLIKY,
 JEHO VELIČENSTVA KRÁLE ŠPANĚLSKA,
 PREZIDENTA FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA ITALSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA KYPERSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA LOTYŠSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTKY LITEVSKÉ REPUBLIKY,
 JEHO KRÁLOVSKÉ VÝSOSTI VELKOVÉVODY LUCEMBURSKA,
 PREZIDENTA MAĎARSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA REPUBLIKY MALTA,
 JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY NIZOZEMSKA,
 SPOLKOVÉHO PREZIDENTA RAKOUSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA POLSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA PORTUGALSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTA RUMUNSKA,
 PREZIDENTA REPUBLIKY SLOVINSKO,
 PREZIDENTA SLOVENSKÉ REPUBLIKY,
 PREZIDENTKY FINSKÉ REPUBLIKY,
 VLÁDY ŠVÉDSKÉHO KRÁLOVSTVÍ,
 JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ
 BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA,
 smluvních stran Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie
 (dále jen „členské státy“),
 a EVROPSKÉ UNIE (dále jen „Unie“ nebo „EU“)
 na jedné straně a
 zplnomocnění zástupci:
 PREZIDENTA ANGOLSKÉ REPUBLIKY,
 JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY ANTIGUY A BARBUDY,

▼ M10

HLAVY STÁTU BAHAMSKÉ SPOLEČENSTVÍ,
HLAVY STÁTU BARBADOS,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY BELIZE,
PREZIDENTA BENINSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA BOTSWANSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA BURKINY FASO,
PREZIDENTA BURUNSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA KAMERUNSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA KAPVERDSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA STŘEDOAFRICKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA KOMORSKÉHO SVAZU,
PREZIDENTA DEMOKRATICKÉ REPUBLIKY KONGO,
PREZIDENTA KONŽSKÉ REPUBLIKY,
VLÁDY COOKOVÝCH OSTROVŮ,
PREZIDENTA REPUBLIKY POBŘEŽÍ SLONOVINY,
PREZIDENTA DŽIBUTSKÉ REPUBLIKY,
VLÁDY DOMINICKÉHO SPOLEČENSTVÍ,
PREZIDENTA DOMINIKÁNSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA STÁTU ERITREA,
PREZIDENTA ETIOPSKÉ FEDERATIVNÍ DEMOKRATICKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA REPUBLIKY FIDŽIJSKÉ OSTROVY,
PREZIDENTA GABONSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA A HLAVY STÁTU GAMBIJSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA GHANSKÉ REPUBLIKY,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY GRENADY,
PREZIDENTA GUINEJSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA REPUBLIKY GUINEY-BISSAU,
PREZIDENTA GUYANSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA HAITSKÉ REPUBLIKY,
HLAVY STÁTU JAMAICA,
PREZIDENTA KEŇSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA KIRIBATSKÉ REPUBLIKY,
JEHO VELIČENSTVA KRÁLE LESOTHSKÉHO KRÁLOVSTVÍ,
PREZIDENTKY LIBERIJSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA MADAGASKARSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA MALAWSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA MALIJSKÉ REPUBLIKY,

▼ M10

VLÁDX MARSHALLOVÝCH OSTROVŮ,
PREZIDENTA MAURITÁNSKÉ ISLÁMSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA MAURICIJSKÉ REPUBLIKY,
VLÁDY FEDERATIVNÍCH STÁTŮ MIKRONÉSIE,
PREZIDENTA MOZAMBICKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA NAMIBIJSKÉ REPUBLIKY,
VLÁDY NAURSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA NIGERSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA NIGERIJSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY,
VLÁDY NIUE,
VLÁDY PALAUSKÉ REPUBLIKY,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY NEZÁVISLÉHO STÁTU PAPUA-
NOVÁ GUINEA,
PREZIDENTA REPUBLIKY RWANDA,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY SV. KRYŠTOFA A NEVISE,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY SV. LUCIE,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY SV. VINCENTA A GRENADIN,
HLAVY NEZÁVISLÉHO STÁTU SAMOA,
PREZIDENTA DEMOKRATICKÉ REPUBLIKY SV. TOMÁŠ A PRINCŮV
OSTROV,
PREZIDENTA SENEGALSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA SEYCHELSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA REPUBLIKY SIERRA LEONE,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY ŠALAMOUNOVÝCH OSTROVŮ,
PREZIDENTA JIHOAFRICKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA SURINAMSKÉ REPUBLIKY,
JEHO VELIČENSTVA KRÁLE SVAZIJSKÉHO KRÁLOVSTVÍ,
PREZIDENTA SJEDNOCENÉ REPUBLIKY TANZANIE,
PREZIDENTA ČADSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA DEMOKRATICKÉ REPUBLIKY VÝCHODNÍ TIMOR,
PREZIDENTA TOŽSKÉ REPUBLIKY,
JEHO VELIČENSTVA KRÁLE TONGY,
PREZIDENTA REPUBLIKY TRINIDAD A TOBAGO,
JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNY TUVALU,
PREZIDENTA UGANDSKÉ REPUBLIKY,
VLÁDY VANUATSKÉ REPUBLIKY,
PREZIDENTA ZAMBIJSKÉ REPUBLIKY,
VLÁDY ZIMBABWSKÉ REPUBLIKY,
jejichž státy jsou dále uváděny jako „státy AKT“,
na straně druhé,

▼M10

kterí se sešli v Ouagadougou dne dvacátého druhého června roku dva tisíce deset k podpisu Dohody, kterou se mění Dohoda o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsaná v Cotonou dne 23. června 2000 a poprvé pozměněná v Lucemburku dne 25. června 2005,

▼B

dohoda o partnerství AKT-ES a tyto přílohy a protokoly:

Příloha I	Finanční protokol
Příloha II	Podmínky financování
Příloha III	Institucionální podpora
Příloha IV	Prováděcí a řídicí postupy
Příloha V	Obchodní režim použitelný během přípravného období uvedeného v čl. 37 odst. 1
Příloha VI	Seznam nejméně rozvinutých, vnitrozemských a ostrovních států AKT
Protokol 1	o provozních výdajích společných orgánů
Protokol 2	o výsadách a imunitách
Protokol 3	o Jihoafrické republice

Zplnomocnění zástupci členských států a Společenství a zplnomocnění zástupci států AKT přijali texty níže uvedených prohlášení, připojených k tomuto závěrečného aktu:

PROHLÁŠENÍ I	Společné prohlášení o podpoře přístupu na trh v rámci partnerství AKT-ES
PROHLÁŠENÍ II	Společné prohlášení o migraci a rozvoji (článek 13)
PROHLÁŠENÍ III	Prohlášení Evropské unie o institucionálních změnách vyplývajících ze vstupu Lisabonské smlouvy v platnost
Prohlášení IV	Prohlášení Společenství k financování sekretariátu AKT
Prohlášení V	Prohlášení Společenství k financování společných orgánů
Prohlášení VI	Prohlášení Společenství k Protokolu o výsadách a imunitách
Prohlášení VII	Prohlášení členských států k Protokolu o výsadách a imunitách
Prohlášení VIII	Společné prohlášení k Protokolu o výsadách a imunitách
Prohlášení IX	Společné prohlášení k čl. 49 odst. 2 o obchodu a životním prostředí
Prohlášení X	Prohlášení AKT o obchodu a životním prostředí
Prohlášení XI	Společné prohlášení o kulturním dědictví AKT
Prohlášení XII	Prohlášení států AKT o navrácení nebo restitucích kulturních statků
Prohlášení XIII	Společné prohlášení o autorských právech
Prohlášení XIV	Společné prohlášení o regionální spolupráci a nejvzdálenějších regionech (článek 28)
Prohlášení XV	Společné prohlášení o přistoupení

▼B

Prohlášení XVI	Společné prohlášení o přistoupení zámořských zemí a území uvedených ve čtvrté části Smlouvy o ES
Prohlášení XVII	Společné prohlášení k článku 66 dohody (úleva v zadluženosti)
Prohlášení XVIII	Prohlášení EU k finančnímu protokolu
Prohlášení XIX	Prohlášení Rady a Komise k procesu programování
Prohlášení XX	Společné prohlášení k dopadu výkyvů příjmů z vývozu na zranitelné malé, ostrovní a vnitrozemské státy AKT
Prohlášení XXI	Prohlášení Společenství k článku 3 přílohy IV

▼B

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
 Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
 Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
 Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρεις Ιουνίου δύο χιλιάδες.
 Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
 Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
 Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
 Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
 Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
 Tehty Cotonoussa kahdentakymmenentenäkolmantena päivänä kesäkuuta
 vuonna kaksituhatta.
 Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
 Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
 Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning
 Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland
 Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας
 Por Su Majestad el Rey de España
 Pour le Président de la République française
 Thar ceann Uachtarán na hÉireann
 For the President of Ireland
 Per il Presidente della Repubblica italiana
 Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg
 Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden
 Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich
 Pelo Presidente da República Portuguesa
 Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
 För Republiken Finlands President
 På svenska regeringens vägnar
 For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
 Por la Comunidad Europea
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschap
 Pela Comunidade Europeia
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar
 Pour le Président de la République d'Angola
 For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda
 For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas
 For the Head of State of Barbados
 For the Government of Belize
 Pour le Président de la République du Bénin
 For the President of the Republic of Botswana
 Pour le Président du Burkina Faso
 Pour le Président de la République du Burundi
 Pour le Président de la République du Cameroun
 Pour le Président de la République du Cap-Vert
 Pour le Président de la République Centrafricaine
 Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores
 Pour le Président de la République démocratique du Congo
 Pour le Président de la République du Congo
 For the Government of the Cook Islands
 Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire

▼B

Pour le Président de la République de Djibouti
 For the Government of the Commonwealth of Dominica
 For the President of the Dominican Republic
 For the President of the State of Eritrea
 For the President of the Federal Republic of Ethiopia
 For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji
 Pour le Président de la République gabonaise
 For the President and Head of State of the Republic of The Gambia
 For the President of the Republic of Ghana
 For Her Majesty the Queen of Grenada
 Pour le Président de la République de Guinée
 Pour le Président de la République de Guinée-Bissau
 Pour le Président de la République de Guinée équatoriale
 For the President of the Republic of Guyana
 Pour le Président de la République d'Haïti
 For the Head of State of Jamaica
 For the President of the Republic of Kenya
 For the President of the Republic of Kiribati
 For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho
 For the President of the Republic of Liberia
 Pour le Président de la République de Madagascar
 For the President of the Republic of Malawi
 Pour le Président de la République du Mali
 For the Government of the Republic of the Marshall Islands
 Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie
 For the President of the Republic of Mauritius
 For the Government of the Federated States of Micronesia
 Pour le Président de la République du Mozambique
 For the President of the Republic of Namibia
 For the Government of the Republic of Nauru
 Pour le Président de la République du Niger
 For the President of the Federal Republic of Nigeria
 For the Government of Niue
 For the Government of the Republic of Palau
 For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea
 Pour le Président de la République Rwandaise
 For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis
 For Her Majesty the Queen of Saint Lucia
 For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines
 For the Head of State of the Independent State of Samoa
 Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe
 Pour le Président de la République du Sénégal
 Pour le Président de la République des Seychelles
 For the President of the Republic of Sierra Leone
 For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands
 For the President of the Republic of South Africa
 For the President of the Republic of the Sudan
 For the President of the Republic of Suriname
 For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland
 For the President of the United Republic of Tanzania
 Pour le Président de la République du Tchad
 Pour le Président de la République togolaise
 For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga
 For the President of the Republic of Trinidad and Tobago
 For Her Majesty the Queen of Tuvalu
 For the President of the Republic of Uganda
 For the Government of the Republic of Vanuatu
 For the President of the Republic of Zambia
 For the Government of the Republic of Zimbabwe

▼ M10**PROHLÁŠENÍ I****Společné prohlášení o podpoře přístupu na trh v rámci partnerství AKT-ES**

Strany uznávají významnou hodnotu podmínek preferenčního přístupu na trh pro ekonomiky AKT, konkrétně pro komodity a další zemědělsko-průmyslová odvětví, jež jsou klíčová pro hospodářský a sociální rozvoj států AKT a mají značný přínos pro zaměstnanost, příjmy z vývozu a vládní příjmy.

Strany si uvědomují, že některá odvětví procházejí s podporou EU procesem transformace, který má příslušným vývozcům ze zemí AKT pomoci konkurovat v EU a na mezinárodních trzích, mimo jiné pomocí vývoje značkových produktů a dalších výrobků s přidanou hodnotou.

Rovněž si uvědomují, že v případech, kdy větší liberalizace trhu může působit hlubší změny v podmínkách přístupu na trh pro výrobce z AKT, by mohla vzniknout potřeba další podpory. Za tímto účelem se dohodly, že přezkoumají veškerá nezbytná opatření s cílem udržet soutěžní postavení států AKT na trhu EU. Přezkoumání se může týkat pravidel původu, hygienických a rostlinolékařských opatření a provádění specifických opatření, jež se zabývají omezeními na straně nabídky ve státech AKT. Cílem je umožnit státům AKT využít jejich stávající i potenciální komparativní výhodu na trhu EU.

Strany se dohodly, že až budou vytvořeny programy pomoci a poskytnuty prostředky, budou provádět pravidelná hodnocení pokroku a dosažených výsledků a rozhodnou se, jaká dalších opatření je vhodné zavést.

Společný ministerský výbor pro obchod bude sledovat provádění tohoto prohlášení a podávat příslušné zprávy a doporučení Radě ministrů.

▼ M10**PROHLÁŠENÍ II****Společné prohlášení o migraci a rozvoji (článek 13)**

Strany se dohodly, že posílí a prohloubí vzájemný dialog a spolupráci v oblasti migrace, a při tom budou stavět na následujících třech pilířích souhrnného a vyváženého přístupu k migraci.

- 1) migrace a rozvoj včetně záležitostí diaspor, odlivu mozků a finančních převodů;
- 2) legální migrace včetně přijetí, mobility a pohybu dovedností a služeb a
- 3) ilegální migrace včetně převaděčství a obchodu s lidmi, správy hranic a zpětného přebírání.

Aniž je dotčen současný článek 13, strany se zavazují vypracovat detaily této posílené spolupráce v oblasti migrace.

Strany se dále dohodly, že budou pracovat na včasném dokončení tohoto dialogu a podají zprávu o dosaženém pokroku na příštím zasedání Rady AKT-ES.

▼ M10**PROHLÁŠENÍ III****Prohlášení Evropské unie o institucionálních změnách vyplývajících ze vstupu Lisabonské smlouvy v platnost**

V důsledku vstupu Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 nahradila Evropská unie Evropské společenství a stala se jeho právním nástupcem a od uvedeného dne vykonává všechna jeho práva a povinnosti. Odkazy v dohodě na „Evropské společenství“ se proto tam, kde je to vhodné, považují za odkazy na „Evropskou unii“.

Evropská unie navrhne státům AKT výměnu dopisů, kterou se uvede dohoda do souladu s institucionálními změnami v Evropské unii vyplývajícími ze vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

▼B

PROHLÁŠENÍ IV

Prohlášení Společenství k financování sekretariátu AKT

Společnost přispívá na náklady provozu sekretariátu AKT ze zdrojů pro spolupráci v rámci AKT.

PROHLÁŠENÍ V

Prohlášení Společenství k financování společných orgánů

Společenství, jež si je vědomo toho, že výdaje spojené s tlumočením na zasedáních a s překlady dokumentů jsou výdaji vynakládanými v podstatě na základě jeho vlastních požadavků, je připraveno pokračovat v minulé praxi a hradit tyto výdaje na zasedáních orgánů dohody, jež se konají na území členského státu, i na zasedáních, jež se konají na území státu AKT.

PROHLÁŠENÍ VI

Prohlášení Společenství k Protokolu o výsadách a imunitách

Protokol o výsadách a imunitách je z hlediska mezinárodního práva mnohostranným aktem. Jakékoli konkrétní problémy, jež mohou nastat v hostitelském státě ohledně používání tohoto protokolu, by se však měly řešit dvoustrannou dohodou s daným státem.

Společenství vzalo na vědomí žádosti států AKT, aby byla změněna určitá ustanovení protokolu 2, zejména pokud jde o status zaměstnanců sekretariátu AKT, Střediska pro rozvoj podnikání (CDE) a Střediska pro rozvoj zemědělství (CTA).

Společenství je ochotno společně hledat vhodná řešení pro žádosti států AKT s cílem zřídit samostatný právní nástroj, jak je uvedeno výše.

V tomto kontextu hostitelská země, aniž by se odchýlila od současných výhod, kterých požívá sekretariát AKT, CDE, CTA a jejich zaměstnanci:

1. prokazuje pochopení ohledně výkladu pojmu „vedoucí pracovníci“, přičemž tento výklad vyplýne ze vzájemné dohody;
2. uznává pravomoci delegované předsedou Rady ministrů AKT na předsedu Výboru velvyslanců AKT-ES s cílem zjednodušit výklad článku 9 protokolu;
3. souhlasí s poskytnutím určitých zařízení zaměstnancům sekretariátu AKT, CDE a CTA, aby usnadnila zahájení práce v hostitelské zemi;
4. řádným způsobem přezkoumává daňové otázky ohledně sekretariátu AKT, CDE a CTA a jejich zaměstnanců.

PROHLÁŠENÍ VII

Prohlášení členských států k Protokolu o výsadách a imunitách

Členské státy se v kontextu svých příslušných předpisů snaží na celém svém území usnadnit pohyb diplomatů států AKT akreditovaných u Společenství při plnění jejich úředních povinností, členů sekretariátu AKT uvedených v článku 7 protokolu 2, jejichž jména a funkce se sdělují v souladu s článkem 9 tohoto protokolu, a vedoucích pracovníků CDE a CTA ze států AKT.

PROHLÁŠENÍ VIII

Společné prohlášení k Protokolu o výsadách a imunitách

V kontextu svých příslušných předpisů státy AKT poskytnou delegacím Komise výsady a imunity podobné výsadám a imunitám diplomatických misí tak, aby tyto delegace byly schopny uspokojivě a efektivně plnit své funkce vyplývající z dohody.

PROHLÁŠENÍ IX

Společné prohlášení k čl. 49 odst. 2 o obchodu a životním prostředí

Strany, jež jsou si jasně vědomy specifických rizik spojených s radioaktivním odpadem, se zdrží jakéhokoli vypouštění tohoto odpadu, které by neoprávněně zasahovalo do svrchovanosti států nebo ohrožovalo životní prostředí nebo veřejné zdraví v jiných zemích. Strany přikládají nejvyšší význam rozvoji mezinárodní spolupráce při ochraně životního prostředí a veřejného zdraví před těmito riziky. V souladu s tím znovu potvrzují své odhodlání hrát aktivní úlohu v práci probíhající v rámci IAEA s cílem vypracovat mezinárodně schválený kodex správných postupů.

Směrnice Rady 92/3/Euratom ze dne 3. února 1992 o dozoru nad přepravou radioaktivního odpadu mezi členskými státy a do Společenství a ze Společenství a o její kontrole definuje pojem „radioaktivní odpad“ jako jakýkoli materiál, který obsahuje radionuklidy nebo je jimi kontaminován a u kterého se nepředpokládá další využití. Směrnice je platná pro zásilky radioaktivního odpadu mezi členskými státy a do Společenství nebo ze Společenství ve všech případech, kdy množství a koncentrace přesáhnou úrovně stanovené v čl. 3 odst. 2 písm. a) a b) směrnice Rady 96/29/Euratom ze dne 13. května 1996. Definované úrovně zajišťují základní bezpečnostní normy ochrany zdraví pracovníků a veřejnosti proti nebezpečím vzniklým z ionizující radiace.

Zásilky radioaktivního odpadu podléhají systému předchozího povolení, jak je definován ve směrnici 92/3/Euratom ze dne 3. února 1992 o dozoru nad přepravou radioaktivního odpadu mezi členskými státy a do Společenství a ze Společenství a o její kontrole. Podle ustanovení čl. 11 odst. 1 písm. b) směrnice příslušné orgány členských států nepovolí zásilky radioaktivního odpadu do státu, jenž je stranou Čtvrté úmluvy AKT-EHS a není členem Společenství, avšak s ohledem na článek 14 Společenství zajistí, že článek 11 směrnice 92/3/Euratom bude pozměněn tak, aby platil pro všechny strany této dohody, které nejsou členy Společenství. Do té doby bude Společenství jednat tak, jakoby článek pro výše uvedené strany již platil.

Strany vyvinou své nejlepší úsilí k tomu, aby byla co nejrychleji podepsána a ratifikována Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování, stejně jako novela úmluvy z roku 1995, jak je stanoveno v rozhodnutí III/1.

PROHLÁŠENÍ X

Prohlášení AKT k obchodu a životnímu prostředí

Státy AKT jsou hluboce znepokojeny problémy životního prostředí obecně a zejména přeshraničním pohybem nebezpečných, jaderných a jiných radioaktivních odpadů.

Při výkladu a provádění čl. 32 odst. 1 písm. d) dohody vyjádřily státy AKT své odhodlání řídit se zásadami a ustanoveními Usnesení OAU o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování v Africe, uvedeného v AHG 182 (XXV).

PROHLÁŠENÍ XI

Společné prohlášení o kulturním dědictví AKT

1. Strany vyjadřují svou společnou vůli podporovat zachování a povznesení kulturního dědictví každé země AKT na mezinárodní, dvoustranné a soukromé úrovni a v kontextu této dohody.
2. Strany uznávají potřebu usnadnit přístup historiků a vědců AKT k archivům s cílem podpořit rozvoj výměny informací o kulturním dědictví států AKT.
3. Uznávají užitečnost poskytování pomoci příslušným činnostem, prováděným zejména v oblasti odborné přípravy, pro zachování, ochranu a vystavování kulturních statků, památek a předmětů, včetně vyhlásování a provádění příslušných právních předpisů.
4. Podtrhují význam provádění společných kulturních činností, usnadňování mobility umělců ze zemí AKT a Evropy, stejně jako výměny kulturních předmětů symbolizující jejich kultury a civilizace, s cílem podpořit vzájemné porozumění a solidaritu mezi svými obyvateli.

PROHLÁŠENÍ XII

Prohlášení států AKT o navrácení nebo restitucích kulturních statků

Státy AKT naléhají na Společenství a jeho členské státy, pokud uznávají legitimní právo států AKT na kulturní identitu, aby podpořily navrácení nebo restituce kulturních statků odebraných ze států AKT, které se nyní nacházejí v členských státech.

PROHLÁŠENÍ XIII

Společné prohlášení o autorských právech

Strany uznávají, že podpora ochrany autorských práv je nedílnou součástí kulturní spolupráce, jejímž cílem je podporovat veškeré formy lidského vyjadřování. Kromě toho je tato ochrana nezbytným předpokladem rozvoje výrobních, distribučních a vydavatelských činností.

V důsledku toho obě strany v kontextu kulturní spolupráce AKT-ES usilují o podporu dodržování autorských a příbuzných práv.

V tomto kontextu a v souladu s pravidly a postupy stanovenými v dohodě může Společenství nabídnout finanční a technickou podporu pro rozšiřování informací o autorských právech, odbornou přípravu hospodářských subjektů na ochranu těchto práv, a navrhování vnitrostátních právních předpisů pro jejich lepší ochranu.

PROHLÁŠENÍ XIV

Společné prohlášení o regionální spolupráci a nejvzdálenějších regionech (článek 28)

Odkaz na nejvzdálenější regiony se týká španělského autonomního společenství Kanárských ostrovů, čtyř francouzských zámořských departementů, tj. Guadeloupe, Guyana, Martinik a Réunion, a portugalských autonomních regionů Azory a Madeira.

PROHLÁŠENÍ XV

Společné prohlášení o přistoupení

Každé přistoupení třetího státu k této dohodě se provádí v souladu s ustanoveními článku 1 a cíli článku 2 stanovenými skupinou AKT v dohodě z Georgetownu, ve znění z listopadu 1992.

PROHLÁŠENÍ XVI

Společné prohlášení o přistoupení zámořských zemí a území uvedených ve čtvrté části Smlouvy o ES

Společenství a státy AKT jsou připraveny umožnit zámořským zemím a územím uvedeným ve čtvrté části Smlouvy, které získaly nezávislost, aby přistoupily k této dohodě, pokud si přejí pokračovat ve svých vztazích se Společenstvím touto formou.

PROHLÁŠENÍ XVII

Společné prohlášení k článku 66 dohody (úleva v zadluženosti)

Strany se dohodly na těchto zásadách:

- a) v dlouhodobém výhledu se strany budou snažit o zlepšení iniciativy chudých vysoce zadlužených zemí a podporovat prohlubování, rozšiřování a urychlování úlev v zadluženosti pro státy AKT;
- b) strany budou rovněž usilovat o mobilizaci a vybudování podpůrných mechanismů pro snižování zadluženosti ve prospěch států AKT, které dosud nejsou způsobilé pro iniciativu chudých vysoce zadlužených zemí.

PROHLÁŠENÍ XVIII

Prohlášení EU o finančním protokolu

V rámci celkové částky 13 500 milionů EUR z 9. ERF bude 12 500 milionů EUR uvolněno ihned po vstupu finančního protokolu v platnost. Zbývajících 1 000 milionů EUR bude uvolněno na základě přezkumu plnění uvedeného v odstavci 7 finančního protokolu, který bude proveden v roce 2004.

Při hodnocení potřeby nových zdrojů se v plné míře přihlédne k tomuto přezkumu plnění i k datu, po kterém již nebudou prostředky z 9. ERF poskytovány.

PROHLÁŠENÍ XIX

Prohlášení Rady a Komise o procesu programování

Společenství a jeho členské státy znovu potvrzují svou podporu dohodě o reformě procesu programování pro provádění pomoci financované z 9. ERF.

V tomto kontextu považuje Společenství a jeho členské státy řádně prováděný mechanismus přezkumu za nejdůležitější nástroj úspěšného programování. Přezkumný proces, jenž byl dohodnut pro provádění 9. ERF, zajistí kontinuitu procesu programování a zároveň umožní pravidelné úpravy strategie podpory země, aby zohledňovala vývoj potřeb a výkonů dotyčného státu AKT.

V zájmu plného využití přínosů reformy a zajištění účinnosti procesu programování Společenství a jeho členské státy znovu potvrzují politický závazek dodržovat tyto zásady:

Přezkumy musí být pokud možno prováděny v dotyčném státě AKT. Lokalizace přezkumů neznamená, že členské státy nebo vedení Komise nemohou podle potřeby sledovat proces programování a zapojovat se do něj.

Časové rámce stanovené pro dokončení přezkumů budou dodržovány.

Přezkum nesmí být v procesu programování osamocenou událostí. Přezkumy se považují za nástroje řízení, které slučují výsledky pravidelného (měsíčního) dialogu mezi vnitrostátní schvalující osobou a vedoucím delegace Komise.

Přezkumy nesmí zvyšovat správní břemeno kterékoli ze zúčastněných stran. Postupy a výkaznictví spojené s procesem programování musí být proto řízeny disciplinovaně. Za tímto účelem se přezkoumávají a přizpůsobují příslušné úlohy členských států a Komise v rozhodovacím procesu.

PROHLÁŠENÍ XX**Společné prohlášení k dopadu výkyvů příjmů z vývozu na zranitelné malé, ostrovní a vnitrozemské státy AKT**

Strany berou na vědomí obavy států AKT, že ustanovení mechanismu pro dodatečnou podporu zemím trpícím výkyvy příjmů z vývozu nemusí poskytovat dostatečnou podporu zranitelným malým, ostrovním a vnitrozemským státům, které mají nevyrovnané příjmy z vývozu.

Strany se dohodly od druhého roku platnosti mechanismu a na žádost jednoho nebo více států AKT, které se setkaly o obtížemi, znovu přezkoumat ustanovení mechanismu na základě návrhu Komise, v nutných případech s cílem napravit vliv těchto výkyvů.

▼ B

PROHLÁŠENÍ XXI

Prohlášení Společenství k článku 3 přílohy IV

Oznámení orientační částky uvedené v článku 3 přílohy IV neplatí pro státy AKT, s nimiž Společenství pozastavilo spolupráci.

▼ M10
